

Møte fredag den 2. desember 2011 kl. 9

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 27):

1. Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2012, kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S (2011–2012), jf. Prop. 1 S (2011–2012) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2011–2012) kap. 455)
2. Referat

Presidenten: Representanten Lise Christoffersen, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Sak nr. 1 [09:00:16]

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2012, kapitler under Justis- og politidepartementet mv. (rammeområde 5) (Innst. 6 S (2011–2012), jf. Prop. 1 S (2011–2012) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2011–2012) kap. 455)

Presidenten: Etter ønske fra justiskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 2 timer og 5 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 45 minutter, Fremskrittspartiet 30 minutter, Høyre 20 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Senterpartiet 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter og Venstre 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hvert parti og inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlem av regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på takerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Per Sandberg (FrP) [09:01:33] (komiteens leder): Man føler for hver budsjettbehandling man har i komiteen, at man er inne i en repetisjon. Men på tross av det vil jeg få lov til å rose komiteen. Selv om jeg ikke har vært med på hele prosessen denne høsten, har jeg i hvert fall registrert at komiteen har vært akkurat like effektiv og har ført en god og riktig framdrift når det gjelder å komme fram til en innstilling.

Jeg vil ikke som komiteens leder gå inn på de andre partienes prioriteringer og merknader, men jeg vil likevel si at det er en viss form for progress i retning av enighet med hensyn til de utfordringene man ser innenfor feltet. Men så er det selvfølgelig slik at noen er litt mer utålmodig enn andre, noen mener at man burde bruke noe mer ressurser, og der er Fremskrittspartiet.

Vi registrerer igjen at vi har hatt en nedbemanning innenfor politiet. 18 politidistrikt har faktisk en reell ned-

bemanning. Det synes jeg ikke regjeringen har tatt høyde for i sine budsjetter, for 2012 vil sannsynligvis bli et nytt år hvor man får fokus på og debatt om at synlighet, tilstedeværelse og kriminalitetsbekjempelse vil bli redusert. Det er veldig uheldig ut ifra den situasjonen vi faktisk er i, der man får innblikk i at sikkerhet og beredskap i Norge ikke er av den kvalitet som den burde ha vært. Det igjen fører til at vi ikke skaper trygghet, men kanskje er med på å etablere utrygghet. Er det noe vi trenger nå, etter dette året, er det etter beste evne å sørge for å skape et bilde av trygghet.

Når vi ser framover mot de målene som vi tverrpolitisk har satt oss, Politiet mot 2020, der vi alle sammen er enige om at vi bør ha en politidekning på to per 1 000, er det nesten trist å se at det går i feil retning. Vi var på vei oppover, vi var på 1,8 per 1 000, nå er vi nede på under 1,6 per 1 000.

Det er mange faktorer som spiller inn der, det er jeg klar over. Særlig er det et område som vi ikke har tatt inn over oss godt nok, og det er befolkningsøkningen. Nå er det slik at Statistisk årbok faktisk ikke lenger betrakter det som en befolkningsøkning, men at vi kanskje vil oppleve en befolkningseksplasjon fram mot 2025. Da mener jeg at selv om man har lagt til grunn rammer for å nå målet om to per 1 000, greier vi det ikke. Ikke engang ved å øke opptaket på Politihøgskolen til 720 greier vi det. Det skal jeg komme litt tilbake til, for det handler ikke bare om at vi må få flere hender på jobb i politiet, det handler om mange andre ting også. Derfor fremmer Fremskrittspartiet igjen et forslag, forslag nr. 4, om at vi i en periode fram mot 2020 kanskje burde si at vi i forkant garanterer jobb til alle som går ut av Politihøgskolen og består de nødvendige testene og eksamenene som skal til. Så skal jeg komme tilbake til det andre.

Fremskrittspartiet legger inn 470 mill. kr ekstra i sitt alternative budsjett. Store deler av dette er til investeringer, 190 mill. kr av dette er til investeringer. En av de faktorene som har gjort at vi har fått nedbemanning i politiet, er at store deler av investeringene som er nødvendige i politiet, må tas av de samme driftsbudsjettene. Det har vi opplevd nå to–tre år på rad. Særlig gjelder det IKT-satsingen. Derfor burde det fram mot 2020 også vært et eget investeringsbudsjett for politiet utenfor de ordinære driftsbudsjettene for å sikre at vi får den rekrutteringen som er nødvendig.

I tillegg venter vi at vi skal få en resultatreform neste år. Den tror jeg blir veldig viktig. For jeg er også – og det har jeg aldri lagt skjul på – sikker på at det ikke bare handler om å bevilge flere midler til politiet for å få ansette flere folk. Det handler også noe om struktur. Jeg tror at dette året har lært oss at strukturen i politiet ikke er god nok. Med 27 politidistrikt, med 360 lensmannskontor og lensmannsdistrikter, med Politidirektoratet, Kripo, Økokrim, PST – tror jeg, med all respekt, at her er det mange årsverk å hente ved en annen type organisering, som kan frigjøre hender som kan gjøres synlige, og tilstedeværelse for befolkningen.

Det samme viser seg når vi går over til kriminalomsorgen, der det jobbes hardt hver eneste dag, men der man

dessverre har en utnyttelse som er nærmest maks hele tiden, og der regjeringen faktisk har en reell nedgang, når man burde ha hatt en oppgang, både når det gjelder å utdanne og ansette, og når det gjelder å sikre dem som er innsatt.

Jeg har selv opplevd at nå når soningskøene igjen snart er på samme nivå som i 2005, så ser man noen tragedier. Folk som har fått dom, står der og venter og er nærmest i fengsel i sitt eget hjem, for man kan ikke ta seg jobb, man kan ikke ivareta familien. Man står og venter på å få dette brevet i postkassen for å få lov til å få sonet ferdig. Det bildet har ikke kommet godt nok fram. Vi har altså på nytt en enorm soningskø på tross av at denne regjeringen faktisk har gitt strafferabatt og åpnet for en større andel fri soning. Fremskrittspartiet øker bevilgningene innenfor kriminalomsorgen betydelig.

Vi ser også at domstolene sliter med det samme. Domstolene har gjennom flere år gjort en betydelig jobb for å få ned restanser, for å holde seg til tidsfrister, og så registrerer vi at regjeringen faktisk kutter bevilgningene til domstolene. Hvis jeg får lov til å si det – dette virker å være en ond sirkel som det ikke ser ut som regjeringen greier å komme seg ut av. Situasjonen innenfor dette feltet er faktisk på akkurat samme nivå i dag som det var for seks år siden – dessverre. Derfor bør vi kanskje, nå når vi får resultatreformen, og når vi skal behandle revidert budsjett neste år, sammen gå lenger inn i problemstillingene for å sørge for at vi en gang for alle får denne sektoren opp å gå, for å danne et bilde av trygghet.

Til slutt vil jeg fremme de forslagene som Fremskrittspartiet er alene om, og de forslagene som vi står sammen med andre om.

Presidenten: Da har representanten Per Sandberg tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Hagebakken (A) [09:11:37]: Vi fikk først og fremst fokus på hva Fremskrittspartiet ville bruke mer penger på. Noen ville bruke mer ressurser, sa representanten Sandberg.

Det Sandberg sa lite om, men som definitivt er en side av denne saken, er at de gjør store, dramatiske kutt når det gjelder barnevernstiltak for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere. 225 mill. kr mindre skal IMDi og UNE få. Det er 100 mill. kr mindre til opplæring i norsk og samfunnsfag, og det er 100 mill. kr mindre til investeringstilskudd i kommunene. Jeg kunne gjort denne lista veldig lang.

Dette bidrar slettes ikke til kriminalforebyggende arbeid, og det bidrar heller ikke til at vi raskere får til frivillig eller tvungen utsendelse. Kan Sandberg forklare dette paradokset?

Per Sandberg (FrP) [09:12:47]: Det overrasker meg at representanten peker på alle disse områdene innenfor asyl- og flyktningpolitikken, bl.a. det som gjelder unge asylsøkere, og knytter det direkte opp mot kriminalitetsbekjempelse. Det overrasker meg at det kommer fra Arbeider-

partiet. Men svaret fra Fremskrittspartiet er ganske enkelt. Med vår politikk ser vi at antall personer vil bli redusert, og at antall institusjoner blir redusert. Derfor bevilger vi også mindre midler.

Akhtar Chaudhry (SV) [09:13:27]: Representanten Sandberg er sitert i Aftenposten den 22. november. Jeg siterer:

«Politiet har vært budsjettvinner mange ganger de siste tiårene.»

Representanten Sandberg er en dreven politiker. Han vet hva han sier, og jeg regner med at han står bak sitatet. Da vil mitt spørsmål, i lys av dette sitatet, være: Hvordan henger hans vedvarende kritikk mot regjeringen om at den ikke satser på politiet – ikke minst i hans siste innlegg, dagens innlegg – på greip?

Per Sandberg (FrP) [09:14:15]: Det er helt riktig at politiet har vært budsjettvinner i kroner og øre, men denne regjeringen har i tillegg pålagt politiet så mange oppgaver, som har spist opp disse ressursene i et sånt tempo, at man nå ser at man reduserer driftsbudsjettene. Man har altså – og det er glemt i alle sammenhenger – samtidig med at man har økt bevilgningene, pålagt politiet over 100 nye oppgaver. Det er klart at det gjør noe med situasjonen i politiet. Nå har altså denne regjeringen brukt den store bevilgningen på 1,4 mrd. kr som man har skrytt på seg flere ganger.

Samtidig må jeg få lov til å si at mitt innlegg ikke bare handlet om økte ressurser. Jeg avsluttet også med å si at neste år skal vi ha resultatreformen. Jeg håper at Stortinget da tør å gå inn i debatten om strukturendringer. Jeg tror det er mange årsverk å hente innenfor sektoren på det området, men på kort sikt handler det om å få ansatt nok folk. Derfor må vi ha en garanti for politistudentene.

Jenny Klinge (Sp) [09:15:30]: Framstegspartiet og vi deler oppfatninga av at det er krevjande med auka tal av utanlandske innsette i norske fengsel. Derfor har vi m.a. gått inn på avtalene om soningsoverføring og raskare utsending av nettopp utanlandske kriminelle. Heile komiteen støttar at regjeringa vil prøve ut ei eiga fengselsavdeling for utanlandske kriminelle.

I Framstegspartiet sine merknadar står det at ein må ha lågare standard for at det skal verke avskrekkande. Eg vil spørje: Kor dårlege vilkår ser ein for seg for at det skal vere for å verke tilstrekkeleg avskrekkande for utlendingar, og korleis meiner Framstegspartiet dette samsvarer med dei internasjonale forpliktingane Noreg trass alt har, for ikkje å opptre diskriminerande med omsyn til dei med t.d. etnisk bakgrunn osv.?

Så kort til slutt dette med politistudentane: Er det slik at dei ser for seg at garantien gjeld jobbtilbod i heile landet, at studentane må kunne flytte kor som helst, og at dei også må godta vikariat og midlertidige stillingar?

Per Sandberg (FrP) [09:16:35]: Til det siste: Det gjelder selvfølgelig hele landet. Jeg ser ikke for meg mer bruk av vikariater og avløsning. Her må vi snakke om å opp-

rette stillinger som er faste. Det er det som er problemstillingen nå, at man går i vikariat og er usikker på hvorvidt man er sikret jobb i politiet framover. Derfor velger dessverre også mange flotte unge mennesker som går ut av Politihøgskolen i dag, en annen karriere.

Så er det litt artig, synes jeg, når Senterpartiet nå utfordrer på soningsoverføring. Her skryter man av at regjeringen skal overføre – sende ut – fanger til soning i opprinnelseslandet, f.eks. til Romania. Representanten Klinge og jeg har vært i Romania og sett på soningsforholdene der. Dem aksepterer man. Det som er standarden på soningen der, er langt under de soningsforholdene vi har i Norge. Når Fremskrittspartiet peker på at vi kan ha egne fengsler for utenlandske kriminelle i Norge, tror jeg vi har en lang vei å gå før vi kommer til en situasjon hvor standarden ligner på den som er i opprinnelseslandet.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Jan Böhler (A) [09:17:59]: De siste tallene viser at oppklaringsprosenten på kriminalitet – anmeldelser – i Norge har økt til 40,7 pst. i første halvår 2011. Det er rekordhøyt. I 2009 lå tallet på 34 pst. Politidirektoratets innbyggerundersøkelse viste at 94 pst. av befolkningen i Norge føler seg trygg i sine miljøer. Vi ser også at antall anmeldelser av kriminalitet i Norge har gått ned med noen titusener siden årtusenskiftet. Det er ikke slik at det norske samfunnet er på defensiven når det gjelder kriminalitet. Tvert imot mener jeg at vi er på offensiven, og at dette budsjettet også legger grunnlaget for en videre offensiv.

Det er bra at regjeringen greier å avklare tiltak etter terrortragedien 22. juli så raskt som man har gjort i dette budsjettet, at man får lagt fram en del ting som det ikke er tvil om at man bør gå løs på med en gang. Hoveddiskusjonen som Stortinget skal ha om tiltakene etter 22. juli – erfaringene derfra – kommer i forbindelse med den særskilte komiteen vi har nedsatt her på Stortinget til å se på redegjørelsene fra justisministeren og forsvarsministeren. Det kommer også når 22. juli-kommisjonen kommer med sin rapport i august neste år.

Det er bra at regjeringen viser at man ikke venter på hoveddebattene her på Stortinget før man tar grep. Både det som gjøres angående helikopter og reservehelikopter, flere mannskaper til dem, Nødnett, som er den aller største bevilgningen i vårt budsjett, videre satsing på PST, opprustning av beredskapstroppen, få på plass midler og folk til å håndtere det nye omfanget som voldsoffererstatningssakene vil få etter 22. juli, det som gjøres for å legge inn penger til etterforskning som blir gjort med én gang, og som gjøres i dette budsjettet – etterforskning, påtalemyndighet, domstoler – for å håndtere terrorsaken er utmerket.

Jeg tror det har bred oppslutning på Stortinget om at man viser at man kan sette inn tiltak med en gang. Men det blir også viktig at vi følger med på kostnadsutviklingen på disse områdene, særlig for domstolene og påtalemyndigheten, som er de som får det største trykket i året som kommer, etter at etterforskningsinnsatsen til politiet begynner å avta.

Det er riktig som også komitélederen tok opp, at den største oppgaven innenfor justissektoren i årene framover er å greie å oppfylle den målsettingen som ligger i strategien mot år 2020, nemlig to polititjenestemenn per 1 000 innbygger. Vi har lagt en plan for det gjennom denne strategien.

Komitélederen reiser spørsmålet om vi er på vei. Jeg mener at vi er på vei, for vi har begynt å ta opp det antallet politistudenter som vi trenger for å nå det målet. Vi begynte med det fra 2010 – altså 720 studenter per år. Det er tre ganger mer enn i årene 2002–2003. Vi har fortsatt med dette i 2011 og legger opp til det samme i 2012. Hvis det fortsetter – som det må gjøre – i årene framover, til 2020, vil det fram til da, i åtte år, komme 720 studenter ut fra Politihøgskolen. Da vil vi ha en annen situasjon enn den vi hadde så sent som nå i sommer, da 422 gikk ut fra Politihøgskolen. Så vi vil ha langt flere å rekruttere inn i politiet i den perioden som kommer fra 2013.

Jeg tror vi må innstille oss på at det vil bli en litt annen situasjon når så mange kommer ut fra Politihøgskolen. Det vil ikke være sånn at det med en gang kan stå 720 jobber klare til dem i politiet. Det vil måtte være en fase hvor man jobber med rekruttering, fyller på for dem som går av med pensjon i årene som kommer – at man har en prosess hvor de kommer inn i politiet. Den prosessen har jo gått bra. Fra 2006 til kullet som gikk ut i 2010, har 94–95 pst. av dem som gikk ut fra Politihøgskolen hvert år, jobb i politiet et år senere. Det er et ekstraordinært høyt antall i forhold til andre høyskoler, og antallet som tar jobb i politiet, ønsker å bruke utdanningen sin.

Av dem som gikk ut av Politihøgskolen i år, sommeren 2011, er det 383 per 15. november som har bestått eksamen, altså også bestått skyteprøve osv., og av dem er det nå 329 som er ansatt i politiet på forskjellige måter. Det er riktig at noen er vikarer osv., men det tror jeg man innenfor de fleste yrker må innse at vil være tilfellet i overgangsfaser.

Jeg mener at når vi også til neste år har avsatt midler til 202 stillinger for å ansette dem som da kommer ut av Politihøgskolen, som er 522 – 722 blir det først fra 2013 – er det et antall sett i forhold til nye stillinger som må veies opp mot antallet som også går av med pensjon, og antallet man skal fylle opp etter av andre grunner, slik at man har en realistisk plan for å få også dem som går ut av Politihøgskolen neste år, inn i politiet. Dette er en stor oppgave for Stortinget å greie i årene framover, og jeg tror det aller største løftet kommer fra 2013, når vi får 720 stykker ut fra Politihøgskolen.

Det er viktig at vi greier å holde fast ved det målet, den oppgaven. Det blir en stor oppgave for alle regjeringer fram til 2020, også at vi ikke spenner bein under hverandre og allerede sier at det ikke nytter, at den oppgaven ikke kan løses. Det er riktig som komitélederen sier, at politidekningen, antall polititjenestemenn i uniform per tusen innbygger, er ikke gått opp i de senere årene. Det er riktig. Jeg tror det er viktig at vi er ærlige og ordentlige om fakta, sånn at vi har felles bakgrunn for å jobbe med disse sakene. Men det er også riktig å ha med seg at de totale tallene for årsverk i politiet har gått opp siden 2006 – det

er vel 1 600 flere årsverk i politiet, men der er også sivile regnet med. En av grunnene til at vi har måttet satse mye på sivile, er at det ikke har kommet nok studenter fra Politihøgskolen til at vi har kunnet øke politidekningen. Vi har også fått en politiavtale, som gir i hvert fall 230 flere årsverk i politiet, som resultat av at de jobber en time mer, som kommer i tillegg til det.

Når vi får nye ressurser i politiet, må vi jobbe med å bruke ressursene godt, bl.a. jobbe med resultatreformen, som blir den neste store saken å behandle for justiskomiteen og Stortinget på justissiden. Resultatreformen kommer som resultat av en prosess som begynte med politirolemeldingen, som ble lagt fram av den forrige regjeringen. Den ble fulgt opp med en bemanningsanalyse, som er strategien mot år 2020, med to polititjenestemenn per tusen innbygger, som kom i 2008, og som ble fulgt opp med en driftsanalyse som ble drevet fram i 2009 – en driftsanalyse av en rekke politidistrikt om hvordan man brukte ressursene sine i praksis, og som nå skal munne ut i resultatreformen som kommer høsten 2012. Det blir en avgjørende sak for Stortinget å diskutere.

Som også komitélederen var inne på, er det viktig å bruke ressursene godt. Det har kommet interessante innspill til diskusjonene til nå. En sak som komiteen understreker i innstillingen, og som vi fra vår side også vil understreke, er arbeidet med målekriterier. Det er viktig at politiet, når de skal bruke ressursene sine, ikke bruker dem på en kunstig måte fordi de har kunstige målekriterier, f.eks. at man legger for stor vekt på antallet man tar for trafikkforseelser eller kan telle opp enkle narkotikaforbrytelser man avdekker – det gir en litt kunstig innfrielse av målene i forhold til hva som kreves av innsats, f.eks. for å samarbeide om store organisert kriminalitetsaker. Store saker som f.eks. MC-kriminalitet, som vi snakket om her i Stortinget i går, krever samarbeid mellom politidistriktene, at man jobber på lang sikt og setter inn tunge ressurser. Det vil ikke gi samme uttelling i de eksisterende målekriteriene, så det er viktig at det justeres. På samme måte er det viktig at målekriteriene innrettes sånn at vi får politiet ut blant folk, at vi greier å stille krav gjennom målekriteriene, slik at vi får effekt, at folk ser dem på gata til alle døgnets tider, og at det fungerer etter hensikten.

Det er flere måter å utforme de målekriteriene på og få til den effekten på. Én av tingene som vi har spilt inn i diskusjonen, er å stille krav til at man skal være i kontakt med sitt publikum, sin befolkning, f.eks. gjennom en fastpolitordning, hvor et visst antall mennesker vet hvilken politimann de har å forholde seg til og kan holde kontakt med, også når det ikke er akutte saker. Denne typen spørsmål vil vi ta opp når vi kommer til resultatreformen.

Jeg synes også at andre partier har reist interessante diskusjoner, for eksempel hvordan vi unngår at pensjonsalderen på 57 år gjør at vi mister altfor mange flinke politifolk altfor tidlig, som kunne jobbet på helt andre måter i politiet. Der må vi finne andre løsninger på det som er situasjonen i dag. Det krever samarbeid fra politiets organisasjoner. Hvis ikke vil spørsmålet om 57 års pensjonsalder bli en debatt. Vi må greie å finne veier til å få flere politifolk til å bruke all den erfaringen de har – mange

kan være unge og spreke når de er 57 år – til å gjøre en innsats i atskillig flere år i politiet framover.

Det er også flere andre nøkkelpunkter som skal til for å utvikle kampen mot kriminaliteten. Vi vet at vi har slitt med innføring av IKT i politiet. Der er det sånn at regjeringen nå i dette budsjettforslaget begynner å øremerke midler, som komitélederen etterlyste. Det er 80 mill. kr som er øremerket i dette budsjettet. Vi håper og mener at det beløpet bør stige i årene som kommer, sånn at vi passer på at driften rundt i politidistriktene ikke rammes på en uforholdsmessig måte av investeringene i IKT.

Det er også viktig at vi har en felles tilnærming til situasjonen. Regjeringen sier i budsjettproposisjonen at det i fjor ble avsatt ca. 250 mill. kr rundt i politiet til IKT. De sier de vil videreføre dette til neste år, og så har de de øremerkede 80 mill. kr å bruke også. Opposisjonen og også Politiets Fellesforbund har sagt at det er snakk om 450 mill. kr – 480 mill. kr. Det spriket på over 200 mill. kr vil avgjøre veldig mye om hva handlingsrommet reelt sett er i politiet til neste år, men jeg mener at Stortinget, og selvsagt vi i regjeringspartiene, forholder oss til den rammen som beskrives i budsjettet. Jeg tror vi alle er tjent med at vi har et felles utgangspunkt når det gjelder den typen tall som ligger i budsjettproposisjonen.

Det er også viktig at regjeringen følger opp det som Stortinget tok opp i forrige budsjettinnstilling, og særlig også innstillingen om organisert kriminalitet, nemlig satsingen i forhold til kriminalitet på nettet, cyberkriminalitet eller nettkriminalitet. Som vi skrev i innstillingen til stortingsmeldingen om organisert kriminalitet, er det nå nedsett en egen arbeidsgruppe i Politidirektoratet for å gå inn i det arbeidet. Regjeringen foreslår nå en bevilgning på 15–16 mill. kr ekstra til Kripos, til den datakrimavdelingen som bygges opp der. Her er det veldig svære oppgaver som nesten tårner seg opp foran oss, for dette er mye upløyd mark. Bare for å nevne ett felt der det må settes inn mye: Det gjelder kapasitet til å ransake når man gjør beslag. Akkurat som man ransaker andre steder, skal man ransake datamaskiner og mobiltelefoner. Kompetansen til å kunne gjennomføre arbeidet med ransaking av elektronisk utstyr er en avgjørende del i oppklaringen av mange kriminalitetssaker, og veldig mange politidistrikter har ikke kompetanse til å gjennomføre den typen ransaking, har ikke den typen team. Her er bistanden fra Kripos helt avgjørende. Men det er en tung oppgave å bygge opp disse ressursene tilstrekkelig i årene som kommer.

Jeg har nevnt noen sentrale spørsmål som vi nå diskuterer for å ruste opp arbeidet til politiet, arbeidet mot kriminalitet. Det ligger også mange andre viktige spørsmål å diskutere i budsjettproposisjonen, som andre av våre representanter vil komme nærmere inn på. Men jeg vil bare si at når det gjelder kriminalomsorgen, som komitélederen omtalte, er det sånn at da denne regjeringen overtok, var det en kø for soning som lå på opp mot 3 000. Gjennom at man har etablert 870 nye plasser, iberegnet de elektroniske soningsformene, ble den køen redusert til nesten null. Så økte politiets innsats, oppklaringsprosent, kraftig i fjor, slik at vi fikk flere inn i fengslene, fikk dømt flere, noe som er bra. Så er det riktig at køen økte til 1 200 – 1 300

fra nesten null. Men man må også ha med seg at køen nå er på vei ned. Ifølge de siste tallene vi har fått, er det vel 900 som nå står i soningskø. Så det gjøres en bra jobb på disse feltene. Det settes inn nye tiltak også. Soningsoverføringer til utlandet bør det bli flere av. Man kommer opp i ca. 50 i år. Det er i hvert fall en stor framgang i forhold til tidligere år. Etter som man får i gang disse avtalene om soningsoverføring, vil volumet på det øke kraftig.

Vi kommer tilbake til flere spørsmål underveis. Men vi er fornøyd med et budsjett som bringer oss videre på offensiven.

Presidenten: Det blir adgang til replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [09:33:18]: Jeg har bare lyst til å gi representanten Jan Bøhler, Arbeiderpartiets justispolitiske talsmann, skryt fordi han er ærlig. Han sier altså i sitt innlegg at han ikke kan garantere alle nyutdannede politistudenter jobb. Det er litt av en erklæring å komme med fra den fremste justispolitikeren for regjeringspartiene her i Stortinget. Du verden for et signal å sende til dem som har tro på at de skal få en yrkeskarriere i politiet etter Politihøgskolen! Jan Bøhler må altså finne plass til disse på trygdebudsjettet før han da forhåpentligvis kan få ansatt dem i politiet.

Kan representanten Jan Bøhler garantere at i 2020 har vi to per 1 000 innbyggere i operative stillinger?

Jan Bøhler (A) [09:34:30]: Jeg synes det var en opplytende start på innlegget til replikkanten, men det falt veldig etter hvert!

Jeg sier at 94–95 pst. av alle som har gått ut fra Politihøgskolen fra 2006 til 2010, har fått jobb i politiet. En garanti for jobb øyeblikkelig er det ingen utdanningsgrupper i Norge som har. Det er ingen utdanningsgruppe der det er tilsvarende press, tilsvarende innsats for å få alle inn i jobb raskest mulig, som vi har overfor politiskolestudenter. Vi gjør alt for å oppnå dette.

I den strategien mot 2020 som Kielland Asmyhr og også saksordføreren snakker positivt om, ligger det selvsagt at med dem som går ut fra Politihøgskolen, skal vi også fylle opp naturlig avgang. Det har ikke noe med det å være avhengig av trygdebudsjetter å gjøre. Men alle vet at politifolk etter hvert blir så gamle at de skal slutte i politiet. Da må vi også utdanne folk som står klare til å ta jobbene deres. Så jeg forstår egentlig ikke problemstillingen. Det nye er at Fremskrittspartiet vil gi en garanti om at det skal stå 720 jobber klare hvert år etter som studentene går ut av Politihøgskolen. Den garantien kan jeg ikke gi. Men vi har oppnådd 94–95 pst. hvert år. Det er et godt resultat – det skal vi fortsatt ha.

André Oktay Dahl (H) [09:35:48]: Når representanten Bøhler viser til 95 pst., snakker han ikke om dem som ikke har fullført på normert tid. Det bør han også ta med i regnestykket sitt.

Kan representanten Bøhler si noe om hvor mye politidekningen kommer til å øke på bakgrunn av dette budsjettet, og garantere for at vi i det minste når målet om politi-

dekning på minst to per 1 000 innbyggere innen 2020? Det settes av 140 mill. kr til nyansettelser, men IKT-investeringene vil koste mellom 250 mill. kr og 350 mill. kr. Da sitter man altså igjen med minus 200 mill. kr på driftsbudsjettet når man skal ansette folk.

Kan representanten Bøhler si hva politidekningen kommer til å bli i løpet av 2012, og kan han garantere at vi får to per 1 000 innbyggere innen 2020, når vi nå er så kraftig på etterskudd?

Jan Bøhler (A) [09:36:33]: Jeg sa at den reelle, kraftige, økningen i politidekningen per 1 000 innbyggere kommer til å begynne når vi utdanner 720 per år – som går ut fra Politihøgskolen. Det vil være fra 2013. I de neste åtte årene har Stortinget støttet den strategien mot 2020 som ligger der, og som bygger opp dette gradvis fram mot 2020. Det blir jo regjeringene fram mot 2020 – hver og én – som må stille opp på det. Jeg håper også Stortinget vil stille opp på det. Jeg kan ikke stå her og gi noen garanti på vegne av alle de regjeringene. Jeg kan heller ikke nå regne ut befolkningsutviklingen til neste år og hva de 522 politihøgskolestudenter som går ut til neste år, nøyaktig vil gi i politidekning. Men den reelle økningen, også sånn det ligger i strategien mot 2020, vil skje fra det begynner å gå ut 720 studenter fra Politihøgskolen.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [09:37:41]: Jeg er glad for at vi er inne i et ærlig hjørne, det gjør alltid debattene mye bedre. Jeg er ikke så glad i garantier, for jeg er enig med representanten Bøhler i at det er mye som skal skje fram mot 2020 før vi vet om vi faktisk når de målene som vi har satt oss.

Men jeg må innrømme at jeg har sansen for representanten Bøhler, fordi han er en dyktig representant, men også fordi han hele tiden er villig til å tenke litt nytt og ofte tenke høyt.

Jeg vil utfordre litt videre, for vi ser at det er en nedgang i politiet. Vi var oppe på 1,8, nå er vi nede på 1,5 og 1,6 per 1 000 innbyggere, og det går i hvert fall ikke den veien vi vil. Derfor vil jeg utfordre fraksjonslederen fra Arbeiderpartiet litt på hva det egentlig er vi ønsker. Ønsker vi å nå to per 1 000? Er det noe som representanten tror er realistisk? Eller vil representanten begynne å tenke at kanskje en må endre på den målsettingen, ut fra der vi er i dag?

Jan Bøhler (A) [09:38:39]: 720 per år fra 2013 fram til 2020 gir 5 760 nyutdannede politifolk inn i politiet. Vi må kombinere det å jobbe bedre med bl.a. pensjonsordningene – altså få flere til å stå etter 57 år, slik at man beholder flere lenger i politiet – med andre tiltak som kan gjøre at vi holder på ressursene, holder folk i politiet. Selvsagt skal vi ha flere sivile inn i politiet – det er en annen del av denne pakken når det gjelder økt politiinnsats – men to per 1 000 er polititjenestemenn.

Jeg mener at målet står fast, at vi følger den planen som er lagt for det. Jeg synes det ville vært mye mer betryggende hvis Stortinget stilte opp på det og sa at dette tror vi at vi skal greie. Det kommer til å være et stort løft

å få til budsjetter i årene framover som kan realisere det målet. Jeg synes ikke vi skal skape noen tvil overfor hverandre om det. Jeg synes at den tilnærmingen Stortinget har i kriminalitetspolitikken, at vi skal stå sammen om å løse oppgavene, også burde gjelde her.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

André Oktay Dahl (H) [09:39:56]: Behandlingen av statsbudsjettet for 2012 preges av 22. juli, naturlig nok.

Høyre slutter seg til det som er sagt, både her i dag og tidligere, knyttet til den enorme innsatsen som politi, helsepersonell, frivillige, vektere, brannfolk, militære og andre la ned på og etter den verste dagen for landet vårt siden annen verdenskrig. Ikke minst fortjener alle ansatte i Justisdepartementet en enorm takk og støtte. Den belastningen det må ha vært å gjennomgå dette, kan ikke beskrives. Desto mer imponerende er det å se den høye faglige kvaliteten det har vært på de svarene vi har fått under budsjettprosessen, og i sakene som har vært fremlagt. Jeg vil på vegne av Høyre takke alle ansatte i Justisdepartementet. Jeg vet at noen ble litt blanke i blikket da hele vår «småle» med spørsmål kom, men det får tolkes som en honnør til de ansatte i Justisdepartementet.

I den grad det er mulig å si noe positivt om det som skjedde på grunn av 22. juli, må det være å se hvordan vi nordmenn sto sammen og brydde oss om hverandre. Partier kastet egoet til side og opptrådte samlet, og ikke minst så vi hvordan spesielt ungdom slo ring om demokratiet. Det gir håp. Vi diskuterer nå mange spørsmål som vi trenger å diskutere mer og bedre, både de mer prinsipielle og de mer operative. 22. juli-kommisjonen vil klarlegge ansvarsforhold, mens Stortingets egen 22. juli-komite skal peke på veien videre på kort sikt og forhåpentligvis gjøre at vi samler oss om noen konkrete tiltak, som sammen med dette budsjettet kan gjøre samfunnet tryggere og beredskapen bedre.

Samtidig er det grunn til å si at en rekke av de grepene som gjøres, og som gjør at Justisdepartementet er såkalt budsjettvinner i år, er en indirekte erkjennelse av at man på flere områder har sviktet. At politihelikopteret i perioder sto mer på bakken enn det var i luften, er et politisk ansvar som man har forsøkt å tildekke ved å påstå at Stortinget har sluttet seg til det. Det gjøres det nå noe med, og det er ikke et sekund for tidlig.

I seks år har vi hatt en rød-grønn flertallsregjering, med mer penger til fordeling enn noen gang. Fasiten når vi skriver desember 2011, er at politidekningen går nedover, soningskøene vil antakeligvis fremover gå oppover, og samfunnets beredskap er på flere områder svekket. Jeg sier ikke det fordi det er noen spesielt stor nytelse å kritisere for å kritisere, men fordi det er den reelle situasjonen i vår sektor, og det bekymrer Høyre.

I løpet av seks år har regjeringen ikke økt politidekningen i pakt med Stortingets forutsetninger – og det i en periode hvor offentlige budsjetter er større enn noen gang. Vi er kraftig på etterskudd, og det ble omsider motstrebende erkjent av nylig avgåtte statsråd Storberget. Selv om vi har fått flere politiårsverk, er det ikke blitt mer politi

i forhold til befolkningen. Når politidekningen er 1,6 per 1 000 når vi skriver 2011, ligger vi etter målene i bemanningsrapporten, og vi ligger etter målene alle i denne salen har sluttet seg til. Da synes jeg vi skal erkjenne at vi har et felles problem.

Nå sitter det en ny statsråd i stolen. Budsjettet denne statsråden skal styre etter, vil høyst trolig gjøre at vi kan komme enda mer på etterskudd i forhold til målet. Høyre foreslår nødvendige 400 mill. kr ekstra for at vi skal kunne «booste» politiets driftsbudsjetter, slik at vi kan nå de målene regjeringen selv sier at den fortsatt har. Dette kan bidra til at vi kan få ansatt inntil 450 flere politifolk.

I flere år har Høyre foreslått penger som skal kompensere med hensyn til IKT, slik at det ikke salderes mot ansettelser av politifolk. I flere år har vi etterlyst et tverrpolitisk forlik, slik at de målene vi har, skal kunne nås, men svaret fra regjeringen har vært nei. I mellomtiden mister folk gradvis troen på at politiet er i stand til å løse sine oppgaver, selv om de har tillit til at politiet prøver så godt de kan. Penger løser ikke alt, men sammen med bedre bruk av sivilt ansatte, bedre innkjøpsrutiner, omorganisering av politidistriktene, egen sak til Stortinget om IKT-satsing, frivillig politi, åpning for å bruke private til fangetransport, bruk av andre analyseinstitutter til DNA-analyser, politistudie og en kraftfull strategi mot énprosent MC-miljøer vil Høyre bidra til et tryggere samfunn. Når det gjelder den fortsatte motstanden mot at andre enn Rettsmedisinsk institutt skal kunne analysere DNA, er det fortsatt umulig å forstå hvorfor regjeringen ikke vil, når de såkalte prinsipielle argumentene er prinsipper som ser til ut å være til salgs på andre områder.

Riksrevisjonens krasse rapporter de siste årene viser at en politistudie er nødvendig. Stortinget er nærmest uten informasjon om hvor mye IKT-satsingen i politiet vil koste, hvor lang tid det tar, og hva man har fått for de hundrevis av millionene som er brukt etter at Killengreen i årevis for nærmest døde ører påpekte behovet i styringsdialogen med departementet.

Det er fortsatt lite tilfredsstillende at Stortinget bærer preg av å delta i en slags quiz, hvor vi må gjette oss til hva som skjer, og jeg viser derfor til forslaget om egen sak om IKT-satsingen som Høyre har fremmet, og at vi igjen foreslår en egen politistudie. Vi vil også ha svar på når den lovede eksterne gjennomgangen av PST blir ferdigstilt, og hvordan man ser for seg arbeidet med den. Det er enda viktigere enn hvor lenge statsråden ser seg tjent med å beholde den sittende PST-sjefen.

Høyre er åpen for strukturdebatt, men endringer skal bidra til å bringe mer politi, og ikke mindre. Det holder ikke at vaktlister ikke matcher det reelle kriminalitetsbildet, og at avtaler om en ekstra times jobb ikke har klare føringer for hva det skal bidra til av økt politikraft. I tillegg må det tenkes nytt for å nå målet om flere synlige politifolk. Det hadde f.eks. vært lurt om man brukte arrestforvarere mer, med god grunnkursing i begrenset politimyndighet, at de kunne bistå politiet og skape mer politikraft når det f.eks. ikke er møter i Oslo tingrett. Det kan skape økt trygghet ved at penger brukes mer effektivt.

Andelen ufaglærte i kriminalomsorgen er høy, samtidig

som utfordringene blir stadig større, ikke minst i forhold til at det stadig blir flere utenlandske kriminelle i norske fengsler. I 2008 ble tolv soningsoverført, mens i 2010 ble 41 soningsoverført. Det er i og for seg positivt, men når det gjennomsnittlige antallet utenlandske innsatte har økt fra 553 i 2006 til 1 178 i 2011, så hjelper det lite. Da er det rart at man altså reduserer antallet plasser ved KRUS. Høyre foreslo derfor at det etableres minst 45 ekstra plasser.

Vi etterlyser også svar på når man har tenkt å etablere egne fengsler for innsatte som ikke skal tilbakeføres til Norge, og når man har tenkt å kjøpe plasser i utlandet, slik at ikke kapasitet brukes som et indirekte argument for ikke å ta imot egne borgere. Alle er også enige om at de frivillige organisasjonene gjør en enorm jobb for å forebygge kriminalitet og sikre at kriminelle blir kriminalitetsfri. Høyre vil ha en sterkere satsing på dem, da de rett og slett får mye ut av hver krone fordi deres erfaring er basert på det virkelige liv, noe man ikke nødvendigvis får kun via boklig lærdom.

Det er ikke bare i forhold til IKT-satsingen og nedbyggingen av politihelikopterets beredskap at vi ser hvordan et flertall informerer lite, eller informerer nesten ikke i det hele tatt. Kontrollkomiteen behandler nå en sak om regjeringens oppfølging av St.meld. nr. 22 for 2007–2008, om bl.a. Sivilforsvaret. De bekymringsmeldingene som er kommet fra ansatte i Sivilforsvaret, fra Sivilforsvaret selv og fra DSB, ser ikke ut til å ha blitt tatt på tilstrekkelig alvor. I tilfeller hvor tidligere statsråd er kjent med at Stortingets klare forutsetninger ikke er oppfylt, burde regjeringen ha informert Stortinget særskilt om det og om sammenhengen mellom Stortingets forutsetninger og den faktiske situasjonen.

Representanten Bøhler var inne på at oppklaringsprosenten er god. Alle vet at statistikk er statistikk. Snakker man med vekterselskap, sier de at de opplever at politiet kommer senere og senere, som gjør at de må slippe løs dem de fanger. Da får man ikke registrert dem, og mørketallene øker. Snakker man med privatetterforskere, forteller de om hvor store summer de etterforsker fordi politiet ikke har kapasitet til å etterforske. Da får man også økte mørketall. Det er en diskusjon vi må ha med i bildet – nesten uansett hvem som sitter i regjering – når man diskuterer kriminalitetsstatistikken.

Det at det avsettes 80 mill. kr til IKT, er en start, etter at vi i flere år har måttet gjette oss til hvor mye man skulle bruke på IKT. Men når kostnadene er på inntil 250–350 mill. kr, starter man altså 2012 med 270 mill. kr i minus til å ansette folk. 140 mill. kr til nyansettelser tilsvarer en tredjedel av det IKT-satsingen antakelig vil koste.

Den nye statsråden starter ikke med blanke ark. Lavere politidekning, lengre soningskøer og svekket beredskap på flere felt er svarteboken den forrige statsråden etterlot seg. Jeg viser til Høyres alternative budsjett, mindretallsforslagene og en rekke Dokument 8-forslag som Høyre har fremmet i Stortinget, og synes det hadde vært en god idé om regjeringspartiene etter hvert lot seg inspirere noe.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tove-Lise Torve (A) [09:50:19]: Det er enighet om at vi vil prøve ut fengselsavdelinger for kriminelle utlendinger. Målsettingen er å legge til rette for at de innsatte skal kunne sendes ut av landet raskest mulig.

Jeg har oppfattet at Høyre, i likhet med regjeringspartiene, er opptatt av at innholdet i soningen skal tilpasses de innsattes behov, med bl.a. egnede aktivitetstilbud, tolketjenester, ansatte med kompetanse på ulike kulturer osv.

Fremskrittspartiet mener at disse fengselsavdelingene skal ha lavere standard, og at utlendingene skal ha dårligere rettigheter enn nordmenn har. Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund sier at forslaget er dårlig kriminalomsorgspolitik, og at det vil virke kriminalitetsfremmende. NFF bruker også uttrykk som «bakstrevorsk» og «rasistisk». Deler Høyre NFFs syn?

André Oktay Dahl (H) [09:51:14]: Jeg er veldig stolt av Høyres politikk, som består av at vi vil tilbakeføre innsatte til det norske samfunn, og de som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunn, skal tilbakeføres til samfunnet i et annet land. Da må vi tilpasse soningsinnholdet innenfor de rammer som menneskerettighetene krever, og det som er forsvarlig drift av et fengsel. Jeg registrerer at vi i Høyre har fått stor støtte fra NFF til vår tilnærming.

Om NFF har problemer med Fremskrittspartiet, foreslår jeg at man stiller spørsmålet til Fremskrittspartiet, og at man ser på hva som blir den eventuelt nye regjeringens politikk, som kommer til å bli svært god, basert på Høyres politikk.

Akhtar Chaudhry (SV) [09:52:06]: Representanten Oktay Dahl skal ha min og SVs ros for å være aktiv og engasjert i den pågående debatten om kvinners trygghet – for øvrig andre gruppers også – i landet. I den såkalte overfallsvoldtektsdebatten har han vært fram på, og det er prisverdig.

Det er mange borgere i Oslo – og også i andre byer – som har gjort en fantastisk jobb. Folk har gått natteravn, folk har vært årvåkne, folk har vært mer opptatt av dette og gitt byen engasjement og trygghet.

I går betegnet Oktay Dahls kollega her i Stortinget dette engasjementet som symbolpolitikk. Han la hele ansvaret på politiet og på justisministeren. Jeg spør om representanten Oktay Dahl er enig i at folks engasjement er symbolpolitikk.

André Oktay Dahl (H) [09:53:10]: Først må jeg si at det er utrolig deilig å få ros fra representanten Akhtar Chaudhry. Det hører til sjeldenhetene, så det tar jeg virkelig til meg. Den må trolig bære preg av at Høyres politikk er god.

Når det gjelder å bekjempe voldtekt, registrerte jeg at Akhtar Chaudhry deltok i debatten i går. Jeg regner også med at man fikk med seg hva representanten Michael Tetzschner sa. Man kan lese referatene etterpå. Han innledet altså med å si at vi alle er enige om hva som må gjøres på bred front for å bekjempe voldtekt, men at hans tema for interpellasjonen i går handlet om hva regjerin-

gen kan gjøre. Og der har representanten Tetzschner helt rett: Politidekningen har gått ned. Man bruker ikke private analyseinstitutter for å få analysert DNA raskest mulig, noe som ville ha vært et viktig bidrag til å få tatt flere gjerningspersoner og forebygge voldtekt.

Så det som er symbolpolitikken her, er jo at man faktisk ikke vedkjenner seg at mer politi også er en forutsetning for å bekjempe voldtekt.

Jenny Klinge (Sp) [09:54:19]: Eg skal love at eg ikkje skal kome i skade for å seie at Høgre sin politikk er god. Høgre og Framstegspartiet er moglege framtidige partnarar – sjølv om Framstegspartiet er mot partnarskap på somme felt – i ei eventuell regjeringsdanning. Det er freistande å spørje om representanten Oktay Dahl deler synet til sin medrepresentant Tetzschner, om at Per Sandberg denne veka har vist at han aldri kan bli justisminister. Ser Oktay Dahl for seg at nokon annan frå Framstegspartiet kan bli justisminister i framtida? Oktay Dahl kan sjølv velje om han vil svare på dette.

Hovudspørsmålet mitt gjeld strukturen i politiet. Høgre er, som vi kjenner til, på mange område eit sentraliseringsparti: Fylke skal fjernast, det skal vere massiv samanslåing av kommunar, osv. Då har eg lyst til å spørje: Kva med politiet? Skal det vere ein samanheng mellom den typen samanslåingsønske og det som skjer i politiet, burde vel Høgre meine at vi skal fjerne veldig mange lensmannskontor?

André Oktay Dahl (H) [09:55:20]: Egentlig burde Senterpartiets representant si at Høyres politikk er god, for i innlegget som representanten Klinge holdt i går, snakket hun veldig mye om lokalt politi. Det blir jo ikke veldig mye lokalt politi ved at man faktisk reduserer politidekningen.

Når det gjelder sentralisering, synes jeg Senterpartiet skulle være litt opptatt av det vår egen representant Anders B. Werp har vært opptatt av nå gjennom lengre tid, nemlig hvordan statlige myndigheter, med Senterpartiet i spissen, omtrent forgriper seg mot kommunene, ved stadig å komme med flere statlige pålegg, ved ikke å ta kommunene på alvor og ved å gi dem begrenset råderett. Jeg ville ha trodd at et verdikonservativt parti som Senterpartiet, som er opptatt av eiendomsretten, ville ha vært litt mer bekymret over det, og at de kanskje også ville vurdere, i likhet med Senterungdommen, å bytte side, fra midtstrecken over til høyresiden, som faktisk er for eiendomsrett, i motsetning til det enkelte virker å være i regjeringen, som Senterpartiet er en del av.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Akhtar Chaudhry (SV) [09:56:25]: Trygghet er selve grunnlaget for demokratiet. Det er regjeringens ansvar å levere trygghet i samfunnet. Det gjør regjeringen også neste år.

Politiets budsjett er styrket enda en gang. IKT-innsatsen fortsetter. Over 2 mrd. kr går til Nødnett. Dette vil styrke kampen mot kriminalitet. Vi vil forebygge mer, etterforske og dømme raskere og rehabilitere bedre.

Den 22. juli ble landet rammet av terrorangrep. 77 menneskeliv gikk tapt. I de krevende timene etter angrepet stilte politiet, brannvesenet, helsevesenet, Sivilforsvaret, Forsvaret, frivillige og andre aktører opp i et omfattende arbeid. Det er på sin plass at disse menneskene takkes fra Stortingets talerstol. Uten denne innsatsen ville smerten og tapet kanskje ha vært langt større. En særskilt takk til Justisdepartementet, som i disse forferdelige timene og etterpå har vist mot og standhaftighet.

Den 22. juli ble 77 mennesker revet vekk fra sine familier. Unge liv gikk tapt, mange vil sørge over dem lenge. Overlevende vil ha utfordringer i livet, noen av dem lenge. Vår jobb er å legge til rette for at de sørgende får den hjelpen de har krav på. De overlevende skal få hjelp til å komme på beina, både fysisk og psykisk. Dette budsjettet tar høyde for det. Det er jeg glad for.

Ingenting kan erstatte det tapet familiene har hatt, og de smertene overlevende har. Vi skal imidlertid sikre at økonomien ikke blir et hinder for å lege sårene. Dette budsjettet legger opp til at Kontoret for voldsoffererstatning og Erstatningsnemnda får økte midler til å behandle voldsoffererstatningssaker raskest mulig og til å ta unna restanser.

Angrepet den 22. juli var et angrep på vårt demokrati, vårt fellesskap, våre verdier, vårt flerkulturelle samfunn. Det finnes mange historier om at personer med minoritetsbakgrunn ble trakassert i løpet av de første timene rett etter angrepet. Mange tok det for gitt at det måtte være en muslim som sto bak terrorangrepene. Andre antok det automatisk. Det er ikke en helt unaturlig reaksjon. Når «islam», «terror», «gjerningspersoner», «innvandrere», «asylsøkere» og «kriminalitet» altfor ofte sies og skrives samtidig, er ikke slike antakelser unaturlige. Farlige er de imidlertid.

Det har imidlertid vist seg at terrorisme har ingen religion, ingen identitet. Terrorister har kun én ting felles: De hater demokrati og mangfold. Jeg håper at dette huskes i framtiden.

Mandag denne uken markerte vi FN's dag mot vold mot kvinner. Det er dessverre nødvendig. Så lenge hver tredje kvinne i verden opplever vold, er det dessverre nødvendig at vi fortsetter kampen mot vold mot kvinner. Kvinner verden rundt blir ofre for vold fra sine egne partnere, fra kyniske kapitalinteresser og fra militser som bruker dem som sexslaver og voldtar dem, som et våpen mot fienden.

Her hjemme utsettes fortsatt kvinner for vold – også seksualisert vold. Regjeringen har gjort en god jobb ved å prioritere dette feltet. Vi har styrket politiet, skjerpet lovverket og straffen, styrket fornærmedes rolle i domstolene, fått på plass og styrket hjelp til voldsutsatte kvinner. Det viser seg imidlertid at kampen må fortsette. Det er SV og regjeringen innstilt på.

Voldtekt er et av de mest brutale overgrep et menneske kan utsettes for. Ofrene gjennomgår sitt livs verste periode, og mange er redde for å gå på gaten alene etter mørkets frambrudd. Vi kan ikke ha det slik at halvparten av befolkningen er redd for å være ute etter at det har blitt mørkt. Her må alle steiner snus. Alt som kan gjøres, må gjøres. Vi trenger et samfunnsloft mot voldtekt. Vi må slutte med ansvarsfraskrivelse og slutte å skyldte på hver-

andre. Politiet kan ikke utføre arbeidet med å bekjempe voldtekt alene. Det er viktig å videreutvikle og koordinere en bred, helhetlig innsats mellom politiet, kommunen, offentlig, privat og frivillig sektor. Derfor er det bra og på tide at det i Oslo nå lages en handlingsplan mot voldtekt i hovedstaden.

Samtidig må flere menn engasjere seg i denne viktige samfunnsdebatten. Jeg setter meget stor pris på og takker alle dem som engasjerer seg for å gjøre gatene og jentene trygge. I kveld skal mange gå natteravn i byen. Jeg vil takke dem.

Vi vet alle at det er en klar og sørgelig sammenheng mellom alkohol og vold, også vold mot kvinner. Jeg er derfor forbauset over at Fremskrittspartiet vil gjøre alkoholen billigere, også neste år. Partiet har markert sin klare motstand mot å innskrenke skjenketiden i landet med 1 time. Da forstår jeg ikke at partiet samtidig vil ha mer politi. Hadde det ikke vært bedre at man ikke skapte problemer som partiet i neste omgang trenger mer politi til å rydde opp i?

I går besøkte jeg overgrepsmottaket i Oslo. Legene der framhevet spesielt det gode tilbudet barnehusene gir voldsutsatte barn og deres familier. Jeg er glad for at forslaget som SV fremmet i 2003, har blitt en realitet, og tiltaket er det tverrpolitisk enighet om. Det er opprettet sju barnehus i Norge. Det åttende kommer til neste år. Utfordringen ligger i å få alle domstoler og politidistrikter til å benytte seg av dem.

SV er stolt over å være en del av en regjering som har lagt til rette for en kriminalomsorg som er rettfærdig og kunnskapsbasert. Vi skal straffe, men vi skal hele tiden ha det klart for oss at de aller fleste innsatte vil komme ut i samfunnet en dag. Da er det i samfunnets – og i den innsattes – interesse at han eller hun gis anledning til å rehabiliteres, bli et bedre menneske.

SV og regjeringen har store ambisjoner for vår kriminalomsorg. Framover skal vi jobbe for å realisere disse ambisjonene. Da må KRUS styrkes. Da må vi jobbe for at belegget blir mindre enn i dag. Da må vi redusere antall ansatte som er ufaglærte. Men jeg vil samtidig understreke at de som ikke har utdanning fra Fengselsskolen, er en svært viktig og integrert del av dagens og morgendagens kriminalomsorg. Jeg vil framheve flere av tiltakene som har startet opp, i fjor og i år, for å sikre tilgang til kvalifisert personell, bl.a. gjennom det obligatoriske etter- og videreutdanningskurset og kompetanseløftet som startet i februar i år. Jeg ser også fram til at arbeidet med bemanningsanalysen for kriminalomsorgen blir ferdigstilt.

La meg avslutte med å sende en oppfordring til mine medmennesker der ute. I disse julebordstider og dagene rundt juletiden vet vi at alkohol og ensomhet kan bli et problem for noen, faktisk for altfor mange. Ingen regjering, intet politi, intet hjelpeapparat kan erstatte og fylle den plassen som kun medmennesker kan og bør fylle i disse dagene. En årvåken kamerat, 1 time sammen med en som sitter alene, kan gjøre forskjell. Vi må stille opp for hverandre.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Åse Michaelsen (FrP) [10:05:11]: Hvorfor i all verden vil ikke representanten Chaudhry støtte oss i at vi må ha flere klasser hos KRUS når vi ser det behovet vi har for faglærte innen fengselsomsorgen?

Akhtar Chaudhry (SV) [10:05:32]: Som jeg var innom i mitt innlegg, er vi veldig opptatt av at vi skal ha en robust kriminalomsorg. Da vil det være plass til langt flere enn dem vi har i dag. Jeg er helt enig i at belegget er for stort. Jeg er enig i at ufaglærte utgjør en større andel enn jeg hadde ønsket, men det er en helhet i budsjettet som vi forsvarer.

Vi kommer styrket tilbake ved mange senere anledninger. Vi har som mål å styrke kriminalomsorgen ytterligere.

Anders B. Werp (H) [10:06:25]: Representanten har et fortjenestefullt fokus på overfallsvoldtekt og kvinners situasjon.

Den 4. mars i fjor debatterte Stortinget et representantforslag fra Høyre om raskere og mer rettsikker DNA-analyse. Representanten Chaudhry tok det som en «hedersbe-tegnelse» å føre en ideologisk kamp mot ikke-offentlige analyselaboratorier.

I går hørte vi statsråden understreke at DNA-analyse i prioriterte saker skal behandles innen 24 timer. I dagens utgave av Drammens Tidende, som jeg har her, står det om en anmeldt overfallsvoldtekt i Drammen den 19. november, og politiet har fortsatt ikke fått svar på DNA-analysen. De venter svar kanskje i dag, kanskje neste uke, som de sier. To uker har gått.

Er representanten Chaudhry like stolt av sin dogmatiske kamp mot ikke-offentlige DNA-laboratorier?

Akhtar Chaudhry (SV) [10:07:30]: Det er et par tre ting her: For det første ber jeg representanten og hele Høyres gruppe om å komme i kontakt med politiet i tillegg til å lese avisene. Jeg er i kontakt med politiet stadig vekk. Sist var jeg – for 14 dager siden – i møte med sedelighetsavdelingen i Oslo. Glipp kan forekomme når det gjelder DNA-tester, men politiet er fornøyd med måten DNA-testene gjøres på. Tidsaspektet er de også fornøyd med. Jeg har ikke hørt én eneste klage fra Oslo-politiet, heller ikke fra Bergenspolitiet eller fra andre politidistrikter. Jeg står her og venter på at en politimester skal ringe meg og si: Jeg klarer ikke å få DNA-testen utført innen rett tid.

Det andre er at vi har ikke noe dogmatisk forhold til dette, men vi har en sterk lojalitet til straffesakskjeden, og at den skal være under det offentliges kontroll.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:08:41]: Representanten Chaudhry pekte på mange viktig poeng i sitt gode innlegg, bl.a. konsekvensene av alkoholbruk. Vi er enig i mange av poengene. Derfor må jeg si at den mottakelsen bl.a. alkoholreklame – og muligheten for at det kan komme på tv – har fått av regjeringen, er jeg skuffet over. Jeg hadde håpet at SV ville satt hardt mot hardt og sikret at det ikke ble tilfellet.

Så vet vi også at det har gått mange år – det er vel fire

år – siden tidligere justisminister Storberget var tydelig på at vi måtte få tidligere skjenkestopp. Fremdeles har ingenting skjedd – samtidig som representanten Chaudhry er så tydelig på de alvorlige konsekvensene alkoholmisbruk har. Vi vet at det å flytte på noe, f.eks. alkoholreklame, kan flytte på mer. Mye av grunnen til at vi klarer å holde en restriktiv alkoholpolitikk, er at vi klarer å ha det over et bredt spekter, og det er viktig for Norge.

Hva mener Chaudhry bør gjøres framover for å hindre at det fortsetter i den retningen?

Akhtar Chaudhry (SV) [10:09:49]: Takk for innlegget. Helt på slutten ble representanten litt uklar, så spørsmålet er litt uklart, men la meg likevel svare.

SV er uenig i og har markert sin motstand mot at alkoholreklame skal sendes på norsk tv. Det er imidlertid slik at landet er en del av EØS-avtalen, og da må vi – i siste instans – gjøre det som vi er pålagt.

SV er fortsatt uenig i EØS-avtalen, vi mener det bør kunne revurderes, og jeg inviterer Kristelig Folkeparti til det.

Det vi under gjeldende forhold kan gjøre, er i hvert fall å ha en restriktiv alkoholpolitikk i landet, og det har både Stortinget og lokaldemokratiet alle muligheter til. Jeg er takknemlig for at her står SV sammen, både i Stortinget og i lokalpolitikken.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Jenny Klinge (Sp) [10:11:08]: Når vi endrar ordbruk og omgrepsbruk kan det vere eit resultat av ei endring i samfunnet og i verkelegheita, men eit skifte i ordbruk kan også leggje grunnlaget for ei ny verkelegheitsforståing.

I dette innlegget vil eg ta utgangspunkt i det namneskiftet vi hadde nyleg i det departementet vi i justiskomiteen held oss til. Justis- og politidepartementet vart til Justis- og beredskapsdepartementet. Bakgrunnen er, som vi alle kjenner til, den 22. juli og hendingane den dagen – tida før og tida etter. Det vart ei ny verkelegheit for oss alle, men det peiker også fram mot ei noko anna føring på politikken vår.

Til no har det vore mykje politi. Politiet er sterkt, dei står på for sine krav, og dei har vunne fram rettmessig, sjølv sagt, fordi dei er viktige, og ein treng dei i heile landet. Vi har utdanna langt fleire, og vi har gitt meir pengar. Vi veit at det heller ikkje er enkelt i politietaten, men vi har vist ei tydeleg satsing, og det er ei viktig satsing. Men no er vi kanskje endå meir bevisste på at mange andre aktørar, i samspel med politiet, er avgjerande for ein god beredskap. Eg trur vi framover kjem til å lyfte fram – i endå større grad – mangfaldet.

Det var ein imponerende innsats frå mange i sommar under desse terrorangrepa. Enkeltpersonar – med fare for liv og helse – trødde til, politiet gjorde ein stor innsats, helsepersonell osv. – ikkje minst også frivillige organisasjonar etter kvart. Vi har i sterkare grad synleggjort at tilsette i beredskapssetatar, i redningsetatar og frivillige ikkje kan klare jobben aleine.

Eg meiner at vi ikkje kan innføre krisetiltak i ei akutt

krise, som vi har hatt no, som kan endre samfunnet vårt. Vi opplevde å få gode ord frå statens øvste leiarar om eit ope og inkluderande samfunn i etterkant av det som skjedd. Det er bra, etter mi meining, at 22. juli-kommisjonen skal gjere eit langsiktig arbeid for å gå gjennom det som har skjedd, og ikkje minst peike mot tiltak framover. Om vi skulle skunde oss med å innføre ulike typar tiltak og gjere lovendringar no, meiner eg vi kunne ha mista noko viktig – grunnleggjande verdiar – i samfunnet vårt.

Vi kan aldri sikre oss mot ein natur som slepper krefte laus, eller enkeltpersonar/grupper som går amok. Vi veit ikkje kor neste terrorangrep kan skje – det kan vere på ein oljeinstallasjon, det kan vere mot institusjonar i andre byar enn i Oslo. Nettopp derfor må vi sjå kor viktig den mangfaldige og breitt samansette beredskapen er, med ulike aktørar. Eg er derfor glad for at vi i innstillinga foreslår 5 mill. kr ekstra til frivillige organisasjonar i redningsetatar.

Det kan sjå ut som om Heimevernet er truga av å bli svekt. Det er ikkje vår komité som har Heimevernet, men eg meiner det er høgst relevant likevel, og eg vil nemne det kort.

Heimevernet er Forsvarets bindeledd til innbyggjarane og til ulike delar av landet vårt. Heimevernet skal kunne tryggje viktig infrastruktur i heile landet, i både krig og fred og under ulike kriser. Så Heimevernet er ein viktig del av den samla beredskapen, og eg håper vi alle saman står på for at det framleis skal vere det.

Politiet er, som eg sa i stad, ein sterk og dyktig etat, som er til stades i store delar av landet vårt. I etterkant av sommarens terrorhandlingar vart det fort mykje snakk om sentral beredskap og politi i Oslo. Det er heilt rett at vi no i neste års budsjett også styrkjer sentrale einingar og politiet her i byen for å kunne ta unna den situasjonen som oppstod, og det enorme arbeidet i etterkant av det. Men så er også det tragiske som skjedd på Utøya, eit eksempel på at andre distrikt kan bli ramma, og vi veit aldri når og kor det neste gong kan skje. Eg er også oppteken av ikkje å krisemaksimere – det kjem ikkje til å skje kvar dag, og forhåpentleg kjem det ikkje til å skje raskt igjen. Men vi veit at ting kan skje igjen og vil nok skje igjen.

Senterpartiet er oppteke av å bevare nærpolitiet. Resultatreformenta, som regjeringa arbeider med no, og som Stortinget skal starte å behandle neste år, er eit viktig arbeid. Men vi skal ha mest mogleg att for dei pengane vi gir til politiet. Det inneber for meg at vi samtidig må sjå på strukturen. Det er ulike meiningar om korleis politiet skal vere samansett, om vi skal ha mange lensmannskontor og mange politidistrikt osv., og vi i Senterpartiet er ikkje uenige i at det kan vere aktuelt med nokre endringar. Men ein skikkeleg gjennomgang av det er nødvendig for å sjå på kva som skal gjerast, og kva endringar som både skal gjerast og ikkje skal gjerast.

IKT-satsinga er svært viktig, og der er vi sjølv sagt nøydd til å kome med meir pengar. Ein ting er no dei investeringane som blir gjorde, men det handlar også om korleis vi vel å bruke IKT framover. Eg meiner at vi kan tenkje litt omvendt av kva vi vanlegvis gjer, at sentralisering ikkje nødvendigvis betyr å flytte til byar og større

plassar, men at ein kan sentralisere motsett veg av vanleg praksis nettopp ved å overføre oppgåver til små kontor, fordi IKT gjer at ein kan samarbeide på tvers av kontor og distriktsgrenser. På den måten kan ein vere med og styrkje nærpolitiet, gjere arbeidsmiljøet større på enkelte plassar, lette rekrutteringa osv.

Justisfeltet er eit stort politikkfelt. Denne debatten speglar nettopp det. Eg vil seie nokre få ord om andre tema enn hovudtemaet mitt, beredskap, som eg også synest er viktige å nemne.

Vi har styrkt jordskiftedomstolane i neste års budsjett, noko som eg meiner er svært viktig for å hindre dei begynnande problema vi ser med å rekruttere jordskiftedommarar. Jordskifte er for mange ein litt ukjend del av det vi driv med i staten. Jordskiftedomstolane avklarar eigeleg forhold i landbruket i lokalsamfunn – i byane òg, ikkje berre på bygda. For den raud-grøne regjeringa, som er oppteken av å få unna gode og store samferdselsprosjekt og få i gang meir småkraftutbygging, er nettopp jordskiftedomstolane utruleg viktige for å få gjort det raskast mogleg.

Så vil eg også nemne at eg er glad for dei 5 mill. kr som kom ekstra til den frivillige redningstenesta. Som eg var inne på i stad, er det nok eit signal om at vi ser breiare – kanskje breiare enn før – på beredskapen. Vi har alltid vore klare over at det er store samanhengar her, men det har vorte ekstra synleggjort no, og det er bra at vi følgjer det opp.

Så vil eg til slutt stille meg attom det skrytet som Justisdepartementet har fått i etterkant av det som har skjedd. Eg trur ingen av oss kan fatte rekkevidda av det ein har opplevd, men det vi alle forstår, er at det har vore ei frykteleg vanskeleg tid med både sorg og frykt. Men samtidig er det levert ein stor arbeidsinnsats som gjer det mogleg for oss å gjere det vi skal. Det synest eg det er rett av heile komiteen å takke for, som fleire har gjort.

Då vil eg avslutte der eg starta, med at ord somtid er resultat av endring, og at ord andre gonger har vore årsaka til endring. Dei orda vi har brukt etter terrorangrepa, har bidrege til at fleire av oss forstår kor viktig det er å stå saman om grunnleggjande verdiar. Det håpar eg vi gjer framleis. Vi var iallfall den første tida opptekne av at ein politisk debatt ikkje berre skal handle om konflikhtar, men også om det å stå saman om dei viktige verdiane. Nettopp justispolitikken er openbert eit politisk felt der det er både nødvendig og etter mi meining også mogleg.

Presidenten: Det blir åpnet for replikkordskifte.

Åse Michaelsen (FrP) [10:19:47]: Vi vet at det er et stort ressursbehov innen politiet. Vi ønsker da f.eks. å kutte moms på politikjøretøy, slik at de i tråd med andre utrykningsetater som har tilsvarende ordninger, ikke trenger å betale moms. Hvorfor vil ikke representanten Klinge støtte dette?

Jenny Klinge (Sp) [10:20:12]: Det er stadig diskusjoner om kva slags type ordningar vi har rundt moms og forskjellig skattlegging, leasingavtalar osv. i politiet også, som andre stader, t.d. Stad skipstunnel – det er ei avspør-

ring på ein måte – der også momsspørsmålet er ein viktig diskusjon. Eg meiner at totalt sett, uansett kva område vi talar om, er det dei samla løyvingane som er det viktigaste. Dersom vi, som det kan sjå ut som om Framstegspartiet ønskjer somtid, kuttar i enkelte etatar i staden for å auke, hjelper det lite at momsordninga blir endra.

For vår del er vi meir opptekne av å auke dei samla løyvingane, slik at det faktisk er mogleg å kjøpe inn politikjøretøy, enn av å grave oss ned i momsordningar og såne typar detaljar, som ein kan kalle det. Eg forstår at representanten er oppteken av det, og det kan vere tydelege signal frå politiet om det, men det er dei totale løyvingane som trass alt er viktigast.

Anders B. Werp (H) [10:21:22]: Representanten Klinge stilte spørsmål i replikkunden til Høyres André Oktay Dahl om politidekningen i distriktene – et underlig spørsmål, for etter vår mening burde jo representanten holdt opp speilet og stilt spørsmålet til seg selv. Jeg skal gjøre det for henne.

Politidekningen går nemlig ned. På spørsmål fra Høyre bekrefter Justisdepartementet at i 21 av 27 distrikter går politidekningen ned. Det det først og fremst rammer, er jo politirepresentasjonen i distriktene. Lensmannskontorer må kutte stillinger og holde stillinger vakante. Så jeg vil på en måte holde opp speilet for representanten Klinge, slik at hun kan svare på spørsmålet: Hvordan kan Senterpartiet støtte en politikk som svekker politiets tilstedeværelse og sikkerhetsskapende arbeid i distriktene?

Jenny Klinge (Sp) [10:22:26]: Representanten tek no opp eit svært viktig tema, og spørsmålet er ei god og grei oppfølging av det eg spurde medrepresentanten hans om. Bakgrunnen for spørsmålet mitt er at Høgre nettopp er sentraliseringspartiet – eit av dei sterkaste – og det som eg stussa på og ikkje forstår, er kvar Høgre vil med den satsinga som dei talar om, fordi dei pratar så lite om struktur. Eg blir mistenksam når ordet «struktur» blir så sjeldan nemnt på eit felt, når det blir så mykje nemnt på andre felt. Og når talet på polititene stemmenn per innbyggjar skal aukast til to per 1 000, er eg oppteken av, som eg var i spørsmålet mitt, kvar Høgre vil auke. Senterpartiet står støtt på det, vi skal ha ein auke i heile landet, og vi har vore med på å auke talet på studentar og å auke satsinga på politiet, og innbyggjartalet har gått opp. Det vi må gjere no, er å fortsetje satsinga, slik at vi styrkjer politiet også framover.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:23:34]: For å følge opp den forrige replikken: Løsningen er jo å bevilge mer penger, slik at en faktisk kan få ansatt de nyutdannede studentene. En må gjerne holde flere i arbeid, men det trengs mer ressurser til politiet, slik at en kan ansette flere.

Jeg burde egentlig begynt med å rose representantens innlegg. Det var et veldig godt innlegg, jeg holdt på å si, jeg kunne holdt det selv, eller skulle ønske jeg holdt det selv. Det var mye bra sentrumspolitikk, og Senterpartiet står for en god tradisjon der. Men jeg er bekymret for hvordan politiet og politidistriktene begynner å omstrukturere

ute i distriktene. Representanten Klinge var veldig tydelig på at sentraliseringen ikke nødvendigvis var et gode. Selvfølgelig må det av og til endringer til, men ofte blir konsekvensen av det mindre synlig politi ute i distriktene. For eksempel i Agder politidistrikt, som jeg kjenner veldig godt, er forslaget å redusere fra 27 til elleve lensmannskontorer – en tydelig svekkelse – og vi har sett det i Trøndelag osv. Hva er Senterpartiets grep for å unngå en slik sentralisering, som det legges opp til mange steder?

Jenny Klinge (Sp) [10:24:38]: Eg takkar for det spørsmålet, det er eit utruleg viktig tema. Når det gjeld akkurat det siste, omstruktureringa som skjer, og dei forslaga som kjem no nettopp under resultatreforma, provoserer det meg faktisk. No skal vi få til folkevald behandling ei resultatreform som skal leggje føringar for politiets arbeid framover, og det at politimeistrar då i mellomtida vel å drive såpass hardt overfor lensmannskontor som dei gjer, tykkjer eg er eit problem, rett og slett. Så det er noko som eg synest det er greitt å få lov til å gi signal om frå denne talarstolen òg, at dei prosessane må stoppast i påvente av ei folkevald behandling. Det oppfatta eg òg at statssekretær Terje Moland Pedersen sa under PF sitt landsmøte då han vart intervjuva av NRK.

Så kort til politistudentane: Der er det no usikkerheit, eller iallfall ueinigheit om tala på kor mange som er tilsette og ikkje. Det er klart at dei som ikkje har stått til eksamen, får ikkje arbeid, og så er det òg dei som takkar nei til stillingar i andre delar av landet enn der dei ønskte seg først. Då er det meir samansett enn kva det kan verke som.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:25:57]: Den 22. juli ble nasjonen og demokratiet angrepet. 77 mennesker, mange av dem unge mennesker som hadde store drømmer og visjoner for hvordan de kunne være med og forandre Norge og verden, ble brått revet bort. Derfor vil jeg begynne mitt innlegg med å rose alle de menneskene som var involvert i det viktige arbeidet som skjedde den dagen og i tiden etterpå – alle etater, frivillige og andre aktører som har vært involvert i arbeidet. Vi som nasjon og som storting skal gjennom krevende runder, evalueringer, det er kommisjon, det er komité som skal jobbe, som skal evaluere, som skal komme med sine svar og anbefalinger. Det krever en kløkt fra oss som politikere i behandlingen. Kristelig Folkepartis mål er at dette arbeidet skal gi oss et tryggere samfunn og en sterkere beredskap, og at det kan skje i fellesskap og på en konstruktiv måte mellom alle partier.

Trygghet i hverdagen er en helt grunnleggende forutsetning for god livskvalitet. Her spiller et robust politi også en grunnleggende rolle. Kristelig Folkeparti er derfor glad for at regjeringen har videreført et høyt nivå på opptaket til Politihøgskolen. Det er bra.

På den annen side står satsingen på politiets driftsbudsjetter ikke på noen måte i forhold til utfordringene i sektoren. Paradoksalt nok vil dagens budsjetter trolig føre

til at mange av politistudentene som utdanner seg, ender opp i arbeidsledighet. Det går ikke an. Politiet er svekket. Det pågår sentraliseringer av lensmannskontorer, og det er færre politi per antall innbyggere enn det har vært tidligere. Som jeg var inne på i en replikk til representanten Bøhler, er jeg glad i ærlighet, og jeg synes at regjeringen også må være tydeligere på hva som faktisk er målene framover – og én ting er målene, men også på hva som er det faktiske bildet på situasjonen. For når det er så klar nedgang, og det heller ikke legges opp til økning i 2012, er jeg bekymret for om en klarer å nå målet. Kristelig Folkeparti er tydelig på at vi skal være med på løftet og nå målsettingen om to per 1 000 innbyggere, men jeg tror ikke at en med det løpet det legges opp til, vil ende opp der.

I tillegg vet en også at politiet har en IT-plattform som er i ferd med å bryte sammen, og trengs å byttes ut. Det er en kostnad i milliardklassen som det ikke er satt av nok midler til. Resultatet er en svekkelse av politidistriktene, som må dekke inn utgifter over driftsbudsjettet. Derfor mener Kristelig Folkeparti at politibudsjettet må styrkes, ikke minst for å komme hverdagskriminaliteten til livs. Vi har satt av 260 mill. kr samlet til politiet. Det er ikke akseptabelt at politiet er nødt til å foreta prioriteringer som går på folks rettsfølelse løs, som f.eks. gjentatte henleggelse i saker med kjent gjerningsmann, nedprioritering av vinningskriminalitet, som vil gjøre Norge til et enda mer ettertraktet sted for kriminelle bander fra utlandet, og unnlattelse av å rydde opp i åpenlyst narkotikasalg i enkelte områder i de større byene. Prioriteringslister over hva slags saker som skal henlegges, er også en fallitterklæring fra politiets side.

Videre vil vi styrke politiets forebyggende arbeid. Vi ønsker et politi som er synlig til stede i gater og nærmiljø, og som prioriterer forebyggende arbeid og tidlig innsats for unge i risikozonen. De siste årene viser dessverre at det er blitt færre tjenestemenn i synlig ordenstjeneste. Det er stikk i strid med Stortingets intensjoner med politireformen, om et nærere og mer synlig politi. Denne utviklingen må snus. Politiet må få økonomisk rom til å øke bemanningen og styrke det forebyggende arbeidet. Dessverre finner vi altså ikke dette rommet i regjeringens budsjett for neste år.

Kristelig Folkeparti har vært glad for at regjeringen har styrket domstolene noe de siste årene. Det er helt nødvendig. Det har vært mange magre år for domstolene, det har vært økt saksmengde og ansettelsesstopp i sektoren. At det da foreslås kutt for domstolene i 2012, er veldig overraskende. Derfor foreslår Kristelig Folkeparti en ytterligere styrking i sitt alternative budsjett. Vi kan ikke tillate at domstolene blir en propp i straffesaksjeden.

Til slutt vil jeg påpeke at en troverdig trygghetspolitikk krever at norske politikere slutter å snakke rundt grøten, og at vi våger å angripe årsakene til vold, uro og frykt. Mellom 60 og 80 pst. av all vold skyldes alkohol. 1,5 millioner nordmenn plages av andres alkoholmisbruk. Nesten 50 000 kvinner blir fysisk skadet av en beruset person hvert eneste år. Samtidig går antall skjenkesteder opp, og alkoholforbruket øker kraftig. Både forskningsmiljø og politi

kritiserer skjenkepolitikken. SIRUS' grundige rapport fra 18 norske byer viser at én time reduksjon i skjenketiden i gjennomsnitt fører til 17 pst. færre voldstilfeller.

Kristelig Folkeparti har lenge foreslått å redusere skjenketiden fra kl. 3 til kl. 2. Den forrige justisministeren var tydelig på hva han ønsket, og jeg er spent på å høre om det blir en prioritert sak også for den nåværende justisministeren.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tore Hagebakken (A) [10:31:23]: Jeg er enig med representanten Ropstad i at det nå må kunne sies å være bevist at tidligere skjenkestopp også betyr mindre vold og spetakkel. Så får vi se hvor dette etter hvert ender fra regjeringas side, men jeg vil gi representanten støtte for det.

Jeg vil også si at jeg har registrert med interesse at Kristelig Folkepartis alternative budsjett opererer med en nettportal for informasjon og veiledning til voldtekts ofre. Jeg synes det er så vidt interessant at jeg vil gi representanten anledning til å si litt mer om hvordan man ser for seg en slik portal – så kan det kanskje være noe vi kan ha en dialog om.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:32:16]: Takk for en god replikk, og takk også for tydelig støtte til at forskningsmaterialet er på plass, for Kristelig Folkeparti har ment at forskningen er til stede, både internasjonalt og nasjonalt, og at det derfor burde vært tatt grep. Så håper jeg at det faktisk fører til at en gjør noe med det.

Når det gjelder nettportalen, er det et veldig spennende forslag. Nå skal ikke jeg ta på meg æren for alt, for det var Voldtektsutvalget som foreslo det, og dermed burde det egentlig vært fulgt opp allerede. Men det som har vært vårt mål med en sånn nettportal, er å gi mer informasjon og veiledning til voldtekts ofre, slik at de kan få vite hvor de skal henvende seg ved en eventuell voldtekt, hvilke krav de har til oppfølging, hvilken rettssikkerhet de skal ha osv. For et av poengene må jo være at hvis en har blitt voldtatt, eller er usikker på hva en skal gjøre framover, så kan slik informasjon enkelt finnes, og en slik nettportal som Voldtektsutvalget anbefalte, kan være en god løsning.

Jenny Klinge (Sp) [10:33:35]: Det kan somtid synast som om dei ulike partia kappast om å sjarmere Kristeleg Folkeparti i forhold til framtidige regjeringsdanningar, og det er vel fordi Kristeleg Folkeparti meiner mykje godt for oss alle, på ulike måtar. Men det eg er bekymra for, er at det Kristeleg Folkeparti eg kjenner som eit godt og påliteleg og varmhjarta parti, kjem ut på eit anna føre dersom dei skal samarbeide med Framstegspartiet.

Det eg då har lyst til å spørje konkret om, er det eg også spurde representanten Sandberg frå Framstegspartiet om, og det er korleis eventuelt meir avskrekkande og dårlege forhold i fengsel for utanlandske fangar skal kunne samsvare med dei internasjonale forpliktingane Noreg har for å opptre ikkje-diskriminerande med omsyn til etnisk bakgrunn. Korleis kan Kristeleg Folkeparti eventuelt stille seg

attom ein slik politikk, som dei eventuelt vil måtte stille seg attom dersom det blir regjeringsdanning? Det same gjeld spørsmålet om skjenketider.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:34:38]: Jeg takker for et godt spørsmål.

På tross av mye flørtning fra mange partier kan jeg for sikkerhets skyld bare slå fast at Senterpartiet alltid vil ha en høy stjerne hos oss, uavhengig av hvilke friere som vil stå rundt!

Så til det konkrete spørsmålet: Partiet er inne i en grundig prosess, som er spennende, og som involverer alt fra medlemmer til lokallag og fylkeslag, og jeg er veldig spent på hva resultatet av den prosessen vil bli. Men det representanten Klinge kan være trygg på, ut fra de eksemplene hun viser til, er at Kristelig Folkeparti kommer til å være tydelig på at det er politikken og hva vi kan få gjennomslag for, som skal stå i sentrum.

Jeg vet mye om hvilken konsekvens det kan ha å sitte i regjering og måtte stå inne for alt regjeringen går god for. Vi har ikke en slik iver etter å sitte i regjering at vi skal selge all politikken. Det viktigste for oss er å få gjennomslag politisk, og hvis vi ikke får det, vil vi heller ikke gå god for den politikken, og dermed gå i opposisjon.

Akhtar Chaudhry (SV) [10:35:52]: De rød-grønne overtok etter Kristelig Folkeparti i 2005. Vi kan med stolthet si at vi har ryddet opp etter Kristelig Folkeparti i løpet av de siste seks årene. Vi har økt politibudsjettet kraftig, og studenttallene, som da lå på 350 hvert år, og som faktisk fortsatt er et problem for oss, har vi økt til 720.

Så sier Kristelig Folkeparti stadig vekk at de vil styrke politiet. Da er mitt spørsmål: Når Kristelig Folkeparti faktisk hadde mulighet, de satt i regjering i fire år og klarte å prestere kun det, at det var 350 politistudenter hvert år, hvordan skal jeg da stole på at Kristelig Folkeparti framover vil opprettholde den kraftige satsingen som den rød-grønne regjeringen nå har levert i løpet av de siste seks årene?

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:36:54]: Vi har allerede kranglet mye om tall, og jeg kan sette mange spørsmålstejn ved de premissene og resonnementene som representanten Chaudhry legger til grunn. Men jeg skal ikke gjøre det. Jeg vil bare si at da vi satt i regjering, styrket vi budsjettene betydelig.

Det er alltid sånn at neste regjering vil bruke mye mer penger. Så er spørsmålet: Hva får en igjen for pengene, og hva er resultatene? De resultatene jeg ser, og som politiets rapporter selv viser, er at det er mindre synlig politi og en dårligere politidekning nå. Derfor er jo ikke nødvendigvis det å skryte av at en har brukt mer penger det beste beviset på at det har blitt bedre.

Men representanten Chaudhry kan være trygg på – det har vi vist gjennom våre alternativer budsjetter de siste årene – at vi vil prioritere mer ressurser til politiet. Han kan også være trygg på at vi ønsker en tydeligere prioritering av hverdagskriminalitet. Så tror vi at gjennom mer synlig politi vil vi også få et mye bedre forebyggende arbeid.

Dette går også på det vi hadde oppe i den runden vi hadde tidligere, med f.eks. tydelig distriktsprofil på politiet.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Abid Q. Raja (V) [10:38:16]: Terrorangrepene 22. juli har aktualisert justispolitikkenes grunnleggende oppgave: Å sikre borgernes trygghet innenfor rettsstatens bærende prinsipper.

Den 22. juli preger også budsjettet vi debatterer i dag. Regjeringen forsikret oss etter angrepene om at hat og terror skal møtes med mer demokrati, mer åpenhet, men aldri naivitet. Jeg tolker dette slik at vi skal beholde, og videreutvikle, en rettsstat som ivaretar både frihet og trygghet, samtidig som vi skal klare å borge for enkeltindividets sikkerhet.

En av de mest grunnleggende oppgavene for enhver rettsstat er å beskytte sine egne borgere. For å nå dette målet kan det være fristende å ty til økte sikkerhetstiltak når borgere blir utsatt for angrep, eller når trusselnivået øker. Men staten skal også ha andre prinsipper, for uansett hvilke trusler vi utsettes for, må ikke staten gå på akkord med – og bidra til å undergrave – respekten for menneskerettigheter, individuelle friheter og prinsippene enhver moderne rettsstat innehar. Denne balansen er fra før uhyre vanskelig, men det har nå blitt enda vanskeligere enn noen sinne å finne denne balansen, tatt i betraktning 22. juli. Men det er vanskelig også på grunn av det generelle trusselbildet innenrikspolitisk, fra egne borgere, og også de truslene som rettes mot Norge fra utlendinger, og fra utlandet.

Både utrygghet ved å bli utsatt for kriminalitet og ufrihet ved å bli overvåket går ut over folks velferd. Dette er det viktig å ha i bakhodet når justispolitikken utformes. Vi vinner ikke utelukkende friheter ved å ta fra borgerne retten til privatliv gjennom massiv overvåking og gjennomreguleringer.

Regjeringen foreslår en solid økning av budsjettpostene som gjelder samfunnssikkerhet og beredskap. Det får regjeringen sin fulle støtte til fra Venstre. I tillegg mener vi det er behov for opptrapping av trening og øvelser på ekstreme situasjoner i Norge. Her henger vi etter. Dette må vi gjøre noe med. Venstre har derfor valgt å øke bevilgningen til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap med 10 mill. kr. Venstre har også økt bevilgningen til Politireserven i sitt alternative budsjett, ikke fordi vi mener at Politireserven skal brukes som en kompensasjon for manglende politifolk, men fordi det er en ressurs som enten må brukes, og dermed styrkes, eller legges ned. Vi ønsker å styrke den.

Venstre ser positivt på at regjeringen øker bevilgningene til politiet, men vi mener det er behov for ytterligere styrking. Venstre har i sitt alternative budsjett lagt vekt på å øke tilstedeværelsen av synlig politi i Oslos gater, bl.a. for å bekjempe voldtekt. Det er noe rart over det: Vi vet at synlig politi i gatene virker, men vi velger bort å prioritere det. Etter debatten her i salen i går om voldtekt er det også rart at vi ikke tør å satse mer offensivt. Vi i Venstre satser på dette, og vi har valgt å prioritere å opprette en egen

voldtektsenhet i Kripas, slik Voldtektsutvalget anbefalte, og som vi foreløpig ikke har sett at Justisdepartementet har tatt tak i på en skikkelig måte.

Venstre har kuttet i noen poster på Justisdepartementets område, og jeg vil knytte noen få kommentarer til det ene – datalagringsdirektivet. Venstre kutter 13,3 mill. kr til innføring av EUs datalagringsdirektiv. Venstre var som kjent imot at dette direktivet ble innført i Norge, og vi ønsker derfor heller ikke å bevilge ekstra midler til å gjennomføre dette.

Ettersom vi ikke sitter i komiteen, nevner jeg til slutt at Venstre kommer til å støtte forslagene nr. 1 og 3, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Anna Ljunggren (A) [10:42:25]: I forbindelse med 22. juli-redegjørelsen i Stortinget 10. november sa Venstres leder:

«Jeg forventer en tydelig innrømmelse av at vi som nasjon feilet. Det viktigste en stat kan gjøre er å beskytte sine innbyggere, og det klarte vi ikke.»

Men i Venstres alternative budsjett ser vi lite til en styrking av politiets og påtalemyndighetenes verktøy i arbeidet med å avdekke og oppklare alvorlig kriminalitet, ved at man fjerner bevilgningene til datalagringsdirektivet og DNA-registeret.

Hvordan henger dette sammen?

Abid Q. Raja (V) [10:43:05]: Jeg er helt enig med Venstres leder, Trine Skei Grande, i at det var systemene som feilet 22. juli. Trine Skei Grande har ikke vært opptatt av at enkeltmennesker skal være syndebukk. Det er systemene som feilet, og systemene kan vi gjøre bedre. Jeg kjenner meg ikke igjen i spørsmålet som representanten her stiller, om at vi ikke er med på å bygge opp systemene. Tvert om er det noe Venstre hele tiden har vært med på å gjøre.

Når det gjelder datalagringsdirektivet, tror jeg neppe engang representanten her er av den oppfatning at hvis vi lagrer nok data, vil vi klare å forebygge enhver kriminalitet som Norge står overfor. Datalagringsdirektivet tar fra enkeltindividets friheter. Jeg mener det ikke er noen grunn til at vi skal bevilge penger til å lagre data om borgerne som er så til de grader inngripende for den enkelte. Jeg er av dem som mener at min private korrespondanse skal forbli privat, så lenge jeg ikke er mistenkt for noe kriminelt.

Akhtar Chaudhry (SV) [10:44:12]: Representanten Abid Q. Raja og hans parti har tydelig vært opptatt av bekjempelse av vold mot kvinner – særdeles voldtekt. Det gjelder både den som blir begått innenfor hjemmets fire vegger – eller blant venner – og den som skjer ute. Det er prisverdig, men det er noe som ikke henger i hop her. Stortinget er tverrpolitisk enig om at et DNA-register er et godt verktøy, nettopp for bl.a. å kunne bekjempe voldtekter – ikke minst overfallsvoldtekter.

Da skal jeg gi representanten Abid Q. Raja muligheten én gang til til å forklare hvordan de på den ene siden kan

være opptatt av å bekjempe voldtekter, og på den andre siden kutter 30 mill. kr i DNA-registersatsingen.

Abid Q. Raja (V) [10:45:05]: Venstre støtter DNA-reformen og er selvfølgelig enig i at DNA er et effektivt redskap for oppklaring av forbrytelser. Vi mener imidlertid at registeret har blitt mer vidtgående enn nødvendig, og vi er bekymret for at borgerne stadig blir registrert og overvåket. Vi ønsker derfor et noe mer begrenset register enn det flertallet ønsker, og har følgelig kuttet noe i bevilgningene til DNA-analyser.

Så vil jeg takke representanten Chaudhry for å gi skryt til Venstre når det gjelder å bekjempe vold mot kvinner. Jeg vil sende det skrytet tilbake til representanten Chaudhry, som også har vært en foregangsfigur for å sette søkelyset på dette.

Når det gjelder bekjempelse av voldtekt, handler det om mye mer enn DNA-register. Det handler om holdninger til kvinner, det handler om oppdragelse av gutter i Norge, det handler om nye borgere som kommer, som skal sette seg inn i et verdissyn som vi i Norge kjenner igjen. Her kan vi gjøre mye mer. Her har regjeringen gjort lite. Jeg har sendt invitasjon til tidligere justisminister og gjorde det også her i går til nåværende justisminister, og jeg ser fram til å samarbeide på det punktet.

Tore Hagebakken (A) [10:46:15]: Jeg må si jeg er noe forundret over at Venstre ikke ønsker å bevilge nødvendige midler til å drive forsøk med elektronisk soning. Det er jo en alternativ straffereaksjon som ikke minst gir mulighet for fortsatt å kunne være i jobb og ha sin bolig. Så jeg må spørre Venstres representant her: Hvorfor er det bedre å sette folk i fengsel? Jeg vil også legge til: Er dette bedre personvern, hvis det er det Venstre har i tankene? Så vil jeg legge til at hvis jeg var domfelt, vet jeg hva jeg ville velge. Jeg vil derfor også spørre Venstres representant her om hva han ville valgt – sjøl om spørsmålet sikkert er noe teoretisk.

Abid Q. Raja (V) [10:47:03]: Jeg antar at representanten som stiller spørsmålet, har et trygt og godt hjem som vedkommende kan bo i, og derfor heller ønsker å sone der, dersom han skulle komme i den situasjon at han ble domfelt for noe.

Det er ikke virkeligheten for veldig mange andre. Venstre er glad for at regjeringen forsøker ulike tiltak for å redusere soningskøen, men vi mener at hjemmesoning med elektronisk kontroll bryter med viktige prinsipielle sider ved straffesystemet.

Muligheten for hjemmesoning skaper for det første, som jeg sier, en type klassejustis. Det er viktig ikke å glemme at enkelte i Norge faktisk ikke har et hjem som egner seg for hjemmesoning, og mange andre har et mye bedre hjem enn andre. For det andre vil hjemmesoning med elektronisk lenke gjøre at også de pårørende til den domfelte på en måte blir delaktige i straffen på en uheldig måte.

Jeg vil understreke at elektronisk lenke aldri vil erstatte forpliktende menneskelige relasjoner, som er helt avgjørende for en vellykket rehabilitering.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Statsråd Grete Faremo [10:48:08]: Regjeringen har i lang tid satsset på trygghet og beredskap. Neste år legger vi bl.a. opp til en av de største investeringene i samfunnsikkerhet noen gang: utbyggingen av et nytt landsdekkende digitalt nødnett. Denne investeringen pluss en styrket satsing på politi og påtalemyndighet legger godt grunnlag for ytterligere forsterkning av tryggheten og beredskapen.

Jeg vil også takke for den omtanken som er kommet til uttrykk fra denne talerstol til Justisdepartementets ansatte. Terrorangrepene på Utøya og regjeringskvartalet 22. juli ligger fortsatt som åpne sår hos mange. Ennå har vi ikke full oversikt over hele hendelsesforløpet. For regjeringen har det vært viktig at vår respons på angrepene er å hegne om og styrke demokratiet, samtidig som vi styrker tryggheten og beredskapen. Tryggheten må være demokratiets fundament.

Opgaven for beredskapstroppen ved Oslo politidistrikt er å beskytte fellesskapet mot alvorlig kriminalitet. Beredskapstroppen skal styrkes neste år. Vi vil også styrke politihelikoptertjenesten, slik at Oslo-politiet kan leie et helikopter, etablere tre nye crew med til sammen seks nye årsverk og styrke beredskapen. I tillegg er militær beredskap gjenopprettet i Forsvarets helikopterskvadron på Rygge. Bell-helikoptrene der vil kunne støtte politiet med transport ved forespørsel. Regjeringen har dessuten satt i gang et arbeid med å legge til rette for at også Sea King-redningshelikoptrene enklere kan benyttes av politiets mannskap i tidskrisiske situasjoner.

Det er viktig for responstiden at vi sikrer at noen av våre mest operative beredskapsstyrker får bedre fasiliteter. Derfor prioriterer regjeringen nå arbeidet med å planlegge opprettelsen av et nytt beredskapssenter for politiet i Oslo, med sikte på å samle politiets helikoptertjeneste, beredskapstroppen og hundetjenesten i Oslo politidistrikt.

Vi vil også øke bevilgningen til Politiets sikkerhetstjeneste. Økningen skal gå til investeringer i en avansert søkemotor for åpent nett, foruten økt kapasitet og flere årsverk til spaning og til livvaktjenesten.

Fra 2005 og til og med 2012 er PSTs budsjett da nominelt økt med noe over 80 pst. Regjeringen har gitt PST bedre utstyr og metoder, som romavlytting, kommunikasjonsskontroll og basestasjonssøk. Alt dette har vært tiltak for å bidra til at vi har en sikkerhetstjeneste som kan utføre sitt samfunnsoppdrag, nemlig det å beskytte fellesskapet mot terror og alvorlig kriminalitet. Det vil bli foretatt en ekstern gjennomgang av ressursituasjonen i PST, slik at vi får et best mulig grunnlag for framtidig behandling av budsjettforslag for tjenesten. Justisdepartementet jobber nå med opplegget, og regjeringen vil komme tilbake til dette så snart som mulig.

Siden regjeringen tiltrådte, har vi tatt ansvar for å komme i gang med store, nødvendige investeringer i trygghet og beredskap, som utbyggingen av nytt nødnett og anskaffelsen av nye redningshelikoptre.

Nødnett er bygget ut i politidistriktene rundt Oslo. På forsommeren fikk vi et enstemmig stortingsvedtak om å bygge det ut i hele landet. I budsjettet foreslår vi nå å øke

bevilgningen til Nødnett med 1,5 mrd. kr. Det gjør at den videre etableringen av denne avgjørende infrastrukturen kommer godt i gang. Nødnett vil styrke samfunnets evne til å bekjempe organisert kriminalitet og til å håndtere store ulykker, naturkatastrofer og mulige terrortrusler.

Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen til redningshelikopterberedskapen for å sikre videre framdrift i prosjektet med å anskaffe nye redningshelikoptre, og til at dagens Sea King-helikoptre kan holdes operative til nye helikoptre er på plass. Anskaffelsen av nye redningshelikoptre er en betydelig investering i samfunnsikkerhet og beredskap i Norge. Dersom Stortinget følger regjeringens anbefaling, vil vi på vesentlige områder forbedre redningshelikoptertjenestens evne til å løse samfunnsoppgaver som søk, redning, luftambulans og andre viktige oppgaver.

God infrastruktur er viktig for tryggheten. Vel så viktig er tilstrekkelig og kompetent personell. Den største utfordringen denne regjeringen arvet fra regjeringen Bondevik II i justissektoren, var nok mangelen på folk i politi- og lensmannsetaten. Derfor har vi gjennomført en påkrevd styrking av politiet ved å sørge for større budsjetter, flere studenter og flere ansatte.

Vi har doblet opptaket ved Politihøgskolen og har de to siste årene tatt opp det rekordhøye antallet 720 studenter. Det nivået videreføres i 2012, samtidig som vi foreslår å øke bevilgningen til Politihøgskolen.

I hvert eneste budsjett de siste årene har vi lagt inn ekstra lønnsmidler som gjør det mulig å ansette nyutdannede fra Politihøgskolen. Neste år vil vi legge til rette for at det kan opprettes over 300 nye årsverk i politiet, derav 202 til dem som går ut av Politihøgskolen neste sommer. I Oslo videreføres den nyopprettede enheten for etterforskning etter 22. juli med 55 årsverk, mens 40 årsverk skal bidra til at andre politioppgaver ikke blir skadelidende mens etterforskningen pågår.

I 2012 ligger det an til at vi vil bruke innpå 30 mrd. kr totalt på justissektoren. Om lag 13 mrd. kr skal brukes på politi og påtalemyndighet. I tiden framover må vi vektlegge at ressursene benyttes riktig. Jeg er opptatt av kvaliteten i de tjenester som leveres, og at vi må få mest mulig politiskraft ut av hver eneste krone. Derfor har regjeringen varslet en bredt anlagt resultatreform i politiet i denne stortingsperioden. Jeg er glad for de innlegg i dag som har også har betonert behovet for dette fokuset på kvalitet i tjenesten.

Ett av aspektene ved dette arbeidet vil være å se på politiets arbeidsmetodikk og etatens evne til å nyttiggjøre seg ny teknologi. I budsjettet forslår vi å sikre nødvendig framdrift i arbeidet med å fornye IKT-systemene i politiet.

Justis- og politidepartementet vil endre navn til Justis- og beredskapsdepartementet fra nyttår. Departementet vil bli tilført nye ressurser, og organisatoriske endringer er også aktuelt.

Målet med slike endringer i strukturer og arbeidsmetoder må hele veien være å sikre fokuseringen på forbedringsarbeid, bedre resultater og kvalitet i alle ledd. Vi må følge utviklingen i trusselbildet og tilpasse politikken og måten vi jobber på, etter det.

Vi må sørge for at de samlede ressursene til beredskap og krisehåndtering utnyttes på best mulig måte for sam-

funnet. Derfor har regjeringen varslet et tettere samarbeid mellom politi og forsvar. Blant annet vil Forsvaret gå gjennom bistandsinstruksjonen og se om prosedyrene for Forsvarets bistand til politiet kan forenkles ytterligere. Forsvarets rolle i den totale beredskapen vil bli et viktig tema både i den kommende langtidsplanen for Forsvaret og i den påfølgende meldingen til Stortinget fra Justisdepartementet om samfunnsikkerhet.

Regjeringen er opptatt av å se helheten i straffesakskjeden. Når politiet har fått flere årsverk og oppklarer flere saker, er vi avhengig av å ha domstoler med god nok saksbehandlingskapasitet og tilstrekkelig med soningsplasser og personell i kriminalomsorgen. Våre domstoler er blant Europas mest effektive, og slik ønsker vi at det skal fortsette. Derfor foreslår vi å øke domstolenes bevilgning til styrket rettssikkerhet i forbindelse med gjennomføringen av datalagringsdirektivet, styrket drift ved Høyesterett og økt lønn til jordskiftedommerne. Vi har en kriminalomsorg basert på soning med meningsfylt innhold. Neste år fortsetter vi satsingen på alternativ soning og holder trykket oppe i arbeidet med soningsoverføring.

Helheten i straffesakskjeden omfatter også omsorgen for ofrene. Regjeringen vil styrke voldsofferforvaltningen, både for å få ned saksbehandlingstiden for søknader som ligger inne, og fordi flere kommer til å søke om voldsofferstatning etter 22. juli.

Avslutningsvis vil jeg nevne at regjeringen har lagt til rette for at frivillige organisasjoner skal være sentrale bidragsyttere og supplement til offentlige redningstjenester. Derfor har de fått doblet tilskuddet, fått forsikringsordning, bedre refusjonsordning og skal ha prioritet til å delta i redningsaksjoner dersom dette ikke går ut over kvaliteten. Jeg synes det er gledelig at flertallet i finanskomiteen foreslår å styrke bevilgningen til frivillige organisasjoner i redningstjenesten med 5 mill. kr utover regjeringens forslag.

Presidenten: Det åpnes for replikkordskifte.

Per Sandberg (FrP) [10:58:26]: Vi har i dag hørt at representanter fra et parti som representerer regjeringen, Senterpartiet, er provosert – mektig provosert, fordi enkelte politimestre driver og omorganiserer og legger ned lensmannskontor og endrer lensmannsdistriktsstrukturen. Statssekretær Moland Pedersen antydte tidligere at man nå kanskje burde avvente videre strukturendringer inntil resultatreformen kommer til Stortinget.

Deler statsråden den provokasjonen som Senterpartiet har gitt uttrykk for? Og har statsråden noen intensjoner om å gi en melding ut til politimestrene om at nå vil all omstrukturering stoppe inntil resultatreformen foreligger?

Statsråd Grete Faremo [10:59:28]: Det ligger stor frihet hos de enkelte politidistriktene, de enkelte politimestrene, til å anvende ressursene slik de ser det best tjenlig i forhold til de prioriteringer som er gitt fra sentralt hold. Spørsmålet er likevel tatt opp i styringsdialogen med Politidirektoratet, med sikte på at vi sikrer at politimestrene ikke går utover disse rammene, og at det også tas hen-

syn til at det i løpet av rimelig kort tid vil bli lagt fram en melding om resultatreformen som også vil behandle nødvendige strukturspørsmål.

Så i dette spørsmålet er det lagt opp til at vi skal ta de viktige spørsmålene i den rette tur og orden.

Per Sandberg (FrP) [11:00:27]: Takk for svaret. Jeg skal ikke utfordre statsråden på å gi noen garantier, slik som den tidligere justisministeren gjorde, og som faktisk også statsministeren har gjort: å garantere politistudentene jobb når de er ferdige. Dette har jo vært en stor del av debatten i dag: Hvordan skal man da sikre at de som er ferdig utdannet, har en sikker jobb å gå til, og at de ikke velger alternative karrierer når de har fått den utdannelsen som er så viktig, og som er en ressurs som vi alle har behov for?

Som vi alle er enige om, skal vi mot 2020 opp på to operative tjenestemenn og -kvinner i politiet per 1 000 innbyggere. Det betyr at vi må ha minst 6 500 nye. Målt opp mot befolkningsutviklingen og de nye prognosene her: Tror man at man greier å nå det med det som ligger til grunn?

Øyvind Korsberg hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Grete Faremo [11:01:37]: Jeg er godt kjent med rapporten Politiet mot 2020, og jeg er også godt kjent med at denne regjeringen har jobbet godt i mange år for å sikre oppfylning av de målsettinger som ligger der.

Jeg synes det er viktig å understreke at det ligger et stort etterslep fra de tidligere Bondevik-regjeringene som har vært ganske krevende å etteroppfylle. Så når vi har doblet studieinntaket på Politiets høyskolen og ansatt flere sivile, og også inngått en egen særavtale med tjenestemannsorganisasjonene, så har det ikke bare vært for å etterfylle det gapet som de borgerlige regjeringene faktisk gjorde større, men også for å legge et best mulig grunnlag for framtiden med sikte på å kunne oppfylle målsettingen som ble lagt i den rapporten.

André Oktay Dahl (H) [11:02:45]: Det etterslepet skyldes bl.a. at den forrige regjeringen – ikke Bondevik-regjeringen, men egen regjering – i to år tok en pause med hensyn til økningen i opptaket til Politiets høyskolen som daværende justisminister Dørum satte i gang. I to år tok man seg en hvilepause.

Spørsmålet til Böhler og Chaudhry forble ubesvart. Da kan kanskje statsråden svare på det: Hva vil politidekningen bli i 2012, basert på budsjettet som vedtas senere i dag?

Spørsmål to: Kan statsråden forklare hvorfor hun er prinsipielt *mot* at det delvis privateide GENA skal kunne analysere DNA, mens hun prinsipielt er *for* at det halvprivateide Ibas skal kunne analysere innholdet i pc-er og mobiltelefoner for politiet, noe som er ganske mye mer inkriminerende og mer personvernuvennlig enn å overlate DNA-analyser til et delvis privateid selskap?

Statsråd Grete Faremo [11:03:47]: Det var mange spørsmål på kort tid.

Når det gjelder DNA-analyser, er jeg glad for å kunne si at restansene er nedarbeidet, og at kapasiteten er god. Jeg synes det er spesielt å ta en leverandør-diskusjon fra denne talerstolen, og jeg skjønner at fra å ha vært et spørsmål om kapasiteten er det nå blitt et spørsmål om man må ettersjekke kvaliteten i det systemet man allerede har brukt og hatt tillit til.

Når det gjelder budsjettet for neste år, legger det grunnlag for et større antall nye politistillinger, og det er også viktig å se på hvordan vi kan få bedre effekt av de midlene som allerede ligger i etaten. Det er også noe av bakgrunnen for at vi har til hensikt å legge fram meldingen om resultatreformen.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [11:04:59]: Jeg vil tilbake til der vi startet denne runden, nemlig med omstruktureringene lokalt i politidistriktene. Ut fra geografien – med tanke på hvor statsråden kommer fra – ligger det iallfall et veldig godt grunnlag for sunt bondevett, hun burde være opptatt av synlig politi ute i distriktene. I svaret til representanten Sandberg i stad var statsråden tydelig på at sakene nå ligger på vent i Politidirektoratet. Men det som er utfordringen, er at både politidistriktene og POD har en ganske stor frihet i dag, og i påvente av resultatreformen legges altså mange av forslagene til politimestrene på vent, og så gjennomføres egentlig prosessen med økonomiske innsparinger ute i politidistriktet fordi de trenger å omprioritere ressurser. Og da blir det i neste omgang veldig vanskelig å stoppe omorganiseringen politisk, fordi mye av den egentlig er gjennomført (presidenten klubber) i det økonomiske, iallfall en tendens. Hvor stor politisk, eller ... (presidenten klubber igjen).

Statsråd Grete Faremo [11:06:07]: Jeg ønsker meg best mulig politiarbeid ut av hver eneste krone, og jeg ønsker også et synlig politi, både i byer og i distrikter. Jeg tror det er nødvendig å gå igjennom arbeidsprosessen. Jeg tror det er nødvendig å se på om oppgavene løses så effektivt som mulig, om vi har administrative opplegg som vi kan endre og dermed faktisk konvertere i mer synlig politi. Jeg tror det finnes omstillingsmuligheter som kan føles krevende å gjennomføre i det korte løp, men som i det lange løp vil sikre bedre polititjenester. Dette må vi gå igjennom bredt, og det er noe av bakgrunnen for at vi har varslet resultatreformen. Det tror jeg kan gi bedre polititjenester, både i Setesdalen og i våre byer, og det må være målet.

Abid Q. Raja (V) [11:07:05]: Ordene Jens Stoltenberg valgte etter 22. juli har meget stor betydning: «Mer demokrati, mer åpenhet, men aldri naivitet.» Jeg er bekymret for om dette følges opp i praksis, og har en konkret utfordring til justisministeren: I VG 22. november kunne vi lese at PST har sendt et hemmelig brev til justisministeren, der de ber om nye terrorlover. Kommunikasjonsdirektøren i PST bekrefter til VG at PST har sendt brev med forslag til endringer i lovgivning og metodebruk, og kommunikasjonsdirektøren bekrefter også at de har sendt et brev om barrierene mellom PST og Forsvarets E-tjeneste. Vi i Venstre

tar gjerne debatt om PSTs hjemler, metodebruk, ressurser og prioriteringer, men debatten må skje åpent, ikke gjennom hemmelige brev. Mitt spørsmål til justisministeren er derfor: Vil justisministeren offentliggjøre brevene fra PST, eller stiller hun seg bak PST-sjefen som nå opptrer i strid med Jens Stoltenbergs løfter om mer åpenhet?

Statsråd Grete Faremo [11:08:04]: Jeg tror det spørsmålet kan besvares veldig kort, dersom det er det brevet jeg tenker på. Jeg tror det allerede er offentliggjort og at det ble bekreftet av PST for et par dager siden.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Tove-Lise Torve (A) [11:08:46]: Regjeringen har lagt fram et godt statsbudsjett for 2012. Det er et budsjett for trygghet og velferd. Budsjettet har vært karakterisert som et stramt budsjett. Det er nødvendig med tanke på de økonomisk urolige tidene rundt oss. Spesielt viktig er et stramt budsjett for vårt eksportrettede næringsliv som vil få problemer med store økninger i rente og kronekurs. Det sier seg selv at et stramt statsbudsjett betyr at det ikke blir store økninger på driftsbudsjettene i de ulike sektorene, ei heller i justissektoren.

Regjeringen legger altså fram et statsbudsjett som gir trygghet for arbeidsplasser og dermed vår felles velferd. Samtidig legger regjeringen fram et justisbudsjett for felles trygghet og velferd. Justisbudsjettet har mange og viktige satsinger. Jeg kan nevne nytt nødnett, fortsatt rekordhøyt opptak på Politihøgskolen, opptrapping av antall barnehus – denne gangen i Ålesund – styrking av ordningen med voldsoffererstatning, styrking av PST og politiets beredskapsevne, nytt aktivitetsbygg i Oslo fengsel og en utvidelse av ordningen med elektronisk soning. Dette er alle satsinger som vil bidra til mer trygghet og mer velferd.

I justiskomiteen er jeg så heldig å ha saksordføreransvaret for kriminalomsorgen i budsjettssammenheng. I løpet av disse godt og vel to årene har jeg fått forholdsvis god innsikt i hvordan kriminalomsorgen fungerer. Etter mange besøk rundt omkring i kriminalomsorgen vil jeg si at jeg er imponert over alt det gode og målrettede arbeidet som gjøres i vårt langstrakte land.

Stortinget har bevilget over 2 mrd. kr til kriminalomsorgen siden vi fikk ny regjering i 2005. Bevilgningene har hovedsakelig vært brukt til utvidelse av soningskapasitet og bedret innhold i straffegjennomføringen. Kapasiteten tilsvarende 870 plasser har vært et stort løft. Utdannings-tilbudet til de straffedømte er forbedret, helseavdelingene i fengslene gir et godt tilbud, Nav i fengsel har gitt gode resultater, og det ansettes nå 25 tilbakeføringskoordinatorer som skal koordinere arbeidet som skjer i regi av kriminalomsorgen med det andre etater bidrar med. Dette er regjeringspartiene godt fornøyd med. Rusmestringsenhetene ved flere fengsel, narkotikaprogram med domstolskontroll og elektronisk soning er nye tiltak vi i regjeringspartiene er stolte av å ha gjennomført. Og vi har tro på at alle disse tiltakene vil bidra til at de straffedømte får et bedre innhold i soningen, slik at de bedre blir tilbakeført til et liv uten kriminalitet.

Sjøl om det har skjedd veldig mye bra i kriminalomsorgen, er det fortsatt mye som kan bli bedre. Jeg har gjennom mine besøk registrert at de engasjerte og kompetente ansatte kunne ha utrettet mer dersom driftsbudsjettene hadde vært romsligere. Signalene fra de ansatte, etter mange år med høyt belegg i fengslene, er at de begynner å bli slitne. Neste uke gjennomfører medlemmene i Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund en politisk streik. De krever bedre bemanning i kriminalomsorgen, både av hensyn til egen sikkerhet og for å kunne følge opp kriminalomsorgsmeldingen Straff som virker best mulig.

For å kunne planlegge for og møte utfordringene i kriminalomsorgen best mulig er den overordnede planleggingen veldig viktig. Jeg er derfor glad for at det nå ser ut til at denne bemanningsanalysen – og bemanningsplanen, sammen med kapasitetsplanen – snart er ferdig, slik at vi kan få dette overordnede bildet og kan tenke langsiktig. Da vet vi hva som må til for å lykkes.

Jeg vil avslutte med å benytte anledningen til å takke tidligere justisminister Storberget for hans ektefulte engasjement og store hjerte nettopp for kriminalomsorgen. Jeg håper og tror at vår nye justisminister, Grete Faremo, vil følge opp dette i samme spor.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:13:37]: I Stortingets finansdebatt i forrige uke hadde jeg et bredere innlegg om totaliteten i Fremskrittspartiets justisbudsjett. Jeg skal nå i dag nøye meg med å knytte noen kommentarer til budsjettet for domstolene.

Tidligere i debatten i dag har vi hørt representanten Jan Bøhler fra Arbeiderpartiet si at domstolene får et stort trykk etter den økte etterforskningsinnsatsen til politiet. Vi har også hørt statsråd Faremo si at det er et ønske fra regjeringen at vi skal ha effektive domstoler. Da er det merkelig at regjeringen i budsjettet for 2012 – og også når det gjelder budsjettet for 2013 – signaliserer kutt i budsjettene til domstolene. Det er merkverdig sett i forhold til at vi etter ganske betydelig påtrykk både fra domstolene og fra opposisjon i revidert for 2010 fikk lagt 15 mill. kr på budsjettet, og deretter i budsjettet for 2011 ytterligere 40 mill. kr nettopp for å få ansatt flere dømmende årsverk i domstolene, slik at vi skulle få saker raskere unna etter økningen i særlig sivile saker – og få effektivitet i hele straffesaksjeden etter at budsjettet til politiet hadde blitt betydelig økt de senere årene. Derfor håper jeg at noen fra regjeringspartiene i denne debatten kan forklare logikken i denne politikken. Jeg tror det er svært få som forstår logikken i denne formen for budsjettpolitikk.

Under justiskomiteens høring tidligere i høst når det gjaldt budsjettet for 2012, ga Domstoladministrasjonen klare signaler om at dersom dette budsjettet blir vedtatt, står vi overfor en ganske betydelig nedbemanning i domstolene, ikke minst blant dømmende årsverk. Når vi får så klare signaler fra en etat, og man likevel velger å gå videre med dette i Stortinget, kan man stille seg spørsmål om hva som egentlig er poenget med Stortingets budsjettthøringer – når regjeringens representanter åpenbart ikke er villig til å ta dette inn over seg.

Nedbemanningen i 2012–2013 er veldig uheldig, sam-

tidig som Domstoladministrasjonen nå har lagt frem sin økonomiplan for 2013–2016, hvor de signaliserer et betydelig ressursbehov i de kommende årene. Blant annet for tingrettene signaliseres 191 mill. kr i ekstra behov for 2013. Det er klart at hvis disse ønskene skal bli innfridd, er regjeringen nødt til å komme med et betydelig løft til domstolene fremover. Vi må få unna de sakene som ligger til behandling i domstolene for at vi skal ha en effektiv straffesakskjede – og ikke minst fordi vi er nødt til å få sivile saker unna på en rask måte.

Domstolene er ikke bare justispolitikk. Jeg vil hevde at en effektiv domstol også er viktig næringspolitikk. Det er viktig for næringslivet og sivile parter i et land at vi har et domstolsapparat som tar unna sakene, slik at saker ikke må ligge i domstolsapparatet under tvist lenger enn nødvendig.

Det er behov for betydelige investeringer innenfor IKT og tekniske løsninger, det er behov for bygging av nye tinghus i noen av våre byer, det er behov for å sikre rekrutteringssituasjonen til jordskiftedomstolene og ikke minst etter hvert implementering av den nye jordskifteloven.

Anders B. Werp (H) [11:18:55]: Det er økonomisk uro i Europa. Mange opplever en økende usikkerhet for arbeid, for hus og for hjem. Derfor er det viktig at vi har et statsbudsjett i Norge som legger grunnlaget for å dempe denne usikkerheten. Derfor har Høyre lagt fram et alternativt budsjett som i større grad enn regjeringens skaper trygghet gjennom kunnskap og konkurransekraft. Og derfor er også justispolitikken viktig.

Og ikke minst: Derfor er Høyre bekymret over at politidekningen har gått ned i 21 av 27 politidistrikter under denne regjeringen, og at vi nå ser tegn til at soningskøene vokser. Jeg kan også legge til at statsråden ikke kan svare på om politidekningen går opp neste år. Jeg kan for så vidt også konstatere at statsråden heller ikke kan trekke den ideologiske skillelinjen her: Man bruker private firmaer til å dissekere datamaskiner og mobiltelefoner, mens man ikke tillater å bruke private, delvis privateide, DNA-laboratorier for å foreta DNA-analyser.

Finansuroen i Europa kan fort gi seg utslag i økt kriminalitet og ekstremisme. Med dagens åpne grenser må vi være forberedt på at dette også kan nå hit til oss raskere og i sterkere grad enn tidligere. I dette perspektivet er Høyre fornøyd med at Stortinget står samlet bak Meld.St. 7 for 2010–2011, Kampen mot organisert kriminalitet. Kriminaliteten utvikler seg i retning av å bli mer grenseløs, organisert, avansert og brutal. Med denne stortingsmeldingen har vi i fellesskap lagt et godt grunnlag for å møte utviklingen. Men vi må ikke tro at vi dermed er i mål. Dette er et kontinuerlig skiftende landskap.

Derfor har Høyre foreslått å styrke politiets driftsbudsjett med 400 mill. kr, herav styrke innsatsen mot organisert kriminalitet med 10 mill. kr. Dette er fra vår side en del av styrkingen av samordningsorganet, som har som hovedoppgave å koordinere politiets innsats på dette viktige området. Tilbakemeldinger fra politiet understreker den viktige rollen dette organet har for en helhetlig bekjempelse av organisert kriminalitet.

Et annet område innen grenseløs kriminalitet er den økende trusselen fra cyberkriminalitet og cyberangrep. Denne typen digitale trusler berører både enkeltpersoner, næringsliv, organisasjoner og nasjonalstater. Etter Høyres mening må det legges til rette for å forsterke innsatsen innen forebygging, oppdagelse og hendelseshåndtering, informasjonsdeling, etterretning og etterforskning av hendelser på dette området. I tillegg vil Høyre peke på den økende betydningen av sikring av kritisk infrastruktur. Høyre forutsetter en sterkere satsing fra regjeringen for å bekjempe de stadig nye truslene fra denne kriminaliteten.

Jeg vil også ta opp et annet tema som Høyre legger stor vekt på i sin politikk for å forebygge kriminalitet. De frivillige organisasjonene gjør en svært samfunnsnyttig innsats i kriminalomsorgen med sitt arbeid for å hindre ny kriminalitet og redusere omfanget av kriminalitet utført av tidligere straffedømte.

Frivillige organisasjoner utgjør et svært viktig supplement til arbeidet som gjøres av staten og kommunene med tilbakeføring av tidligere kriminelle til et liv uten kriminalitet. Høyre vil derfor øke bevilgningene til dette arbeidet med 5 mill. kr.

Det er mange tidligere kriminelle som kan takke disse frivillige organisasjonene for at de har kommet ut av en ond sirkel med kriminalitet og rus. Det er Høyres håp at ideologisk allergi mot private løsninger ikke skal hindre disse frivillige organisasjonenes viktige bidrag til å få sårbare enkeltmennesker på fote igjen etter endt soning.

Anna Ljunggren (A) [11:23:14]: Jeg vil også føye meg inn i rekken av de representantene som har takket Justisdepartementet og de ansatte der for den innsatsen de har lagt i arbeidet etter 22. juli.

Budsjettet vi i dag behandler, legger rammene for en aktiv og helhetlig kriminalitetsbekjempelse. Vi vil fortsette å forsterke og forbedre innsatsen for mer trygghet og mindre kriminalitet. Forbrytelser skal oppklares raskt og lovbrutere straffes og rehabiliteres.

Å sørge for trygghet i samfunnet er et viktig velferdsspørsmål og et stort offentlig ansvar. Etter hendelsene i sommer har nok mange følt at trygghetsfølelsen ble svekket. Spesielt mange barn har tanker om at Norge ikke lenger er så sikkert som det de hadde trodd. Vi vet at etter angrepene 11. september 2001 ble det registrert en markant økning i antall engstelige barn i USA. Kanskje må vi regne med at dette skjer også i Norge.

NRKs Supernytt laget for noen uker siden en sak om dette. Der besøker de en 5.-klasse fra Drammen som har brukt en skoletime på å tegne noe de var redde for. De aller fleste tegningene var knyttet opp mot hendelsene 22. juli. En gutt sa at han ikke fikk sove om natten fordi han tenkte på terroristen.

Vi som politikere har et viktig ansvar for at barn – og voksne, for den saks skyld – føler trygghet. Jeg mener at regjeringen tar dette på alvor ved å foreslå å samlet øke bevilgningen til politi og beredskap med 2,2 mrd. kr. Bevilgningen til politiet og påtalemakten vil bli økt med 104 mill. kr for at de skal kunne etterforske og påtalebehandle terrorangrepene mot regjeringskvartalet og Utøya.

For at vi skal føle oss trygge, er det viktig med raske reaksjoner og straff som virker, for dem som begår kriminelle handlinger. Da er det avgjørende at vi har et rettssystem som fungerer godt, et uavhengig rettssystem. Domstolene i Norge er av de mest effektive i Europa, og for de fleste sakstyper i domstolene går den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden ned.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til domstolene med 21,9 mill. kr til styrket rettssikkerhet i forbindelse med gjennomføringen av datalagringsdirektivet, styrket drift ved Høyesterett og økt lønn til jordskiftedommerne.

Fra 2006 til 2011 er bevilgningene til domstolene og konfliktrådene økt med ca. 235 mill. kr. Vi kjenner til at situasjonen i enkelte domstoler har vært tøff, og det er all mulig grunn til å gi ros til dem som hver eneste dag gjør en viktig jobb i Domstoladministrasjonen og i de ulike domstolene. Vi ser at saksmengden har fortsatt å øke i år, og det var også bakgrunnen for at Domstoladministrasjonen ba om å få et ekstra tilskudd over to år, noe de også fikk. Dette tilskuddet er på 40 mill. kr over to år, med helårsvirkning. Dette har gitt resultater. Det er viktig at vi også ser på denne bevilgningen videre.

Som sagt økes også bevilgningen til jordskiftedommerne med 10 mill. kr. Det skal gi økt lønn til jordskiftedommerne, og dette er spesielt viktig for å satse på rekrutteringen til dette yrket.

Jeg har avslutningsvis lyst til å si noe om det jeg tror er den kriminaliteten som skaper aller mest utrygghet for flest mennesker – vold i nære relasjoner. Dette er ikke et privat anliggende, men et betydelig samfunnsproblem. En undersøkelse som Norske Kvinners Sanitetsforening har foretatt, viser at av 1 000 respondenter svarer 84 pst. at de ikke tror at noen de kjenner til, eller noen i deres omgangskrets har blitt utsatt for vold. En undersøkelse fra 2005 viser imidlertid at én av fire kvinner vil oppleve vold i parforhold i løpet av livet. Det betyr at vi alle kjenner noen som er utsatt for vold av en som står dem nær.

Forskning viser at kvinner som oppsøker krisesentertilbudet, har mye dårligere livskvalitet enn andre kvinner på samme alder, og at volden utgjør en betydelig helserisiko.

Barn som vokser opp med vold i nære relasjoner, opplever utrygghet og lidelse og rammes på ulike måter. Derfor er det spesielt viktig at vi i løpet av neste år får på plass det åttende barnehuset – i Ålesund.

Vold i nære relasjoner tar i sin ytterste konsekvens liv. All bruk av vold er i strid med norsk lov og et angrep på grunnleggende menneskerettigheter, som retten til å bestemme over eget liv. Jeg er veldig tilfreds med at det er varslet en stortingsmelding om vold i nære relasjoner i løpet av neste år.

Åse Michaelsen (FrP) [11:28:37]: Nå kunne jeg ha holdt et fem minutters innlegg etter standard opplegg i tilknytning til budsjettet, men jeg vil ikke gjøre det.

Jeg har gått litt i meg selv og tenkt: Hva har mitt parti gjort med tanke på forebygging i de årene som har vært? Hva har mitt parti fremmet av forslag som er blitt stemt ned, som kanskje kunne ha gjort en forskjell? Jeg er fullstendig klar over at i etterpåklokskapens lys etter det som

skjedde i sommer, er det veldig lett å påpeke ting som en skulle ha vedtatt, men jeg vil i alle fall vite for min egen del at vi har prøvd.

I forbindelse med sårbarhetsmeldingen hadde vi bl.a. følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen opprette Nasjonalt sikkerhetsdirektorat under Statsministerens kontor.»

Og videre:

«Stortinget ber Regjeringen om en grundig utredning av om kommandoforholdene mellom politiet og Forsvaret er hensiktsmessige i forhold til ulike alvorlige situasjoner samfunnet kan risikere å stå overfor.»

I innstillingen til politirolemeldingen:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en modell hvor man tar utgangspunkt i en reaksjonstid på henholdsvis 15, 30, 45 minutter og en time. Herunder kostnader og organisatoriske konsekvenser ved bruk av de forskjellige reaksjonstider.»

Og videre i samme innstilling:

«Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning med at utnevning av leder for Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og riksadvokat godkjennes av Stortinget.»

I Budsjett-innst. S. nr. 4 for 2003–2004:

«Stortinget ber Regjeringen i samarbeid med Politidirektoratet utarbeide en plan for i nær framtid å utstyre politibilene med moderne kommunikasjonsutstyr. Det må i en slik plan innhentes erfaring fra våre naboland.»

I Budsjett-innst. S. nr. 4 for 2007–2008:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere å igangsette en politistudie etter modell av Forsvarsstudien. Det bør nedsettes et bredt sammensatt utvalg som får som mandat å foreta en grundig analyse av sentrale utviklingstrekk nasjonalt og internasjonalt som påvirker det norske politiets oppgaver og fremtidig mannskaps- og ressursbehov.»

I Budsjett-innst. S. nr. 4 for 2008–2009:

«Stortinget ber regjeringen fremme en egen sak hvor det totale behovet for ansatte i hele justissektoren vurderes.»

I Innst. 6 S for 2010–2011:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2011 legge frem en tidsplan for når Sivilforsvarets behov for nødvendig utstyr vil være dekket i tråd med St.meld. nr. 22 (2007–2008).»

Og videre i samme innstilling:

«Stortinget ber regjeringen intensivere prosessen med felles lokalisering for politiets spesialtjenester, helikoptertjenesten og Politihøgskolen i Oslo-området.»

I Budsjett-innst. S. nr. 4 for 2008–2009:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å igangsette en politistudie etter modell av Forsvarsstudien» – helt i tråd med det forslaget vi fremmet tidligere.

I Innst. 6 S for 2010–2011:

«Disse medlemmer finner det uforsvarlig at politihelikopteret har blitt satt på bakken i perioder i år på grunn av inndratte midler som har gått til IKT.»

Dette ble sagt i 2010.

Og videre:

«Dette skader operativiteten i politiarbeidet og er

unødvendige ressursbesparelser i norsk politi. Disse medlemmer mener man minst må ha ett helikopter disponibelt til enhver tid og bevilger således 8 mill. kroner ekstra til politiet i Oslo i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer ønsker å opprette et investeringsbudsjett (ny post) for politiet i Oslo og viser til begrunnelse gitt under tilsvarende kap. 440.»

I etterpåklokskapens lys er jeg klar over at det kan virke fryktelig enkelt for meg å poengtere dette. Det er ikke meningen å peke nese eller spørre om hvorfor man ikke gjorde som vi sa. Men det er et spørsmål i forbindelse med budsjett og de saker som vi har i justiskomiteen, at det vi stemmer ned, eller det vi stemmer for, faktisk får konsekvenser. Har vi da lært noe av historien? Dette gir grunn til ettertanke.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [11:33:51]: Hvis du har gjort noe galt, skal du straffes for det. Straffen skal selvfølgelig være preventiv – det skal være en straff – altså det å gjøre noe galt får en konsekvens. Men det skal også være en sjanse til å gjøre opp for seg.

Etter at straffen er ferdigsonet, skal man få en ny sjanse. Det er helt sentralt i Høyres politikk at alle skal få en reell ny sjanse til å komme seg videre i livet. Likevel vet vi at for veldig mange som har sonet en straff, er ikke sjansen til å komme seg videre reell. Det er en kombinasjon av rus, voldsproblemer, psykiske lidelser, manglende skolegang, manglende arbeidserfaring, dårlig økonomi, manglende sosiale nettverk og boligproblematikk som til sammen gjør at gjentakelsesprosenten er stor, og at mange som har startet på en kriminell løpebane, aldri kommer seg ut av den. På mange måter havner mange – i hvert fall *for* mange – på bar bakke idet man kommer ut av fengsel.

Det er dessverre sånn at det er stor gjennomgang mellom Nav-kontorene i Norge og norske fengsler. Likevel vet vi veldig lite om denne sammenhengen. Jeg vil oppfordre statsråden til å legge fram bedre tall og styrke innsikten og forskningen når det gjelder hvor mange som oppsøker Nav, hvor mange tidligere kriminelle som er i Nav-systemet, og hvordan hjelpen de får, er.

Det vi vet noe om, er hva som faktisk virker. Som på veldig mange andre områder er arbeidslinjen verdt å framheve. Statistisk sentralbyrå viste i en undersøkelse som kom for et par år siden, at domfelte som får seg jobb etter å ha sonet straffen, har 63 pst. lavere sannsynlighet for å begå ny kriminalitet enn de som ikke får seg jobb. Studien var den første av sitt slag i landet og illustrerer selvfølgelig både problemet med tilbakefallskriminalitet – at om lag hver fjerde som blir løslatt, havner i fengsel igjen innen tre år – og at arbeid er en mulig vei ut. Men det forutsetter at systemene snakker sammen. Altfor ofte i offentlig sektor er det ikke noen kommunikasjon mellom de store systemene våre som: fengselsvesenet, kriminalomsorgen, Nav-kontorene, kommunene og helsevesenet.

Det hjelper veldig lite å få beskjed om at man skal «stå opp om morran» hvis man ikke får hjelp med rusproblemet sitt. Det hjelper veldig lite å få beskjed om at man har gjort opp for seg etter fengselsstraff hvis man ikke får en

ny sjanse til å komme inn i arbeidslivet igjen. Derfor er det viktig å gjøre som Høyre: å styrke de frivillige kreftene. Det er også viktig å styrke kriminalomsorgen. Jeg registrerer med bekymring, som medlem av arbeids- og sosialkomiteen, at regjeringen kutter i antall plasser, f.eks. på KRUS, selv om utfordringene blir større.

Regjeringen har, som på veldig mange andre områder, innført en garanti – en tilbakeføringsgaranti. Vi kjenner denne teknikken også fra andre felt, som ungdomsgarantien og langtidsledighetsgarantien. Felles for dem alle er at ordet «garanti» i seg selv ikke sikrer politisk oppfølging eller resultater. Bruken av ordet «garanti» i denne sammenhengen ville neppe stått seg i møtet med markedsføringsloven, for å si det på den måten.

Jeg har også lyst til å avlegge politisituasjonen en liten visitt. I Telemark, hvor jeg kommer fra, har vi vært så heldige at vi har importert en statssekretær og gjort henne til en politimester. Men det har ikke gjort noe for politisituasjonen. Hvis man ser på politisituasjonen i Telemark, er det fortsatt sånn, særlig i Grenland hvor flest folk bor, at det er færre politifolk per innbygger i dag enn det var for tre–fire år siden. For en sommer tilbake hadde man en situasjon hvor byområdet Grenland, hvor det bor 100 000 mennesker, hadde én politipatrulje på jobb i helgene – én politipatrulje! Det betyr at hvis noen ble slått ned i Lange-sund samtidig som det ble begått et innbrudd i Porsgrunn, var det altså ikke mulig å være begge steder samtidig.

Da vil jeg, ikke bare på vegne av en tidligere statssekretær, som nå er politimester, men på vegne av folk i Telemark, spørre justisministeren om hvorfor hun ikke kan si noe klart og tydelig om politibemanningen neste år. Én ting er å peke på makrotall i budsjettet, men det må da gå an å si også at et økt budsjett skal føre til flere politifolk og ikke en nedgang i politifolk per innbygger, som vi har sett fram til nå.

Tore Hagebakken (A) [11:39:09]: Statsråden viste i sitt innlegg til at regjeringa tar ansvar for å gjennomføre store nødvendige investeringer i samfunnssikkerhet og beredskap, som utbyggingen av nytt nødnett og anskaffelse av nye redningshelikoptre. 1,5 mrd. kr i bevilgning for 2012 innebærer at utbyggingen av nødnett nå kan starte i innlandet. Alle skal med, det gjelder også her, og nå er turen kommet til politidistriktene i Hedmark, Gudbrandsdalen og Vestoppland.

Inntil nylig var jeg i helse- og omsorgskomiteen, og var med på arbeidet med rammeverket for den nye Samhandlingsreformen. Også nytt nødnett handler så absolutt om bedre samhandling, og i dette tilfellet, innad i og mellom de tre nødnettene politi, brannvesen og helsevesen. Slik sikrer vi at folk, som blir rammet av ulykker og kriser, raskere får hjelp, og når det trengs, bedre samordnet hjelp. Det nye utstyret, som er sikret mot avlytting, blir også viktig i kampen mot organisert kriminalitet og terror. Nytt nødnett gjør Norge tryggere.

En enstemmig justiskomite ber for øvrig om at det må finnes løsninger som også gir frivillige aktører i redningstjenesten tilgang til det nye nødnettet. Vi er alle enige om den store betydningen av innsatsen til de mange frivilli-

ge aktørene i redningsarbeidet, og derfor må det på ulikt vis arbeides for å bedre frivillighetens rammevilkår i tiden framover. Denne dugnadsånden er gull verdt og må stimuleres. Og ikke minst er det viktig å bibeholde og videreutvikle den gode kompetansen disse organisasjonene innehar. Jeg er derfor veldig glad for at frivillige organisasjoner i redningstjenesten neste år får en påplussing på 5 mill. kr. Her får vi virkelig mye igjen for pengene.

Anskaffelse av nye redningshelikoptre med alt som hører med, skal vi behandle her i Stortinget tirsdag til uken. 16 nye, moderne allværs søk- og redningshelikoptre til Fastlands-Norge representerer et svært viktig løft for bedre redningstjenester knyttet til flere viktige samfunnsoppgaver.

Samfunnssikkerhet og beredskap handler om tverrsektoriell innsats og nært partnerskap med frivilligheten. Sommeren 2011 satte virkelig beredskapen på store utfordringer med de grufulle hendelsene på Utøya og i regjeringskvartalet, men også med flom og tilhørende ras og problemer da mobilnettet sviktet. Grundige prosesser er iverksatt for at vi skal lære og bli bedre der det trengs. Risiko- og trusselbildet er sammensatt og krevende, men vi må mestre det så langt det overhodet er mulig.

Igen har vi fått se hvor viktig Sivilforsvaret er for kri-
sehåndtering og beredskapen vår. Det er veldig bra at Sivilforsvaret nå får 30 mill. kr gjennom en ekstrabevilgning på inneværende års budsjett til investering i utstyr, særlig innsatsbekledning. Jeg registrerer at Høyre og Fremskrittspartiet er med på å si at dette er for lite penger, men jeg registrerer samtidig at Høyre ikke bevilger fem øre mer enn det vi legger opp til.

Jeg vil for øvrig også nevne den viktige rollen som Heimevernet har for beredskapen vår, og mener at Heimevernets responstid for å kunne stille opp når det trengs, må vektlegges når framtidig struktur knyttet til HV-distrikter skal legges.

Noe av det aller første vår nye justisminister gjorde, var å besøke datakrimavdelingen i Kripos. Hun varslet økt satsing på informasjonssikkerhet, og det fulgte penger med. Dette er et veldig viktig og riktig signal fra statsråden. Sjølv har jeg god kjennskap til Norsk senter for informasjonssikring, NorSIS, i min egen hjemby Gjøvik, som driver et omfattende forebyggende informasjonssikkerhetsarbeid. NorSIS vil nå også få ansvaret for tjenesten slettmeg.no.

Høgskolen i Gjøvik, sammen med NorSIS, og i samarbeid også med Forsvaret på Jørstadmoen på Lillehammer, har i dag et av Europas aller fremste kompetansemiljøer innenfor informasjonssikkerhet med lærekrefter og studenter fra nær sagt alle verdens kanter. Verken NorSIS eller Høgskolen går av veien for å påta seg flere viktige oppgaver på dette feltet.

Som privatpersoner eller ansatte, så vel i privat virksomhet som i offentlig administrasjon, må vi være oppmerksomme på og forstå risikoen for hva vi kan stå overfor av ondsinnet programvare og angrep. Det er viktig at vi best mulig samordner den statlige innsatsen på dette området, og her, som ellers, er det smart med forebygging. 85 pst. av norske bedrifter har under fem ansatte,

som mange sitter på mye og interessant kunnskap og informasjon og således også er sårbare for angrep. Informasjonssikkerhet er en svært viktig del av vårt beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeid.

Avslutningsvis vil jeg gi honnør til alle gode krefter som hver dag gjør en innsats for å forhindre kriser, og når det skjer, best mulig håndtere kriser og hendelser i landet vårt.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:44:29]: Først vil jeg si at jeg har fulgt debatten, og at det har vært en interessant debatt. Men jeg finner grunn til å sette spørsmålsteget ved om hvorfor i all verden det er så forskjellig virkelighetsoppfatning mellom politimesterne og politiet ute i distriktene og det som det kan se ut som at man fra sentrale myndigheter sitter inne med. Det er spesielt når justisministeren i sitt innlegg tidligere i dag viste til hvor mange nye politistillinger man kunne få – ikke at man skulle, men man kunne – i henhold til budsjettet. Men tilbakemeldingene fra distriktene går jo ikke på hvor mange stillinger vi skal opprette ved vårt politidistrikt, men hvor mange flere stillinger vi må holde vakante for å kunne dekke de faktiske utgiftene man har. Det er dessverre blitt slik at det ser ut som det her har blitt en kløft mellom det som har å gjøre med forståelsen sentralt, også hos Politidirektoratet, og den virkeligheten som møter den stedlige politimann og -kvinne ute i distriktene.

Jeg skal bruke et eksempel fra mitt eget område, som er Sunnmøre politidistrikt. Sunnmøre politidistrikt har en politidekning på ca. 1 per 1 000 – langt, langt unna det målet man har satt seg – knyttet til hvor mange politifolk man i gjennomsnitt skal ha per 1 000 innbygger. Når man ser på størrelsen på distriktet – man ser for seg fjordkryssinger, muligheter for stengte veier på grunn av ras, muligheter for det faktum at ferjene slutter å gå til et gitt klokkeslett – og i tillegg ser på hvor lav politidekningen faktisk er, er det grunn til å stille spørsmål om hvorvidt regjeringen har tatt dette inn over seg. Når man i tillegg ser at enkelte ute i distriktet faktisk får beskjed om nærmest å klare seg selv når de blir overfalt, fordi man er ute på fangetransport, sier dette litt om hvordan det er ute i Distrikts-Norge.

I mitt eget område er det veldig store distanser, mange ferjer, som jeg har vært inne på. Det er til og med slik at dersom politiet skal ut på en kontroll på øyene, vet befolkningen, lenge før politiet er der, at det kommer kontroll, fordi varslingen skjer lang tid på forhånd. I tillegg kan man se på dekningen knyttet til politibåt. Man skulle i hvert fall tro at Norge, med sin kyst, hadde god beredskap når det gjelder båter, særlig der man har holmer, øyer, skjær og stor trafikk. I den forbindelse har jeg gjentatte ganger stilt spørsmål til den foregående justisministeren, og jeg skal også nå utfordre nåværende justisminister. For kort tid siden stilte jeg spørsmålet om hvor mange politibåter som er operative på strekningen Bergen–Trondheim. Daværende justisminister Knut Storberget kunne opplyse følgende: Det er én. Men den er operativ kun fra slutten av mai til 1. september. Utover det er det null – jeg gjentar null – operative politibåter. Da er det lett å drive med denne tjenesten ute i distriktet. Heldigvis sa daværen-

de justisminister på vegne av regjeringen at dette ville bli fulgt opp i oppdragsdokumentet, eller tildelingsbrevet, til Politidirektoratet. Jeg regner med at den nåværende justisminister på vegne av regjeringen står inne for det som det tidligere har vært gitt uttrykk for, og at disse tingene nå kommer på plass.

Hovedutfordringen i dette budsjettet er at det ikke er midler knyttet til investeringer som i tilstrekkelig grad fanger opp det behovet som er ute på de stedlige politikontor. Det medfører at disse stillingene man snakker om, ikke blir til stillinger, men de står vakante for å dekke IKT-utgifter, nye politibiler og annet utstyr. Dette er et tankekors.

Odin Adelsten Bohmann (A) [11:50:02]: Vi debatterer i dag et budsjett som i stor grad dreier seg om trygghet, trygghet i bred forstand, nemlig trygghet for enkeltmennesker, men også trygghet for nasjonen. En av trygghetsfaktorene dreier seg om trygghet for utsatte grupper. Regjeringen har et ubestridelig solid engasjement knyttet til vold i nære relasjoner. Det er jeg stolt av. Men i dag vil jeg snakke om noen av de gruppene som opplever hatmotivert vold, deriblant innvandrere og homofile.

Hatkriminalitet som retter seg mot personer eller grupper med utgangspunkt i hvem de er, eller hvordan de ser ut, rammer ikke bare det enkelte offer. Den type kriminalitet skaper også redsel og utrygghet hos alle med samme bakgrunn og skal derfor håndteres med stort alvor hos politiet. Derfor har regjeringen bl.a. sørget for at politiet skal registrere hatmotivert vold, og at straffene for denne type kriminalitet blir skjerpet.

Men la meg få understreke at hatmotivert vold i langt større grad skal forebygges framfor å iverksette gode, men reparerende tiltak. Holdningsarbeidet i norske barnehager og skoler former morgendagens voksne. Det har regjeringen og Stortinget tatt på alvor ved bl.a. manifest mot mobbing og økte bevilgninger til organisasjoner som arbeider med antidiskriminering, nettopp for å bidra til at morgendagens voksne skal utvikle toleranse, likeverd og respekt for sine medmennesker.

Så er det viktig for meg å si at vi alle har et ansvar for tonen i det norske språket, enten det dreier seg om de mest brukte norske skjellsordene i norsk skole, eller det dreier seg om at man som stortingspolitiker generaliserer en hel gruppe mennesker i sin utøvelse av politikk. Det ene er ikke bedre enn det andre.

Som politiker og medmenneske har man et ansvar for agendaen og språkbruken, enten det dreier seg om debatter i Stortinget, gode middagsselskap eller medieutspill. Jeg vil, kanskje noe utradisjonelt, sitere Michael Jackson fra Stortingets talerstol – med sangen «Man In The Mirror»:

«I'm Starting With The Man In
The Mirror
I'm Asking Him To Change
His Ways
And No Message Could Have
Been Any Clearer
If You Wanna Make The World
A Better Place
Take A Look At Yourself, And

Then Make A Change»

Vi må starte med oss selv.

Timene etter angrepet 22. juli, før gjerningsmannen var kjent, ble utnyttet til å spre hatpropaganda mot muslimske miljøer og enkeltpersoner. Det er da noen av våre holdninger kommer til overflaten, holdninger som vi, fra det ytterste blå til det ytterste røde, må stå samlet imot.

Storting og regjering kan få på plass gode og offensive virkemidler i kampen mot hatvold og kampen for et inkluderende samfunn, noe vi også gjør. Men til syvende og sist vil det være hver enkelt av oss sin plikt å sette tonen for debatten og ta ansvar for hvordan vi påvirker vårt miljø, media og samfunnet for øvrig.

Kampen mot hatkriminalitet handler nemlig ikke bare om lovparagrafer og etterforskning. Den handler om verdier. Den handler om at alle mennesker er like mye verdt, uansett hudfarge eller seksuell legning. Og den handler om å sette nettopp dette grunnleggende demokratiske prinsippet høyt. Derfor vil vi fortsette å ha høy prioritet på saker som omhandler dette.

I går hadde vi en lignende debatt, nemlig om voldtekt; i gårsdagens tilfelle om overfallsvoldtekte. Jeg vil oppsummere den debatten med én setning: Vårt ansvar er å lære en ny generasjon gutter om grensesetting. Det – og flere andre gode tiltak mot seksuelle overgrep, som eksempelvis fast voldtektsggruppe på Kripos – er igangsatt av sittende regjering og prioriteres også i budsjettet.

Men jeg kan ikke fri meg for å si at også dette temaet dreier seg om holdninger som får gro, og ikke utelukkende om lovparagrafer og politiresurser.

I en mye omtalt rapport fra Amnesty i 2007 sier annenhver mann i Norge at kvinner som flørter åpenlyst, selv er ansvarlig hvis de blir utsatt for seksuelle overgrep. Resultatet blir også underbygget av framtrepende stortingspolitikere.

La det være klart: Det er aldri offerets feil at det blir begått overgrep. Sagt på en annen måte: Det er alltid overgriperens feil når et seksuelt overgrep utøves.

Avslutningsvis vil jeg si at justisbudsjettet er et framtidsrettet budsjett, som fremmer trygghet for enkeltmennesker og nasjonen. Så håper jeg hver og en av oss tar ansvaret for språket og holdningene utover det, nettopp for at også vi som enkeltpersoner skal fremme trygghet.

Arne Sortevik (FrP) [11:55:12]: For Fremskrittspartiet er retten for den enkelte til å kunne leve i trygghet og sikkerhet en grunnleggende rettighet. Den retten mener vel de fleste er selvsagt i et moderne samfunn, men den retten utfordres daglig i Norge anno 2011, og det er blitt verre siden 2005.

Det er en utfordring Fremskrittspartiet er dypt bekymret over. I et moderne og velutviklet samfunn som vårt gir det dessverre grunn til bekymring, når borgernes følelse og opplevelse av trygghet og sikkerhet utfordres. Det gir grunn til bekymring når borgerne for tydelig kan føle på utrygghet og usikkerhet.

Kommer politiet? Når kommer politiet? Blir forbrytelsen etterforsket? Blir kjent gjerningsmann tatt? Blir kjent gjerningsmann straffet? Kommer straffedømte fort ut igjen

når de blir straffet? Står straffen i forhold til forbrytelsen? Blir offeret ivaretatt? Landets innbyggere må dessverre stille seg slike spørsmål.

Slik skal vi ikke ha det. Spørsmål som dette skal det ikke være nødvendig for landets innbyggere å stille seg. Slik må vi heller ikke ha det. Fremskrittspartiet aksepterer det heller ikke.

I utgangspunktet gjør regjeringen heller ikke det. I sin politiske plattform sier regjeringen:

«Kriminalitet skaper utrygghet. Å sørge for trygghet i samfunnet er et velferdsspørsmål, og et stort offentlig ansvar. Forbrytelser skal oppklares raskt og lovbrutere straffes og rehabiliteres.»

Fremskrittspartiet og regjeringen deler langt på vei målene innenfor kriminalpolitikken, men det er en betydelig avstand i virkelighetsforståelsen, en betydelig avstand i tempoet for å realisere og nå målene og en betydelig avstand ikke minst i bruken av verktøy for å gi innbyggerne trygghet og sikkerhet.

Fremskrittspartiet bevilger 470 mill. kr utover regjeringens budsjett til politiet. Av dette er 190 mill. kr eget investeringsbudsjett. Investeringer i utstyr, i kjøretøy og i IKT vil frigjøre driftsmidler. Det gir nyansettelser og mer politikraft. Den budsjettøkningen som Fremskrittspartiet foreslår, vil også legge til rette for en seniorsatsing, slik at flere velger ikke å ta ut tidligpensjon. Dette gir flere tjenestemenn med høy kompetanse og lang erfaring. I tillegg sats vi på flere sivile til å overta administrative in-neoppgaver, slik at flere politiutdannede kan gjøre operative uteoppgaver. Og for å frigjøre ytterligere ressurser vil Fremskrittspartiet på sikt ta strukturgrep.

Ikke bare er jeg på vegne av Fremskrittspartiet bekymret over politisituasjonen generelt. Enkelte regioner og områder er mindre enn tynt bemannet. Hordaland og Bergen er blant disse.

Sist tirsdag, den 29. november, viste TV 2 nok et eksempel. En taxisjåfør fikk en svært dramatisk kjøretur på Stord natt til sist mandag, da en passasjer angrep ham med en spikerbjelke. Han fikk kontakt med politiet, men de ba ham klare seg på egen hånd. Han sa:

«De sa til meg at jeg måtte komme meg i sikkerhet, fordi det kunne ta litt tid før de kunne komme.»

Den eneste politipatruljen som var på jobb og skulle dekke de tre vestlandskommunene Bømlo, Fitjar og Stord, var opptatt med en fangetransport til Haugesund, milevis unna. Selv ikke ambulansen kunne hjelpe, så lenge politiet var milevis unna. Politimesteren i Haugaland og Sunnhordland politidistrikt mener det er på tide at det også satses utenfor storbyene.

«Vi merker at denne sentraliserte satsingen ikke har kommet våre politidistrikter til gode i like stor utstrekning.»

Dette sier politimesteren i Haugaland og Sunnhordland politidistrikt.

Han har et godt og et viktig poeng, som krever tiltak fra regjeringen.

Bergensavisen meldte 1. november i år om at politiet i Bergen luftet fanger og derfor droppet å bistå etter ran. En patrulje som jaktet på ransmenn, ba om bistand.

Operasjonssentralen konkluderte med at pågående fange- lufting ble prioritert. Politimesteren sier at terskelen for utrykninger er blitt høyere.

«Det er ingen tvil om at det er press på ressursene og at vi må tilpasse aktivitetsnivået etter det.»

Dette sier han til Bergensavisen 2. november. På spørsmål om denne hendelsen i spørretimen den 9. november sa daværende justisminister:

«La meg før jeg starter på hovedsvaret mitt, bare si at jeg ikke er tilfreds med en slik prioritering og heller ikke med politidekningen.»

Det holder nok ikke med ny justisminister; det trengs ny politikk.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Gunvor Eldegard (A) [12:00:34]: Førre torsdag vedtok me ramma til eit godt budsjett, eit budsjett som tek omsyn til både den turbulente økonomiske situasjonen i Europa og det å tryggja velferda.

I dag vil eg bruka mitt innlegg til å snakka om politiet – med blick på Follo. Follo politidistrikt har gjennomgått ei omorganisering som bl.a. innebar nedlegging av lensmannskontor, slik at ein skulle frigjera ressursar til anna politiarbeid. Eg meiner at det alltid er viktig å sjå på korleis ein kan utnytta ressursane på best mogleg måte. Effektivisering av offentleg sektor er eit viktig mål.

Men tilbakemeldingane frå bl.a. ordførarane i Follo er ikkje like positive. Ordførarane i Follo, som var med på å laga ein felles modell, meiner at denne modellen ikkje er følgd opp. Blant anna seier dei at lokal politiressurs/synleg politi lokalt ikkje er følgd opp. Det er mindre ressursar til førebygging, og politimeisteren har ikkje følgt opp punktet om å vurdere ei polititene i Enebakk og på Nesodden kommunar, som er til stades. Eg meiner at dette må me ta veldig alvorleg. Når me får tilbakemeldingar om at folk føler seg utrygge, skal me ikkje kimsa av det. Derfor er eg veldig glad for at omorganiseringa skal evaluerast i første halvdel av 2012. Da synest eg det er veldig viktig at me i denne evalueringa tek med tilbakemeldingane frå innbyggjarane, frå kommunane og frå ordførarane om samarbeid, førebygging og synleg politi.

Follo politidistrikt har vore underfinansiert sidan omlegginga som Bondevik II-regjeringa gjorde. Det er på tide at me evaluerer dei tildelingskrava òg. Sjølv om Follo har like mange innbyggjarar som Asker og Bærum politidistrikt, og mange av dei same utfordringane, er dei langt under når det gjeld tildeling. Justisministeren har varsla at tildelingskriteria skal evaluerast. Det er positivt, og eg håpar at det skjer så fort som mogleg.

Når eg har sagt alt det, må eg òg seia at alt er ikkje like trist og grått. Frå 2006 er valds- og vinningskriminaliteten redusert med 25–30 pst. Det er eit veldig godt resultat, og det er godt for folk i Follo. Det er viktig at me òg kommuniserer den delen.

Eg har stilt spørsmål til politimeisteren i Follo ved om det førebyggjande arbeidet fungerer like godt i alle kommunane etter omleggingane. Han svarar at etter hans

vurdering fungerer det bedre no enn før omorganiseringa, og at samarbeidet mellom politi og kommune er avgjeraende for gode resultat. Han forsøker å setja inn ressursar der behovet er størst, og er mindre oppteken av kommunegrensene.

Men for meg ser det ut som om det er ulike oppfatningar av omorganiseringa. Derfor er det utruleg viktig no at me får evaluert både reforma og tildelingskriteria.

Steinar Gullvåg (A) [12:04:02]: Lokalavisa mi, Tønsbergs Blad, har den siste tida rettet søkelyset mot politiets ressursssituasjon. Med utgangspunkt i flere konkrete tilfeller forteller avisa at politiet av hensyn til andre og viktigere oppgaver nedprioriterer sykkeltyveri, hummertyveri og annen hverdagskriminalitet, enda mistanken går i en bestemt retning og gjerningsmennene endatil kan gjenkjennes av ofrene.

Når politiet ikke rykker ut til alminnelig hverdagskriminalitet, er begrunnelsen alltid ressursmangel, hvilket naturlegvis reiser et nytt spørsmål, nemlig: Hva er det politiet egentlig skal og må prioritere? Nå skal det i rettferdighetens navn sies at politiet i Vestfold nær har halvert antall vinningsforbrytelser i løpet av en sjuårsperiode, og jeg har full forståelse for at politiet må prioritere. Likevel: Hver gang media dokumenterer politiets manglende evne til å håndtere enkeltepisoder, og summen av enkeltepisoder tegner som kjent et mønster, skapes det et inntrykk som i sin tur svekker den generelle tilliten til politiet. Mye tyder på at mange av dem som i dag utsettes for gemene tyverier og annen hverdagskriminalitet, simpelthen lar være å bry politiet med det, med mindre en anmeldelse er nødvendig av forsikringsmessige grunner. Dermed skapes det en tilstand av rettsløshet på dette området, med fare for at noen fristes til å ta saken i egne hender.

Fra 2005 til 2011 har budsjettet til politi- og påtale-makt, som det heter, økt fra 8,2 mrd. kr til 12,2 mrd. kr, nesten 50 pst. Neste år øker politibudsjettet med nærmere 700 mill. kr. Hvert år blir det flere politistudentar, større budsjetter og flere ansatte i politiet. Likevel kan politimester Benedicte Bjørnland fortelle at hun til enhver tid har mellom 25 og 35 ubesatte stillingar i Vestfold politidistrikt av totalt 486 årsverk.

Et av de områdene politiet åpenbart ikke bruker mye krefter på, er bekjempelsen av arbeidsmiljøkriminalitet – et voksende problem i norsk arbeidsliv som følge av økende arbeidsinnvandring. Jeg skal ikke brodere ut dette, men nevne kort at brudd på arbeidsmiljøloven ikke sjelden har sammenheng med menneskehandel og ren mafia-virksomhet. Bare unntaksvis ser vi at anmeldelser etter arbeidsmiljøloven resulterer i etterforskning, tiltale og domfellelse. Regelen er snarere at Arbeidstilsynets anmeldelser henlegges som følge av liten etterforskningskapasitet i politiet. Dermed kan grådige arbeidsgivere uten særleg risiko fortsette utnyttelsen av utenlandsk arbeidskraft, hvilket i seg selv er uholdbart fordi det i høy grad undergraver norske lover og bestemmelser og norske arbeidsplasser. Derfor tror jeg det er helt riktig at vi nå styrker Arbeidstilsynet, og gir Arbeidstilsynet sanksjonsmuligheter.

Sylvi Graham (H) [12:07:21]: Det har i dag vært sagt lite om forsøksordningene som har vært gjennomført i Follo og Hordaland politidistrikter. Politimesteren i Follo har sagt til Østlandets Blad at han er stolt av innsatsen som hans ansatte legger ned i jobben – og det har han virkelig all mulig grunn til.

Follo politidistrikt har gjennomgått et omfattende omorganiseringsprosjekt. Hensikten var i utgangspunktet god: mer politikraft til beste for befolkningen. Kommunene ble lovt at politiet skulle få mer til forebyggende arbeid. Derfor sa de til slutt ja til prosjektet, med klare forventningar til disse lovnadene. Forutsetningene er dessverre ikke oppfylt. Virkeligheten er nedbemanningar og redusert politidekning.

Politimesteren i Follo er klinkende klar – det har ikke kommet en eneste krone til omstillingsprosessene. Dermed er det ikke bare lokalpolitikerne som har blitt lurt, men kanskje også politiet selv. Ordførerne i Follo forsøkte i lang tid – og helt forgjeves – å få tidligere justisminister Storberget i tale om denne saken. De kom isteden samlet til Stortinget til to møter – også til møte med Akershus-benken den 22. november – og de gikk igjen med ett ønske, at justiskomiteen i hvert fall skulle omtale denne situasjonen i budsjettinnstillingen. Begge disse møtene var før komiteen hadde realitetsavgivelse av innstillingen, og det var altså tid til endringer. I møtet ble det skapt en tverrpolitisk forventning om at dette kunne løses.

Follo er omtalt i innstillingen, men dessverre som en mindretallskommentar fra opposisjonen alene. Ordførerne håpet på samarbeid fra hele Akershus-benken. Det fikk de ikke. Dette er bakteppet når vi kan lese at Arbeiderpartiets representantar Eldegard og Kjernli, fra Akershus, uttaler til Østlandets Blad den 29. november at det er «liten tvil om at Follo-politiet får for få ressursar».

Det har vi også hørt Eldegard si her i dag. Det mener Høyre også. Derfor har vi foreslått 400 mill. kr mer enn regjeringen til politidistriktena for 2012. Det er lenge siden erkjennelsen kom om at enkelte politidistrikter, som Follo, er underfinansiert. Politidekningen i dette distriktet har gått ned fra 2006. Arbeidet henimot to tjenestemenn per 1 000 innbyggere er et fjernt mål for Follo, der dekningsgraden kun er 1,09 – ned fra 1,29 i 2006.

Jeg vil utfordre representantene fra Arbeiderpartiet, og Eldegard spesielt, på følgende: Hva er samarbeid om et bedre polititilbud for Arbeiderpartiet? Hvorfor vil ikke Arbeiderpartiet være med på å snu utviklingen og stemme for Høyres forslag om mer penger til politidistriktena?

Eldegard viser forståelse for Follo's utfordringar. Dette må vi ta alvorlig, sier hun her i dag. Men regjeringen er ikke på parti med representanten Eldegard i denne saken.

Svein Harberg (H) [12:10:22]: Etter å ha hørt på debatten ble plutselig 3 minutter veldig kort tid, for her er det mye som det hadde vært spennende å kommentere.

Jeg skal først ta utgangspunkt i den brede nigheten som er i Stortinget, om å øke politibemanningen. Det har det vært satt klare mål for, og regjeringen gjentar stadig at disse målene står fast. Den 12. oktober sa Knut Storberget, som da var justisminister, her i salen at nå som vi

er enige om opptaket til Politihøgskolen «er det helt avgjørende at vi får sysselsatt alle de gode politifolkene vi får utdannet».

Da får jeg lyst til å kommentere bruken av tall og statistikk og hvordan dette fremstilles. Realiteten er at når folk fra de rød-grønne partiene snakker om den fantastiske sysselsettingen av utdannede politifolk, er det en sannhet med modifikasjoner. Én ting er å stå på lønnslisten, noe annet er å ha arbeid i politiet. Realiteten er at 10 pst. av dem som gikk ut fra Politihøgskolen sist vår, har fast stilling i politiet – 10 pst. av dem som gikk ut, har fast stilling i politiet! Det vi snakker om, er å ta i bruk disse ressursene.

Når jeg da attpåtil hører representanten Bøhler si at når vi nå kommer opp i de store kullene, greier vi ikke levere dem med en gang, men det skal tas etter hvert. Det betyr jo at dette bare eskalerer feil vei. Det er ingenting, verken i budsjettet eller når det gjelder avgang i politiet, som signaliserer at en plutselig skal ha mange flere plasser disponible. I tillegg til alle politistudentene som kommer ut, er det altså en situasjon der det nå rundt om sies opp politifolk som vil inn igjen i arbeid. Gapet blir større og større.

Siden statsråden har så vanskelig for å svare – og også de andre fra de rød-grønne partiene – på hvordan politidekningen blir i 2012, kan jeg i hvert fall gi deler av svaret. Agder politidistrikt hadde i 2006 en politidekning på 1,56. Inneværende år hadde de 1,48. Med budsjettet for 2012 får de 1,39. Det betyr altså at ytterligere godt og vel én politipatrulje forsvinner fra tjeneste i Agder politidistrikt. Det er realiteten ifølge det budsjettet som ligger der nå. Det er altså ingen signaler om, ingen løsninger på hvordan alle de gode ressursene som nå utdannes, skal tas i bruk. Her må det tas grep på en helt annen måte, og ingen har gitt oss svaret at det vil skje. Det kan ikke tas ved naturlig avgang. Vi venter på konkrete svar på dette spørsmålet.

Elisabeth Aspaker (H) [12:13:28]: Når vi har hørt på debatten her i dag, kan man saktens lure på om det var et regjeringsskifte i 2005. For maken til ansvarsfraskrivelse etter seks år ved makten skal man lete lenge etter.

Om vi ser bort fra en liten håndfull politidistrikter, har landets øvrige politimestere fått oppleve budsjetter som blir strammere og strammere. Politidekningen går ikke den veien regjeringen har lovet, og politimestrene tvinges til kutt og omstruktureringer. Med dagens utvikling fortøner ambisjonen om to politifolk per 1 000 innbyggere seg som en stadig fjernere drøm.

Det er ingen selvfølge at politiet er der når man trenger det. Befolkningen opplever et politi som må prioritere stadig tøffere med hensyn til hvilke hendelser det kan rykkes ut på. Politipatruljer i distriktene som opplever å ha flere timers kjøretur dit hendelsen er, stilles overfor helt umulige valg. Resultatet er at mindre forseelser ikke følges opp fordi beredskapen for mer alvorlige hendelser må opprettholdes. Den langsiktige effekten av dette kan man bare tenke seg. Polititomme rom inviterer til kriminalitet, og sånn kan vi ikke ha det.

Verst rammer trange politibudsjetter politidistrikter

med utfordrende geografi, lange avstander, dårlig kommunikasjon og ufremkommelige veier.

Mange ordførere har god grunn til å være bekymret for om politiet har de nødvendige ressurser til å være nok på hugget i kriminalitetsbekjempelsen og til å kunne prioritere viktige nærpolitioppgaver og forebyggende arbeid blant barn og unge. Mindre tilstedeværelse av politi og stor narkotikatrafikk er en svært dårlig kombinasjon dersom vi vil skape trygge lokalsamfunn.

Det er uhyre viktig at knappe politiresurser brukes rett. Mitt hjemlige politidistrikt, Midtre Hålogaland, står fortsatt uten fengselsplasser. Hele den politiske ledelsen de senere årene har vært på befaring i Lødingen, som er et aktuelt lokaliseringssted for et fengsel, men uten resultat så langt.

Hvorfor tar jeg opp dette? Jo, det er fordi sprengt fengselskapasitet gjør at politiet i Midtre Hålogaland må reise fra landsende til landsende og bruke verdifull polititid og store midler på å transportere kriminelle til og fra fengsler. Jeg håper justisministeren er enig i at dette er feil bruk av politiets knappe ressurser.

Høyre etterlyser på nytt en løsning for fengsel i Midtre Hålogaland politidistrikt, som antagelig er det eneste politidistriktet som ennå ikke har fengselsplasser innenfor sine grenser. Det er nødvendig for at både politiet og domstolene skal få dekket sine behov og holde kostnadene nede.

Representanten Akhtar Chaudhry sa i sitt innlegg at det var statens oppgave å levere trygghet for innbyggerne. Det er Høyre helt enig i. Derfor er politidekning et prioritert tiltak i Høyres alternative budsjett.

André Oktay Dahl (H) [12:16:39]: Nå blir det nesten en slags Høyre-stafett her!

Jeg skal prøve å oppsummere debatten.

Statsråden kan ikke svare på om politidekningen går opp i 2012. Da kommer vi enda mer på etterskudd i forhold til de målene vi har satt oss. Statsråden beholder altså motstanden mot at delvis privateide kan analysere DNA. Men statsråden er veldig for at heleide private kan analysere innholdet i pc-er og mobiltelefoner – forstå det den som vil.

Statsråden sa ikke ett ord om hvor «lurt» det er å redusere opptaket til KRUS i en situasjon der kriminalomsorgen er mer presset enn noen gang, med stadig flere utenlandske kriminelle. Statsråden har ikke sagt noe om hvordan vi skal få mer åpenhet om PSTs ressurssituasjon. Høyre forventer en skriftlig tilbakemelding om hvordan man skal involvere Stortinget i det arbeidet, slik at vi får mer informasjon og kan skape et sterkere PST.

Representanten Sylvi Graham gjorde på en utmerket måte rede for hvorfor Høyre i flere år har ment at regjeringen har brutt forutsetningene for det som skjer i Follo. Nå ga denne representanten seg fordi enkelte tidligere, dyktige ordførere fra Oppegård trodde på statsråden. Det gjorde ikke jeg. Jeg stolte på tidligere ordfører i Oppegård. Hun tok feil, og jeg hadde rett. Men det er dessverre en trist situasjon, for nå sitter vi begge i denne salen i dag og er enige om at Follo rett og slett er lurt.

Så var Hagebakken inne på en liten merknad om Sivilforsvaret. Da vil jeg bare minne om at Høyre de siste årene har foreslått flere titalls millioner til Sivilforsvaret. Jeg tror kanskje jeg ville gått litt stillere i dørene, med tanke på at den tidligere statsråden har vært farlig nær å feilinformere Stortinget om situasjonen i Sivilforsvaret. Det kommer nok til å bli behandlet av kontroll- og konstitusjonskomiteen og i denne salen om relativt kort tid, og man kan eventuelt lese den innstillingen senere.

Ellers var det et spørsmål her om Høyre synes det hadde vært et problem å ha Per Sandberg som justisminister. Jeg synes det hadde vært en veldig god idé f.eks. å ha Per Sandberg som kommunalminister. Da ville man kanskje fått redusert antall kommuner betraktelig i dette landet, noe som ville gjøre det mulig å behandle Samhandlingsreformen og barnevernet og få mer kompetanse i det offentlige hjelpeapparatet, som i dag ikke fungerer bra, fordi det så er spredt, og fordi det er små fagmiljøer. Det synes jeg kanskje ville være en god idé, uten at vi skal diskutere en ny regjeringssammensetning her i Stortinget.

Hatkriminalitet: Det var et veldig bra innlegg fra Arbeiderpartiets representant. Det er utrolig viktig at vi står sammen om dette. Det eneste som er litt trist, er at det er Høyre som er pådriver for at man skal få denne type registreringsrutiner. I Oslo i dag er det sånn at vedkommende som er minoritetskontakt, nok ikke har god oversikt over miljøet og utfordringene. Nå utvider man gradvis hele feltet til å bli en Rosa Kompetanse Justis. Det er bra. Jeg håper at det lykkes.

Til slutt vil jeg utfordre statsråden på å gi en avklaring av når man eventuelt kan få evaluert hundeloven – den er det ikke sagt noe om – og om det kan skje innen rimelig tid. Hvis statsråden kan garantere det, kan vi eventuelt vurdere å gjøre forslaget om til et oversendelsesforslag.

Ingebjørg Godskesen (FrP) [12:19:58]: På Sørlandet har vi et prosjekt som heter Prosjekt Agder. Målsettingen er å forbedre polititjenesten til det beste for befolkningen i Agder-fylkene, ut fra de midler som er tildelt. Etter det jeg har forstått, betyr det at man ønsker mer synlig politi i by og bygd, altså styrking av operativ tjeneste.

Politidekningen i Agder blir 1,39 pst. per 1 000 innbyggere – hadde det vært per innbygger, hadde det vært noe annet. Det er altfor lite. Når det gjelder kriminalitetsstrykket i Agder per 1 000 innbyggere, har det over år ligget som nr. 2 eller 3 etter Oslo. Distriktet sliter derfor med store utfordringer knyttet til organisert og grenseoverskridende kriminalitet. Dette tilsier at det trengs mer politi i Agder.

Vi har problemer i Agder høst, vinter og vår, men vi har ekstra store problemer om sommeren. Da blir Sørlandet invadert av turister. Når jeg sier «invadert», er det fordi det vel føles slik for oss, men vi ser på det som en positiv invadering. Dette gjelder folk som til vanlig bor andre steder i Norge, men det er også turister fra andre land. Man kan til tider flerdoble antall innbyggere i byene og bygdene våre der hjemme. Jeg kan selvfølgelig forstå at folk gjerne trekker til Sørlandet, for det finnes ikke noe bedre sted enn Sørlandet om sommeren.

Tilbake til tall: Det er ikke tatt høyde for sesongsvingninger når distriktene blir tildelt midler. Enhver ser jo at når befolkningen blir fordoblet i flere måneder av året, trenger vi også flere midler, slik at vi kan sette inn større styrker for å trygge befolkningen.

Sørlandet er spesielt om sommeren. Det er – ja, jeg kan si – ekstra mennesker overalt, både på land og på sjøen. Om noen få år kan jeg vel også si i luften.

La oss trekke fram Arendal, som er den nest største kommunen og byen på Sørlandet. Her bor det 42 000 innbyggere som skal beskyttes av 58 politimenn eller -kvinner, et antall som etter min mening er uforsvarlig. Jeg fortsetter med mine regnestykker og spør om det er forsvarlig i et av verdens rikeste land at 58 politimenn i Arendal normalt skal serve 42 000 innbyggere. Hvilken service får våre innbyggere og turister når antall innbyggere plutselig er doblet og tredoblet i en sommersesong, uten tilsvarende økning av politi? Kanskje er det ikke til å undres over at kriminalitetsstrykket i Agder er så høyt som det er, når politistyrkene er så små at de forsvinner i mengden? Hvilken oppfølging og trygghet har vi da?

Bård Hoksrud (FrP) [12:22:42]: At det er forskjellig virkelighetsoppfatning i denne salen hos opposisjonen og hos posisjonen – ikke minst justisministeren – er kanskje ikke så rart. Det er i hvert fall greit å ha med seg at virkelighetsoppfatningen ute hos vanlige folk som møter politiet, er at man opplever at saker blir henlagt selv om gjerningsmannen er kjent, for man har altså ikke tid til å behandle saken. Det koster for mye å behandle saken i forhold til den kriminelle handlingen som er begått. Det er i hvert fall den virkeligheten som folk som møter politiet, og som har saker de ber om å få etterforsket og behandlet, opplever.

Så har jeg tatt opp med justisministeren dette med lensmannskontorene. Jeg registrerer nå at det stadig kommer ønsker fra politimestre om å legge ned lensmannskontorer, eller «legge ned» uten at man gjør det, for det hjelper jo ikke å ha et lensmannskontor hvis det eneste som er igjen, er skiltet på døra – for inne er det ikke mennesker lenger.

Jeg tror det er viktig med den lokale kunnskapen som er på mange av lensmannskontorene, hos dem som jobber der. Derfor er jeg veldig bekymret. I Telemark politidistrikt har politimesteren nå slått sammen Tokke og Fyresdal og ansatt én lensmann i de kommunene, som før var to lensmannsdistrikter – eller i Bamble, der det tidligere var opp mot 20 politiansatte, hvor man nå sitter igjen med fire etterforskere og to i ledelsen. Det er noe helt annet enn det som var forutsetningen. Dette er en kommune med 14 000 innbyggere hele året – og nesten det doblet om sommeren, med folk som er innom kommunen. Det er en kjempealvorlig bekymring. Det hjelper ikke at politimesteren og justisministeren skryter av at man har fått 12,2 mill. kr mer til politidistriktet, når resultatet er at man har mer enn 20 vakante stillinger man ikke ansetter folk i.

Vi ønsker å ha politiet ute, vi ønsker å ha synlig politi, og vi ønsker at politiet skal kunne være lokalt. Det er viktig for folk flest – de som bor rundt omkring i kommune-

ne. Derfor håper jeg at justisministeren faktisk begynner å se på hva som skjer rundt omkring. I svaret sier hun at det eneste som justisministeren og departementet nå følger med på, er hvor grensene skal gå, men man er ikke så opptatt av hva som skjer innenfor, for det er overlatt til den enkelte politimester. Jeg synes det er svært beklagelig, og jeg håper at justisministeren kan svare på hvordan hun ser på denne utviklingen, at stadig flere lensmannskontorer blir lagt ned, og det blir færre synlige politifolk i gatene.

Bø og Sauherad ble også slått sammen. Det skulle bli mer synlige politifolk i distriktet. Resultatet er altså at de er færre enn de var på det ene lensmannskontoret før de ble slått sammen. Dette er jo en utvikling som vi ikke kan være bekjent av. Det er i hvert fall tydelig at virkelighetsoppfatningen hos justisministeren og hos meg – og den jeg får fra innbyggerne i Telemark – er forskjellig.

Gunvor Eldegard (A) [12:25:56]: Som eg sa i det første innlegget mitt: Eg synest det er viktig å vera oppteken av å bruka ressursane på ein best mogleg måte, og at effektivisering er eit viktig mål. Da er det òg veldig viktig at me ser på resultatata. Når valds- og vinningskriminaliteten er redusert med 25–30 pst., er det viktig at me òg tek med det i debatten og ikkje kimsar av det. Det trur eg er viktig. Det undrar meg litt at Høgre er imot ei sånn effektivisering. Det synest eg er utruleg rart.

Eg har lyst å kommentera, for eg fekk litt lita tid på slutten av det første innlegget mitt, at da eg spurde politimeisteren i Follo om førebyggjande arbeid, svarte han meg – og dette er litt til André Oktay Dahl, som nett har snakka om kommunesamanslåingar – at han synest det er viktig å bruka ressursane der behovet er størst, og at ein på mange måtar er mindre oppteken av kommunegrensene. Det synest eg er noko me skal ta med oss vidare – bruka ressursane der behovet er størst. Likevel står eg for alt eg sa i mitt første innlegg. Når me får så alvorlege tilbake meldingar frå ordførarane, skal me ta dette på alvor, og me skal sjå på det.

Det er fint med ein merknad, men eg meiner at handling er mykje betre. Omorganiseringa skal evaluerast første halvdel av 2012, det er vedteke, og i samband med resultatreforma skal òg tildelingskriteria verta vurderte. Det ser eg veldig fram til, og eg trur det er vel så viktig som den merknaden som Høgre har lagt inn i budsjettinnstillinga.

Jan Böhler (A) [12:28:04]: Helt på slutten av debatten: Jeg vil bare vise til det jeg sa i mitt første innlegg her i dag, at vi ønsker å være ærlige og å ha en riktig, felles virkelighetsoppfatning. Jeg fikk i replikkordskiftet ros for at jeg sa at det ikke er sånn at politidekningen – altså politifolk i uniform – har økt i alle distrikter, den har ikke økt per 1 000 innbyggere. Da vil det gi ulike utslag i ulike distrikter, som noen representanter har beskrevet her. Det er det ikke noen tvil om. Men når det gjelder den samlede politikraften i Norge, når man også regner med sivile som er kommet inn i politiet siden 2006, har antall årsverk ifølge Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet økt med vel 1 600 i perioden fram til i år.

Poenget er at vi må prøve å se at det ikke finnes noe

simsalabim, det er ingen som kan trylle. Antall politifolk vi får inn, er avhengig av hvor mange som utdannes. Stortinget har hatt en felles plan – og felles tall – når det gjelder utdanningskapasiteten – de som kommer ut av Politihøgskolen, og som kan tas inn i politiet. Det er 422 i år. Her er allerede rundt 320 i arbeid. Det kan man ikke riste på hodet av, for tallene fra Politidirektoratet viser hvor mange som er i arbeid. Det er riktig at en stor andel av dem har vikariater, andre ting enn faste stillinger. Av dem som gikk ut i 2010, er altså 95,5 pst. nå i arbeid i politiet. Neste år går det ut 522 – det er en økning på 100 fra i år. Men deretter, i 2013, som følge av dette løftet, går det ut 720. Stortinget har en felles plan om hvordan vi skal angripe dette for å få opp antallet politifolk. Det er helt riktig, som det understrekes her, at det er avgjørende, for det er ulike oppgaver i ulike distrikter. Men det som er grunnleggende for å løse oppgavene, som kan arte seg på forskjellige måter, er å ha nok politifolk til å gå løs på dem.

Dette er vi enige om, og jeg mener at vi også bør kunne innrømme såpass at dagens budsjetteringssystem for politidistriktene er innrettet sånn at det ikke går an her og nå å sitte og regne ut detaljert hvor mange det blir per politidistrikt til neste år. Styringssystemet er sånn at det kommer et styringsbrev fra Politidirektoratet til politidistriktene i januar-februar. Det vil være forskjellige disposisjoner i det enkelte distrikt. Hvis vi skal kunne detaljstyre det, må vi legge opp til et annet budsjetteringsregime, eventuelt diskutere det i andre sammenhenger. Da må det komme forslag om det f.eks. knyttet til resultatreformen.

Vi kan garantere det vi skal gjøre, og det vi skal gjøre er å få like godt resultat når det gjelder dem som er nyutdannet i år, og dem som er nyutdannet neste år – rundt 95 pst. (presidenten klubber) har fått jobb de siste årene. Det kan vi garantere at vi skal gjøre, men man kan ikke (presidenten klubber) garantere det nøyaktige, fullstendige tallet.

Presidenten: Presidenten ber talerne respektere den tilmålte taletiden.

Statsråd Grete Faremo [12:31:33]: Det har vært mye spørsmål rundt tall i dag, og det er vel slik at å være budsjettvinner forplikter. Men målt etter debatten skulle man slettes ikke tro at det er det justissektoren er i 2012.

Høyre har utfordret meg på hva slags politidekning det ligger an til at vi får neste år. Budsjettet for neste år gir en mulighet for 343 nye stillinger, da medregnet både det overskudd av studenter som går ut fra Politihøgskolen, som det er lagt inn finansiering for – de 202 stillingene, pluss forsterkning på Oslo politikammer – og en del andre ting. I tillegg kommer helårsvirkningen av de 108 årsverkene som ble lagt inn i inneværende års budsjett til studenter som var ferdig utdannet denne sommeren.

Det er som kjent slik at distriktene får tildelt en rammebevilgning som skal dekke alle kostnader ved driften i politidistriktene. Det er lønn, det er husleie, det er energi, det er kjøretøy. Mange i salen i dag peker på at politimestrene nettopp er de som kjenner best hvor skoen trykker. Det er opp til den enkelte politimester å bestemme hvor-

dan pengene skal brukes, og hva som skal prioriteres fra år til år. Da blir jeg spørrende når det er flere fra Høyre og Fremskrittspartiet som synes å ønske en årsverkstyring, og sågar for distriktene, for å møte de ønsker og behov man måtte se. Det er heller ingen politidistrikter som har faste stillingshjemler, så det blir feil å snakke om vakanter. Men det er enighet i Politi-Norge om at målet er å øke politidekningen til to polititjenestemenn per tusen innbyggere innen 2020, og regjeringen har fulgt opp i tråd med dette i budsjettprosessen.

Jeg trodde det var slik at Fremskrittspartiet hadde tatt til orde for å legge ned en del lensmannskontorer, men jeg skjønner etter innlegget fra representanten Hoksrud at det ikke inkluderer Bamble.

Jeg er også litt opptatt av dette med DNA. Jeg har ingen ideologisk vegring mot private laboratorier, men kapasiteten er god i de offentlige og kvaliteten på analysene likeså. Da blir denne nye diskusjonen om en annen gangs kontroll litt søkt for meg. Det virker nærmest som et virkemiddel for å sikre private leverandører innpass for å gjøre noe som andre vurderer som faglig unødvendig. Det blir i min verden sløsing med offentlige midler.

Håkon Haugli (A) [12:34:49]: 21. november skrev Aftenposten om Sturla Nøstvik. 36 år gamle Nøstvik er trommeslager i Oslo-bandet TIM, kommer opprinnelig fra Brønnøysund, men har bodd i Oslo i 14 år. Han har alltid følt seg trygg i byen, men det gjør han ikke lenger.

I oktober i år ble Sturla Nøstvik brutalt overfalt og ranet på Grønland i Oslo. Han ante fred og ingen fare før han plutselig fikk et pistolskjefte slått inn i pannen. Det var starten på 50 minutter som gissel i ranernes vold. Han ble fratatt kredittkort og kontanter og truet til å oppgi koden til minibankkortet med en pistol mot hodet. En og en halv måned etterpå er han sykmeldt og redd for å gå ut i byen i mørket.

Nøstvik er ransoffer nr. 351 på Grønland bare i år. De siste ti årene er mer enn 4 000 personer ranet i Sentrum og Grønland politistasjoners områder. Etter hva jeg forstår, er det om lag halvparten av antall væpnede ran i landet. Et lite område, noen få kvadratkilometer, har altså like mye av denne typen grov kriminalitet som hele resten av Norge. I går diskuterte Stortinget overfallsvoldtektene i Oslo. Mange av dem har skjedd i det samme området, og her finner vi også Norges største omsetning av narkotika.

Da Nøstvik kom i kontakt med politiet, fikk han beskjed om at «alle har krav på å føle seg trygge», men at politiet ikke hadde mulighet til å forhindre ranerne. De hadde bare to patruljebiler ute i sentrumsgatene den kvelden. «Vi har tapt byen», var beskjeden ransoffer nr. 351 fikk på politistasjonen.

Jeg mangler ord for den frustrasjonen jeg føler over at mitt Oslo, min by, har slike problemer. Årsakene er sammensatte, men det er et uomtvistelig faktum at en liten del av Oslo bærer en uforholdsmessig stor del av landets byrder.

Siden 2006 er det samlede politibudsjettet økt kraftig. Opptaket ved Politihøgskolen er doblet, og 1. mai 2010 var det 1 637 flere årsverk i politi og påtalemyndighet enn høs-

ten 2005. Vi har fått på plass strengere straffer for vold og overgrep, kriminalitetsutviklingen går i riktig retning. Jeg er stolt over og tilfreds med regjeringens kriminalpolitikk.

Representantene Nesvik, Godskesen og Hoksrud fra Fremskrittspartiet har alle pekt på antall innbyggere som et avgjørende kriterium for politidekning. Nesvik var også inne på lange avstander, Godskesen nevnte turisme. Jeg mener vi må legge andre kriterier til grunn. Vi må ha mest politi der det skjer flest straffbare handlinger.

Sylvi Graham (H) [12:37:35]: Jeg tillater meg å henge et lite appendiks på det innlegget som representanten Haugli fra Oslo og Arbeiderpartiet nettopp holdt. Han beskriver situasjonen i Oslo, og jeg henger meg rett og slett på og sier ja. Follo politidistrikt er i randsonen rundt Oslo, og mange av de samme utfordringene sprer seg fryktelig lett de små 10–12 kilometerne det dreier seg om.

Så har jeg lyst til å si at jeg selvfølgelig, som resten av mitt parti, hører med til dem som mener at effektivisering i offentlig sektor alltid er nødvendig. Det er på den måten vi sikrer våre borgere at vi til enhver tid forsøker å bruke de offentlige kronene på en best mulig måte. Vi er selvfølgelig for det. Det gjelder også den reorganiseringen vi har snakket om i dag av Follo politidistrikt og også Hordaland politidistrikt. Det er også sånn at oppklaringsprosenten vel har gått i riktig retning, og jeg nevnte fra denne talerstolen i dag at politimesteren f.eks. i Follo har grunn til å være fornøyd med det arbeidet han gjør der. De gjør en flott jobb.

Så er vi enige om, både representantene fra Arbeiderpartiet og representantene fra Høyre, at det er et mål at vi skal ha to polititjenestefolk per 1 000 innbyggere innen 2020. Ja, hvis vi er enige om det, skjønner jeg ikke hvorfor vi ikke kan få støtte for vår «boost» av budsjettet, som gjør det mulig. Det er fint med merknader, sa representanten Eldegard, men det er mye viktigere med handling. Just presis. Det er fint med evaluering. Ja, just presis, men det er enda finere å ha pengene ferdig budsjettert dersom man i evalueringen finner ut at det faktisk er riktig at dette politidistriktet eller hint er underfinansiert, og at man må ha mer penger. Da er handlingen å komme og søke penger i neste runde. Det er bedre å bevilge dem nå. Det er som representanten Bøhler fra Oslo sa: Det er viktigere å ha nok politifolk til å gå løs på dem som trenger å bli gått løs på, enn ikke å ha det. Da forstår ikke jeg at man ikke ønsker å være med på den tilleggsbevilgningen som opposisjonen, flere av partiene, har tatt til orde for til politidistriktene. Det handler ikke om årsverksstyring, det handler om rammer til en skikkelig politidekning.

Svein Harberg (H) [12:40:19]: Meningen er ikke å gjøre debatten lenger, men jeg hadde behov for et par kommentarer.

Representanten Bøhler registrerte at jeg ristet på hodet da det var snakk om hvor mange som var i arbeid i politiet. Der får vi gjøre en ekstra research begge to, tror jeg, for jeg opplever det slik, og det har jeg også fått som svar fra tidligere justisminister, at vi snakker om tallet på dem som er på lønnslistene. Det er noe annet enn å ha fått

jobb i politiet, og vi er vel alle enige om at det er det som er viktig, å få de nye politistudentene ut i arbeid, og at de blir i arbeid – og i fast arbeid – i politiet.

Når det så gjelder at noen nevner – og jeg har nevnt – hva de enkelte politidistriktene har av bemanning også for neste år, henger det sammen med at disse politimestrene har folk i arbeid, de har folk som de skal ta på alvor, de må være forutsigbare og legge planer for neste år, og det har de selvfølgelig allerede gjort. De har tatt alle signaler de har fått så langt, inn over seg og planlagt ut fra det. Derfor, når jeg snakker om ytterligere nedgang, fra 1,48 til 1,39 når det gjelder politidekning i Agder for neste år, er det de konkrete planene for Agder politidistrikt neste år. De er lagt, og dem forholder de seg til, dem bemanner de ut fra. Så må jeg også få lov til å bemerke at det hjelper ikke å få penger til nye stillinger når eksisterende budsjetter ikke er nok til å opprettholde de gamle stillingene, så de må si opp folk. Det puttes på i den ene enden, og det tas ut i andre enden på grunn av driftskostnadene.

Så et litt annet tema. Jeg har lyst til å gi ros til og henge meg på representanten Eldegard, som etterlyser evaluering av tildelingskriteriene. Det tror jeg er høyst nødvendig. Dere får tilgi meg at jeg bruker eget politidistrikt som eksempel også denne gangen, men Agder politidistrikt – og representanten fra Fremskrittspartiet var inne på det – er altså et av de distriktene som ikke får fanget opp mange av utfordringene. De har en utstrakt virksomhet på fangetransport til fremstilling og varetekt, som tar masse ressurser. Dette blir ikke hensyntatt i kriteriene. Vi har en passasjerhavn med stor innførsel av personer over havna i Kristiansand. Dette er ikke hensyntatt. Vi mangedobler befolkningen på kysten om sommeren og i innlandet om vinteren. Dette er ikke hensyntatt. Og det er levekårsutfordringer som gir spesielle utfordringer i distrikter, og som heller ikke er hensyntatt. Vi ser fram til at en evaluering av tildelingskriteriene blir tatt opp, og minner om at regneark er lite egnet når man skal bruke hodet og ta hensyn til lokale utfordringer.

Bård Hoksrud (FrP) [12:43:26]: Jeg registrerer at justisministeren bare nevnte det ene lensmannskontoret jeg tok opp. Jeg tok faktisk opp flere lensmannskontorer og problematikken rundt det. Problemet er at når politimesteren lover at det skal bli mer politifolk i distriktet, og resultatet er det stikk motsatte der hvor man reduserer og legger ned, er det svært bekymringsfullt. Når man i tillegg har en politimester som sier at folk må slutte å ringe inn og anmelde og ta opp småting, da har man et stort problem. Det er ikke sånn jeg ønsker at det skal være, og det er kanskje ikke så rart at en del av vinningskriminaliteten og annen kriminalitet går ned, når man blir oppfordret til ikke å ta kontakt med politiet for å anmelde eller gjøre noe med det.

Når mange som blir utsatt for innbrudd, tyverier, i tillegg får beskjed om at man må møte politiet, bli avhørt, og så opplever at saken blir henlagt fordi det er for lite penger i hver enkelt sak – ja da velger folk å slutte å anmelde, for det tar for mye tid. Spesielt i næringslivet, der det ofte kanskje er snakk om en liten bedrift, velger man å slutte å anmelde istedenfor å fortsette å gjøre det, og det er ikke noen

god løsning. Jeg synes også det er et problem når politiet ikke har tid til og ikke har ressurser til å rykke ut når det står en lastebil i full fyr på en ganske trafikkert vei. Dette er bare noen av de eksemplene som jeg opplever i mitt eget politidistrikt på utfordringer som folk møter i hverdagen.

Statsråden sier at man skal ikke prate om vakanser og den type ting, for det er ikke sånn. Virkelighetens verden er at man har fått over 20 færre politiårsverk til å drive aktiv tjeneste. Det er slik politiet opplever det i Telemark politidistrikt. Så skal man ikke prate om vakanser og andre ting, men jeg synes det er viktig å være klar over at det er tilstanden, og at man ikke har ressurser til å sørge for at de stillingene man har, blir besatt. Det er resultatet.

Som sagt: Man skryter av at man har økt budsjettet med 4,5 pst., men hvis det var underbudsjettet i utgangspunktet, hjelper jo ikke det. Vi vet at det meste av det har forsvunnet i lønns- og prisvekst og den type ting, og da blir det ikke mer politiresurser og mer synlig politi. Men det er det folk forventer. Man ønsker mer synlig politi. Da tror jeg ikke løsningen er bare å legge ned lensmannskontorer og redusere tilbudet. Jeg tror det er viktig at man sørger for å ha mer ressurser, både i distriktene og sentralt.

Presidenten: André Oktay Dahl har hatt ordet to ganger tidligere, og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

André Oktay Dahl (H) [12:46:07]: Jeg kan forsikre representanten Eldegard om at Høyre er opptatt av effektivisering. Derfor er det desto tristere at Eldegards parti stemmer imot alle forslag Høyre har til effektivisering, i tillegg til mer penger til politiet.

Når det gjelder forsøket i Follo, fant det altså sted imot Stortingets forutsetninger for politireformen, og hvis Eldegard er i tvil om hva Høyre har ment om det, kan man lese referatene fra både spørsmålsrunder og interpellasjoner.

Så til det at man kom med en merknad. Representanten Eldegard og Arbeiderpartiet hadde ukevis på å diskutere med Høyre og legge inn en merknad i budsjettet, som altså er et styringsdokument. Men jeg registrerer at representanten Eldegard er mer opptatt av å gi styringssignaler ved å være ivrig etter å komme i lokalavisen enn å gjøre jobben sin i landets parlament.

Når det gjelder innlegget fra statsråden om DNA, bar det preg av en viss forvirring, må man si. Det virker som om man ikke har fått med seg hva som er begrunnelsen fra Høyre gjennom fem år for at vi vil at flere skal analysere, nemlig mer rettssikkerhet og raskere oppklaring av hensyn til bl.a. voldtektsofferne. Jeg håper at statsråden ikke legger seg like langflat for Rettsmedisinsk institutt som enkelte andre har gjort i flere år.

Anders B. Werp (H) [12:47:22]: Vi nærmer oss vel etter hvert slutten på justisdebatten.

Når vi debatterer budsjett, er det ikke unaturlig at det også dreier seg mye om tall. Men det er også anledning til, etter å ha hørt alle innleggene, å gjøre seg noen tanker, og mine tanker går i retning av at det sannelig ikke er lett å være justisminister. På den ene siden har vi regjeringspar-

tiet Senterpartiet, representert i debatten ved representanten Klinge, som sier at det er viktig for enhver pris å opprettholde alle tjenestene, helt ytterst, og kan belegge det med gode argumenter. Så har vi representanten for regjeringspartiet Arbeiderpartiet, Eldegard, som sier at grenser er mindre viktige. Her må vi tenke annerledes og nytt, og i nye retninger – egentlig det stikk motsatte av representanten Klinge. Så avsluttes det med representanten Haugli fra regjeringspartiet Arbeiderpartiet, som begynner sitt innlegg med en sjokkerende og alvorlig hendelse fra Oslo, som vi alle ble sterkt berørt av, men som blir hengende i løse luften likevel, i vedkommende representants innlegg, for historien avsluttes med at representanten er stolt av regjeringens justispolitikk, med den politidekningen man har i Oslo, og at politiet har tapt byen, etter eget utsagn. Jeg lurar på hvor stoltheten da starter. Dette – disse ulike signalene – skal så sys sammen til en helhetlig justispolitikk. Det ser jeg utfordringen med. Derfor er det kanskje også forklarlig at regjeringens eneste svar på de betydelige utfordringer vi har, er penger – penger, penger og statistikk.

Høyre etterlyser en retning i justispolitikken som vi trenger mer enn noensinne, for utfordringene øker raskt. Høyre har tidligere blitt nedstemt på vårt forslag om å få en helhetlig politistudie for politiet, som nettopp, etter vår intensjon, skulle gi den retningen og den anledningen for nasjonalforsamlingen til å kunne samle seg om en overordnet justisdebatt om tryggheten i samfunnet. Vi har blitt nedstemt på det forslaget. Vi har fremmet det på nytt, og jeg håper Stortinget kan samle seg om det forslaget for å få den retningen.

Akhtar Chaudhry (SV) [12:50:18]: Hvis ikke Høyres representanter etter en så lang og grundig debatt og argumentasjon fra regjeringspartiene forstår, og får med seg, at det er en linje og en retning i justispolitikken i landet, må vi bare innse at Høyre ikke får det med seg.

Jeg skal si følgende: «Politiet har vært budsjettvinner mange ganger det siste tiåret.» (...) «Slik det er nå får politiet altfor mye penger, målt mot hva det norske folk får tilbake.» (...) «Det er et stort potensial for effektivisering av norsk politi.» (...) «Et effektivt politi er helt grunnleggende for et demokrati. Vi ser nå eksempler på at folk ikke lenger er så fornøyd med politiet.» Det er ikke mine ord, men sitat fra justiskomiteens leder, fra Fremskrittspartiet, som endelig innrømmer at politiet har vært budsjettvinner de siste seks årene.

Tallenes tale er klar: Politiets budsjett har økt med 48 pst. siden vi overtok. Budsjettet til Oslo-politiet er nesten doblet. Kriminaliteten har gått ned. Oppklaringsprosenten har gått opp. Da har vi problemer med å forstå ligningen fra opposisjonen.

Vakanser, er det noen som sier, det finnes vakanser. Med mine begrensede norskkunnskaper forstår jeg ikke begrepet «vakanser». Politiet får et budsjett. Innenfor det budsjettet skal de ha ansettelse som de har råd til. Det finnes ingenting som heter vakanser. Enten har man ansatte, eller så har man det ikke. Noen må hjelpe meg med å forstå begrepet «vakanser».

Så er Høyre veldig opptatt av DNA. Aldri har vi hørt ros til tidligere Rettsmedisinsk institutt, RMI, nå Folkehelseinstituttet, FHI, fra Høyre. Politiet gir dem ros. Jeg nevnte at i forrige uke – for ti dager siden – var jeg i samtale med Oslo-politiet. Jeg hørte ikke en eneste gang at FHI ikke klarer å levere. De klarer å levere, sier politiet.

Høyre har skiftet linje nå. Tidligere ville de ha konkurranse fordi de mente leveransen var for dårlig. Det tok for lang tid å levere testene. Nå er det «second opinion», nå har man skiftet linje. Men hvem har bedt om «second opinion»? Har domstolene bedt om en «second opinion»? Har de ikke tiltro til FHI?

Jenny Klinge (Sp) [12:53:34]: Eg hadde ikkje tenkt å forlengje denne debatten, men eg hoppa litt i stolen då representanten Werp sa noko som var direkte feil om mine meiningar om struktur i politiet. Eg er ikkje avvisande til omstrukturering der det passar.

Men eg har lyst til å avslutte med å seie det slik at viss Høgre sluttar å fortelje usanningar om Senterpartiet, skal vi slutte å fortelje sanninga om dei.

Peter Skovholt Gitmark (H) [12:54:12]: Høyres linje har ligget fast hele veien. Vi ønsker økt rettssikkerhet. Det er jo det enkle fundamentet som flere representanter her tydelig ser bort fra. Akhtar Chaudhry sier at vi ikke ser en linje. Jo, den linjen regjeringen legger opp til, ser vi veldig tydelig, dessverre.

La meg bruke mitt eget politidistrikt som eksempel: I 2006 var det 1,56 politimenn per 1 000 innbyggere i Agder politidistrikt. I 2012 legger man opp til 1,39. Det er en veldig klar linje. Da Agder politidistrikt ble tilført nye midler for 2011, var det en økning – når lønns- og prisstigningen tas vekk – på 50 000 kr fra 2010 til 2011. Det er en veldig klar linje! Høyre ønsker noe helt annet. Høyre ønsker en reell styrking av politiet. Vi ønsker flere politifolk ute blant folk. Vi ønsker en sterkere rettssikkerhet for dem som ønsker en «second opinion». Vi vet veldig godt at all politikk er lokal, og la meg akkurat derfor bruke et par nye sørlandstall: Når det gjelder kriminalitet, ligger Agder – dette kan kanskje sjokkere et par av mine medrepresentanter – faktisk som nr. 2 eller 3, etter Oslo, målt per 1 000 innbyggere. Det tas ikke høyde i tildelingskriteriene for politidistriktene for sesongvariasjoner – selv om vi vet at min landsdel i særdeleshet har mange flere sommergjester enn de har ellers i landet. Det er store transportkostnader til politidistriktet på Sørlandet, all den tid denne regjeringen ikke ønsker – det har vi sett fra flere justisministre ved flere anledninger – å se på muligheten for et fengsel i landsdelen. I tillegg er det betydelige levekårsproblemer. Summen er at Agder politidistrikt er i en svært vanskelig økonomisk situasjon, som igjen går tilbake til det enkle faktum at de midlene som tildeles, spises opp av lønns- og prisstigning. Igjen: Det man sitter igjen med, er færre politifolk ute blant folk. Det nytter lite å vise til antall millioner tilført, når det som faktisk skjer, er det stikk motsatte av intensjonen til de rød-grønne.

Jeg synes det er underlig å følge debatten fra sidelinjen og se hvordan de rød-grønne slår seg på brystet og åpenbart

går tilbake til egne kontorer svært godt fornøyde, og sier: Vet du hva, vi har styrket budsjettet, og dermed kommer folk til å oppleve økt trygghet. Det er det motsatte som er tilfellet. Folk vil med dette budsjettet få – som vi har sett med flere andre budsjetter – mindre trygghet, fordi det er mindre politifolk ute blant folk.

Hvis man i tillegg ikke ser at det å få en «second opinion» – det å være til stede, det å bruke også private tilbydere innen DNA – faktisk er et behov fra politiets side, ja da er det ikke rart, som Akhtar Chaudhry sier, at vi ikke ser en linje.

Presidenten: Åse Michaelsen har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Åse Michaelsen (FrP) [12:57:19]: Nå har Stortinget hørt fra mine kolleger på Agder-benken hvordan stoda er i Agder.

Men det er én ting som er glemt i denne debatten, og det er faktisk det prekære i varetektssituasjonen. Dette gjelder over hele landet, ikke bare i Agder, hvor en slapp ut 10–15 stykker for to uker siden som altså ikke skulle ha vært ute. Dette gjelder over hele landet. Det burde ha vært mye, mye større bevilgninger på dette området for å sikre varetektsplasser.

Presidenten: Akhtar Chaudhry har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Akhtar Chaudhry (SV) [12:58:07]: Jeg har kun ett minutt, men jeg ser at det er mange Høyre-representanter til stede. Da har de muligheten til å svare på følgende: Hva mener Høyre nå om DNA? Kan Høyre belegge at problemet er så stort – at det tar altfor lang tid altfor mange ganger – og det er derfor vi trenger et konkurrerende DNA-laboratorium? Er det det som er problemet? Hvis ikke det er problemet – dette må belegges – er det «second opinion» som er problemet? Og da er det sånn: Hvem er det som ber om en «second opinion»? Skal vi be om det, eller skal domstolene? Har ikke domstolene tillit til resultatene som kommer fra FHI, for det er det som må være årsaken til at man eventuelt ønsker en «second opinion»? Jeg håper det blir et klart svar.

Presidenten: Jan Bøhler har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Jan Bøhler (A) [12:59:18]: Siden det er en kort merknad, vil jeg bare si at vi har fått litt ulike signaler her.

Anders B. Werp holdt et innlegg hvor han også prisverdig sa at det ikke bare er snakk om penger og statistikk, men at det også er snakk om retning. Så får vi deretter opp veldig detaljerte ting om det enkelte distrikt som vi ikke tildeler direkte til her fra Stortinget. Det jeg kan si, er at vi følger dette med hvordan man tar inn politistudentene nå. Hver fjortende dag får vi rapporter om hvor mange som kommer inn. Vi ligger bedre an i år enn vi gjorde i fjor med hensyn til å ta inn nye politihøgskolestudenter.

Hvis vi greier å fortsette med det og vi ser at etter et år får 95 pst. av dem jobb, vil vi greie å øke politidekningen i årene framover. Det vil først og fremst skje igjen fra 2013, da 720 elever for første gang går ut. Det tar altså tre år å utdanne politihøgskolestudenter, så vi måtte begynne det høye opptaket fra 2010 for å få til den utviklingen Stortinget ønsker.

Det er ingen andre på Stortinget (presidenten klubber) som har en annen plan (presidenten klubber igjen) for hvordan vi skal øke dekningen.

Presidenten: Presidenten ber representanten Bøhler respektere den tilmålte taletiden.

Anders B. Werp har hatt ordet to ganger tidligere i debatten og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt. Presidenten er streng med taletiden.

Anders B. Werp (H) [13:00:44]: Det har jeg stor respekt for, president!

Til representanten Akhtar Chaudhry og kapasitet når det gjelder DNA-analyse: Jeg viser til dagens Drammens Tidende. Det har gått to uker siden det ble anmeldt en overfalls voldtekt i Drammen. Politiet har ennå ikke fått DNA-svaret. Jeg synes det er en beskrivelse av hvordan dette er i dag.

Når det gjelder det andre svaret, med hensyn til «second opinion», henviser jeg til en rapport fra Universitetet i Bergen datert 15. juni i år, som beskriver dette problemområdet eksakt slik som Høyre tar det opp fra denne talerstolen. Dette må det gripes fatt i. Det vil i hvert fall representanten Chaudhry øyensynlig ikke.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Da er vi klare til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram i alt fire forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslag nr. 4, fra Per Sandberg på vegne av Fremskrittspartiet

Det voteses først over forslagene nr. 1 og nr. 3, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber regjeringen intensivere prosessen med felles lokalisering for politiets spesialtjenester, helikoptertjenesten og Politihøgskolen i Oslo-området.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå alle sider ved forliset av riggen Deep Sea Driller, der både årsaks- og ansvarsforhold belyses og der myndighetenes eventuelle ansvar overfor overlevende og etterlatte avklares.»

Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de støtter forslagene.

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 52 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.08.41)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 2, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen om å igangsette evaluering av hundeloven i løpet av 2012.»

Kristelig Folkeparti har varslet at de støtter forslaget.

politiutdanningen slik at de får rett til jobb. Garantien skal gjelde frem til målet om 2 tjenestemenn pr. 1 000 innbyggere er nådd.»

Voteringstavlene viste at det var avgitt 75 stemmer mot og 27 stemmer for forslaget.

(Voteringsutskrift kl. 13.09.27)

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) (fra salen): Jeg stemte feil.

Presidenten: Det er jo fredag ettermiddag, så vi tar forslaget opp til ny votering.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 55 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.09.06)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber regjeringen innføre en garanti for arbeid til alle politistudenter som består den treårige

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 76 mot 26 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.10.14)

Komiteen hadde innstilt:

Rammeområde 5 (Justis)

I

På statsbudsjettet for 2012 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	80 808 000	
400		Justisdepartementet		
	1	Driftsutgifter	337 047 000	
	50	Norges forskningsråd	4 784 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	8 272 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene		
	1	Driftsutgifter	1 630 386 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 975 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 410 post 1	70 237 000	
413		Jordskiftedomstolene		
	1	Driftsutgifter	206 311 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	8 692 000	
414		Forlikråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	137 923 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	41 219 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning		
	1	Driftsutgifter	3 392 123 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	71 306 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	21 364 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	72 000 000	
	70	Tilskudd	22 961 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	168 188 000	
440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	9 707 770 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	193 485 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	7 352 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	72 152 000	
	60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak	5 000 000	
	70	Tilskudd	25 790 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	3 774 000	
	73	Tilskudd til EUs yttergrensefond	72 800 000	
441		Oslo politidistrikt		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	2 110 192 000	
442		Politihøgskolen		
	1	Driftsutgifter	505 783 000	
445		Den høyere påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	142 356 000	
446		Den militære påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	7 356 000	
448		Grensekommissæren		
	1	Driftsutgifter	5 559 000	
450		Sivile vernepliktige		
	1	Driftsutgifter	10 393 000	
451		Samfunnsikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	570 065 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 679 000	
	70	Overføringer til private	5 383 000	
452		Sentral krisehåndtering		
	1	Driftsutgifter	10 385 000	
455		Redningstjenesten		
	1	Driftsutgifter	781 299 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 857 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 647 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	18 984 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	92 288 000	
460		Spesialenheten for politisaker		
	1	Driftsutgifter	38 092 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
466	1	Særskilte straffesaksutgifter m.m. Driftsutgifter	978 386 000	
467	1	Norsk Lovtidend Driftsutgifter	3 249 000	
468	1	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker Driftsutgifter	14 427 000	
469	1	Vergemålsordningen Driftsutgifter	62 419 000	
470	1	Fri rettshjelp Driftsutgifter	6 191 000	
	70	Fri sakførsel	459 922 000	
	71	Fritt rettsråd	190 900 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	29 456 000	
471	71	Statens erstatningsansvar Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	103 842 000	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	29 800 000	
472	1	Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre Driftsutgifter	45 608 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	376 478 000	
473	1	Statens sivilrettsforvaltning Driftsutgifter	38 033 000	
474	1	Konfliktråd Driftsutgifter	72 976 000	
475	1	Bobehandling Driftsutgifter	72 785 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 490 000	
476	1	Førstelinjerettshjelp Driftsutgifter	7 640 000	
		Totale utgifter		23 257 639 000
Inntekter				
3400	1	Justisdepartementet Diverse inntekter	90 000	
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 063 000	
3410	1	Rettsgebyr Rettsgebyr	165 739 000	
	3	Diverse refusjoner	1 547 000	
3413	1	Jordskiftedomstolene Saks- og gebyrinntekter	14 199 000	
	2	Sideutgifter	8 774 000	
3430	2	Kriminalomsorgens sentrale forvaltning Arbeidsdriftens inntekter	72 700 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	3	Andre inntekter	20 100 000	
	4	Tilskudd	2 062 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS)		
	3	Andre inntekter	462 000	
3440		Politidirektoratet - politi- og lensmannsetaten		
	1	Gebyr - pass og våpen	261 600 000	
	2	Refusjoner mv.	246 237 000	
	3	Salgsinntekter	52 173 000	
	4	Gebyr - vaktelskap	11 207 000	
	6	Gebyr - utlendingssaker	111 650 000	
	7	Gebyr - sivile gjøremål	670 021 000	
3441		Oslo politidistrikt		
	2	Refusjoner	25 817 000	
	3	Salgsinntekter	217 000	
	5	Personalbarnehage	5 394 000	
3442		Politi høgskolen		
	2	Diverse inntekter	11 592 000	
	3	Inntekter fra Justis sektorens kurs- og øvingscenter ..	10 090 000	
3451		Samfunnsikkerhet og beredskap		
	1	Gebyr	125 950 000	
	3	Diverse inntekter	22 391 000	
3455		Redningstjenesten		
	1	Refusjoner	21 697 000	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	2 340 000	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter	5 000	
3474		Konfliktråd		
	2	Refusjoner	2 329 000	
		Totale inntekter		1 867 446 000

II

Merinntektsfullmakter

1. Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2012 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 1	kap. 3061 post 3
kap. 400 post 1	kap. 3400 post 1
kap. 410 post 1	kap. 3410 post 3
kap. 411 post 1	kap. 3411 post 3
kap. 413 post 1	kap. 3413 post 1
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 2
kap. 430 post 1	kap. 3430 postene 3 og 4
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 2
kap. 432 post 1	kap. 3432 post 3
kap. 440 post 1	kap. 3440 postene 2, 3, 4 og 6
kap. 441 post 1	kap. 3441 postene 2, 3 og 5

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 442 post 1	kap. 3442 postene 2 og 3
kap. 451 post 1	kap. 3451 postene 3 og 6
kap. 455 post 1	kap. 3455 post 1
kap. 462 post 1	kap. 3462 post 1
kap. 472 post 1	kap. 3472 post 1
kap. 473 post 1	kap. 3473 post 1
kap. 474 post 1	kap. 3474 post 2

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2012 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440	1	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten Driftsutgifter	40 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2012 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2012 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling
3. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

VI

Avhendelse av Vagle leir

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2012 kan avhende Vagle leir i Sandnes kommune. Uansett verdi kan eiendommen selges direkte til Rogaland fylkeskommune til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser.

VII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2012 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

VIII

Stortingets rettsferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettsferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, dog slik at grensen er 500 000 kroner for hiv-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

Presidenten: Presidenten har forstått det slik at Fremskrittspartiet og Høyre ønsker å stemme imot innstillingen.

Votering:

Komiteens innstilling bifaltes med 55 mot 46 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 13.10.47)

Sak nr. 2 [13:11:00]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.